

ΙΛΙΣΟΣ

ΕΡΕΥΝΑ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ-ΤΕΧΝΗ

Ὁ σοφὸς δὲν τaráσσεται οὔτε μὲ τὴ
γέννηση, οὔτε μὲ τὴν καταστροφὴ τοῦ
σώματος

Μπαγκαμπάντ-Γκιτά

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΠΩΛΟΥΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥ «ΙΛΙΣΟΥ» Χαρ. Τρικούπη 26
α' ὄροφος, Κωδ. 106 79 Τηλέφ. 3620-702

H.P. Blavatsky	Τὸ κλειδί τῆς Θεοσοφίας	500
»	Ἡ φωνὴ τῆς σιγῆς — Τὰ πρῶτα βήματα στὸν Ἀποκρυφισμὸ	200
Besant - Leadbeater	Ἡ Ἀτραπὸς τοῦ Ἀποκρυφισμοῦ	350
N. Sri Ram	Προσέγγισις πρὸς τὴν Πραγματικότητα	100
»	Αἱ βαθύτεραι ὅψεις τῆς Ζωῆς	100
Irving S. Cooper	Ἡ Μετενσάρκωσις	200
An. Besant	Ὁ Ἑσωτερικὸς Χριστιανισμὸς	500
Vivekananda	Κάρμα — Γιόγκα	150
Βενετοῦ - Ἰλαρίωνος	Φῶς στὴν Ἀτραπὸ	150
Krishnamurti	Στὰ πόδια τοῦ Διδασκάλου	150
Ἀντ. Ἀδριανοπούλου	Ἀρχαῖοι Ἕλληνες φιλόσοφοι	500
»	Οἱ Νόμοι τῆς Ζωῆς	200
Ἰω. Βασιλῆ	Τὸ Σημειωματάριο ἐνὸς Μύστου	400
»	Τὰ φυσικὰ δικαιώματα τοῦ ἄνθρωπου	150
K. Μελισσαροπούλου	Ἀποκρυφισμὸς καὶ Μυστικισμὸς χαρτ. 150, δεμ. 250	
»	Μελετήματα » 400, δεμ. 600	
»	Εἰσαγωγή στὴ Θεοσοφία » 400, δεμ. 600	
»	ΜΗΤΙΣ (Τὸ βιβλίον τῆς σοφίας) » 400, δεμ. 600	
»	Τὰ βήματα τῆς Φιλοσοφίας Α' δεμ. 400	
»	Τὰ βήματα τῆς Φιλοσοφίας Β' χαρτ. 200	
»	Ἑκλογαὶ ἀπὸ τὸν Κρισναμοῦρτι » 300	
»	Ὁ Κρισναμοῦρτι γιὰ τὸν Διαλογισμὸ » 150	
»	Ὁ Ἰησοῦς » 200	
»	Ὁ Κομήτης (Θέατρο Ἰδεῶν) » 150	
»	« Ἀγνώστῳ Θεῷ » » 50	
»	Πέντε Τεκτονικαὶ Ὁμιλίαι εἰς Α' » 150	
»	Μεγάλεις πράξεις στὴν ἱστορία τῶν Ἑλλήνων » 350	
»	Ἀρχαιοελληνικὰ » 400	
Περιοδικὸν «ΙΛΙΣΟΣ»	Τόμοι χαρτόδετοι 1965, 1971-1984 ἑκαστος 250	
»	» 1985, 1986 » 500	
«ΙΛΙΣΟΣ» Ἐπιλογὴ 1956-58, 1959-61, 1962-65 ἐκάστη δεμένη		500
«ΙΛΙΣΟΣ» Ἐπιλογὴ 1966-1970 χαρτόδετος 400, δεμένη		500

Ἀποστείλατε τὸ ἀντίτιμον διὰ νὰ τὰ λάβετε ταχυδρομικῶς.

Τὰ ἔξοδα ἐπὶ ἀντικαταβολῇ ἐπιβαρύνουν τὸν ἀγοραστήν.

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ «ΙΛΙΣΟΥ» Δρχ. 100

ΣΥΝΔΡΟΜΗ «ΙΛΙΣΟΥ» Δρχ. 600. Ἐξωτερ. \$ 12, Ἀεροπ. \$ 15

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΣΚΕΨΕΩΣ

Χαρ. Τρικούπη 26 Κωδ. Ταχ. 106 79, Ἀθήναι

Τηλ. 36.20.702

Διευθυντής ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Συντακτικὴ Ἐπιτροπή: Λεν. Ἀναστασιάδου, Καλ. Παναγιώτου, Παν. Παπασπλι-
της, Κατ. Χατζηδημητρίου

Διαχειριστικὴ Ἐπιτροπή: Πολ. Ἀντζακας, Ἄσπα Κωστοβασίλη, Παν. Παπασπλιώτης

Ἔτος 31ον • Νοέμβριος-Δεκέμβριος 1986 • Τεύχος 175

ΑΙΜ. ΙΒΟΥ

ΒΑΣΑΛΤΗΣ

I

Πέρα ἀπ' τό φῶς τῆς μέρας μας
χαράζει τό ἄλλο φῶς—

Πέρα ἀπ' τόν ἄσπρο κρίνο
τό ἀρχέτυπο λευκό.

Πέρα ἀπ' τίς γιορταστικές ἐκρήξεις
τοῦ Ἀπριλίου
πάλλεται ὁ μέγας ἦχος.

II

Ὅσα μᾶς θάβει ἡ μέρα
μᾶς τά ξεθάβει ἡ νύχτα
Τυμβωρύχος ἀμείλικτος

III

Κάτω ἀπό τόσες φωταψίες
τίποτε νά μή βλέπουμε
Κάτω ἀπό τόσον ἥλιο
τόση νύχτα ἀξημέρωτη

IV

Πάνω άπ' τήν άπειλητική σκέπη τών σύννεφων
 πάνω άπ' τό κράτος τής καταιγίδας καί του
 άστραπόβροντου
 ό ήλιος λάμπει
 άμέτοχος, άτάραχος, άσιπλος

V

Πρέπει νά ξεμάθουμε όσα μάθαμε
 Πρέπει ν' άρνηθοῦμε όσα είδαμε κί όσα
 άκούσαμε,
 Για νά μάθουμε
 Για νά ίδοῦμε καί ν' άκούσουμε
 Για νά καταλάβουμε.

VI

Κατεβαίνοντας τά σκαλοπάτια του μικροκόσμου μας
 άνεβαίνουμε τά σκαλοπάτια του κόσμου.
 Μέσα στό σφαιρικό σύμπαν, οι πυρηνες
 κρατοῦν ζηλότυπα
 τό ὕστατο μυστικό

VII

Άν δέν ήταν ή νύχτα
 δέν θά ξέραμε τ' άστρα.

VIII

Μέσα άπό παραμορφωτικούς καθρέφτες
 είδαμε τόν κόσμο
 καί λαθέψαμε.
 Τό πρόβλημα είναι νά σπάσουμε
 τούς καθρέφτες μας
 για νά γνωρίσουμε τό άληθινό πρόσωπό του
 Γνωρίζοντάς το, νά αύτοαναγνωριστοῦμε.

IX

Δουλεύοντας τόν θάνατό μας
 πασχίζουμε νά κερδίσουμε τή ζωή
 Μέρes παγιδεμένες στίς πλεκτάνες τοῦ θανάτου
 Κι' ὕπνος στὸν ὕπνο-μιά πρόγευση θανάτου-
 οἱ νύχτες μας.

X

Χρωμάτισαμε τό θάνατο μαῦρον
 μέ χρώματα νύχτας.
 Τή ζωή ἄσπρη
 μέ χρώματα μέρας
 Ποιός μᾶς βεβαιώνει πῶς πίσω ἀπό τό μαῦρο
 τῆς ἀχρωματοψίας μας
 δέν πάλλεται
 ἓνα ἄλλο ἄσπρο, πιό ὑψηλό
 πού μπρός του τό ἄσπρο μας ξεπέφτει
 σέ μαῦρο.

XI

Ἄσυμφιλίωτοι μέ τό αἷμα μας
 Σάν δύο ξένοι πού συνοικοῦμε παράλληλα
 χωρίς ν' ἀνταμώνουμε
 Μᾶς ὑπηρετεῖ στή σκιά.
 Τό ὑπηρετοῦμε πιστά.
 Δέν μᾶς γνωρίζει
 Δέν τό γνωρίζουμε.

XII

Πεθαίνει κανεῖς πιό φτωχός
 ἂν δέν ἔχει διαβάσει τόν Ὅμηρο.

XIII

Πρόσωπο τοῦ ἀνθρώπου-πειραματόζωο
 ὀδυνηρό, αἱματόβρεχτο πρόπλασμα
 γιά τό πρόσωπο τοῦ θεοῦ.

Ἀπό τή συλλογή «Ὁρεία Κρύσταλλος καί Βασάλτης»

Νίκος Α. Τέντας

Επί γης ειρήνη

Στον Αγιορείτη Παΐσιο

Απ' την Ανατολή το φως. Τριάδα θεία
σαρκόμορφη μ' αγάπη ξαγοράζει
του Νόμου την κατάρτα κι αγιάζει
το Τώρα με το Πάντα. Ευσπλαγχνία

στη γη ουρανοφθάνει αρμονία
αγγελική και στην καρδιά κουρνιάζει
Ειρήνη και Χαρά. Στο φως σπαράζει
θανή και θλίψη, φόβος κι αμαρτία.

Ειρήνη και Χαρά Χριστός γεννιέται!
Στο μέγα φως ισοτροφωτιά ηλίου
του κόσμου η Ψυχή ξαναπετιέται

αρύπωτη με χάδι μυστηρίου.
Ειρηνοφόρα η μεγάλη πίστη
ενώνει στην Εδέμ θνητό και κτίστη!

Αικατ. Τσόπελα

ΜΗΝ ΠΕΡΙΜΕΝΕΙΣ...

Μην περιμένεις το Χριστό να γεννηθεί
μέσα στο χρόνο μια φορά
κι αυτό να το γιορτάσεις
με μεθύσι ξέφρενο, τραγούδια, φαγοπότι
σαν κάτι κοσμικό...

Αλλοίμονο αν ο Χριστός
γεννιώτανε στο χρόνο μια φορά
κι ακόμα μια φορά μοναδική
πριν δυο χιλιάδες χρόνια.

Αν ο Χριστός,
μέσα στη φάτνη της καρδιάς σου
που σπάργανα να 'χει την αγάπη,
δε νοιώθεις να Γεννιέται
σα μια καινούργια άνοιξη
κάθε στιγμή, κάθε καινούργια μέρα
με μια σου αλλαγή πνευματική,
που να ξαναγεννιέσαι ε σ ύ
και να μεταμορφώνεσαι
και νά 'ναι η κάθε μέρα σου
Χριστουγεννιάτικη Γιορτή,
μην περιμένεις άδικα μέσα σ' ολόκληρο το χρόνο
μήτε μια φορά ο Χριστός να γεννηθεί.
Κι ούτε των Μάγων το Ηλιαστέρι
στο σκοτεινό να λάμψει της ψυχής σου ουρανό
και των Αγγέλων το «επί γης ειρήνη...»
τον πολυτάραχο μέσα στην πλάνη,
ναρκωμένο νου σου να αφυπνίσει
και τη Χριστουγεννιάτικη
τη μαγεμένη Νύχτα ν' αναστήσει.

Από τη Συλλογή «Άχρονες στιγμές»

Μαρία Δ. Βλάχου

ΘΕΟΣ, ΣΥΜΠΑΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Πρίν ἡ ἀκόμη προχωρήσωμεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ φιλοσοφικοῦ θέματός μας, θεωροῦμεν σκόπιμον ν' ἀνατρέξωμεν πρωτίστως εἰς τὰς Ἱεράς Γραφάς, διὰ νά ἴδωμεν τί ἀκριβῶς αἱ θρησκεῖαι ἐδίδαξαν ὡς πρὸς τὴν φύσιν τοῦ Θεοῦ, τοῦ Σύμπαντος καὶ τοῦ Ἀνθρώπου. Αἱ περισσότεραι, λοιπόν, ἐξ αὐτῶν ἀπεφάνθησαν ὅτι, Θεός, Σύμπαν καὶ ἄνθρωπος εἶναι τῆς αὐτῆς οὐσίας καὶ συστάσεως, ἀφοῦ «Ἐν αὐτῷ ζῶμεν, κινούμεθα καὶ ἐσμέν», σύμπαν καὶ ἄνθρωπος. Ὁ τελευταῖος μάλιστα ἐπλάσθη κατ' εἰκόνα πιστὴν τῆς αἰωνιότητός Του, ὅπως ἀκριβῶς ἔχει διατυπωθῇ εἰς τὸν ἀκόλουθον στίχον ἀπὸ τὰς ἀποκρύφους Γραφάς τῶν ἑβραίων: «Ὁ Θεὸς ἔπλασε τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσίν Του. Ἐμφυσῶν δέ εἰς τοὺς μυκτῆρας αὐτοῦ πνοὴν ἐκ τῆς ΠΝΟΗΣ ΤΟΥ, μετέδωκε μιμούμενος ὁ Θεός Ἐαυτὸν- τὰς ἀπαιτούμενας ἀναπνευματικὰς κινήσεις δηλ. τὴν ΖΩΗΝ, ἡ ὁποία δημιουργεῖται καὶ ὑφίσταται χάριν τῆς Θείας αὐτῆς ΕΚΠΝΟΗΣ καὶ ΕΙΣΠΝΟΗΣ.

Αἱ θρησκεῖαι διδάσκουν ἐπίσης τὸ Τρισυπόστατον τῆς Μοναδικῆς Θεότητος ὑπὸ τὰς ὀνομασίας, «Πατὴρ, Υἱὸς καὶ Ἅγιον Πνεῦμα διὰ τοὺς χριστιανούς»· καὶ «Βράχμα, Βισνοῦ καὶ Σίβα» ἢ «Sat, Shit καὶ Ananda» διὰ τοὺς Ἰνδουϊστὰς. Καὶ οἱ μὲν χριστιανοὶ τὸ ὀνομάζουν Ἀγίαν Τριάδα, οἱ δὲ Ἰνδοὶ Trimurti.

Ἄν τονίζωμεν καὶ ἐμμένωμεν ἐξ ἀρχῆς εἰς τὴν διασαφηνίσιν τῆς Τριαδικότητος τῆς Θεότητος, εἶναι διότι ἡ ἐσωτέρα δομὴ τοῦ ἀνθρώπου, ὁ πραγματικὸς ἄνθρωπος, ἀντανακλᾷ τὴν ἰδίαν τὴν Θεότητα εἰς αὐτὰς τὰς τρεῖς ὑποστάσεις Της, τὰς ὁποίας ὅμως, ὑπὸ τὸ βάρος τῆς σωματικότητός του τὰς ἐκδηλώνει ὑποτυπωδῶς καὶ ἀντιμαχόμενας μεταξύ των. Ἀπὸ τοὺς χριστιανούς, ἡ Τριαδικότης αὕτη τοῦ ἀνθρώπου εἶναι γνωστὴ ὑπὸ τὰς ὀνομασίας: σῶμα, ψυχὴ καὶ πνεῦμα· ἀπὸ δὲ τοῦ φιλοσόφου Πλάτωνος ὡς: λογιστικόν, θυμοειδές καὶ ἐπιθυμητικόν.

Τὸ σῶμα, κατὰ τὴν ἀπόκρυφον θεολογίαν, τὴν διδασκομένην εἰς τὴν ἀρχαιότητα «ἐν κρυπτῷ», εἶναι τὸ ὑλικόν περίβλημα (ὁμοιον μὲ ἕν χονδροειδές σκῆνωμα) μὲ τὸ ὁποῖον ἐπενδύεται ἡ ψυχὴ προκειμένου νά ἐκδηλωθῇ εἰς τὸν γήϊνον αὐτὸν κόσμον· ὑπακούουσα καὶ αὕτη εἰς τὸν ἀδυσσώπητον Νόμον τῆς Εἰμαρμένης ἢ Ἀνάγκης, τὸν ἀρρήκτως συνδεδεμένον μὲ τὴν προαναφερθεῖσαν Θεῖαν Ἐκπνοὴν καὶ Εἰσπνοὴν. Ἐξ οὗ καὶ τὰ ἀρχαῖα ρητά: «Δεινῆς ἀνάγκης οὐδέν ἰσχύει πλέον» καὶ «Ἀνάγκη καὶ θεοὶ πείθονται». (Σημειωτέον ὅτι εἰς τὴν Φιλοσοφίαν, ἡ ἔννοια τῆς ἀνάγκης πρεσβεύει ὅτι τὰ πάντα εἰς τὴν ΦΥΣΙΝ καὶ τὴν ΖΩΗΝ, γίνονται καὶ

υπάρχουν κατά τήν ἀρχήν τῆς ἀναγκαιότητος).

Ἡ **ψυχή**, εἶναι τό ἐνσαρκωμένον τμήμα τοῦ πνεύματος πού διά τόν λόγον αὐτόν ἐγκλείεται ἐντός τοῦ σώματος καί γίνεται: ἀ-βουλος, ἄφρων, ἀμνήμων καί τυφλή.

Τό **πνεῦμα**, εἶναι τό «θεῖον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ», τό ὁποῖον εὐρίσκεται, κατά μέγα μέρος, ὑπέρανω αὐτοῦ· εἶναι τό ἀνώτερον καί ἀθάνατον τμήμα τοῦ ἀνθρώπου πού νυχθημερόν προσπαθεῖ διά τῆς ἀσιγάστου «ἔσω Φωνῆς» ἢ «Φωνῆς τῆς Σιγῆς» νά τόν ἀφυπνίση καί νά τόν ἀνυψώσει πρὸς Αὐτό.

Πατήρ, Υἱός καί Ἅγιον Πνεῦμα, ἰδοὺ λοιπόν τό Τρισυπόστατον τῆς Μοναδικῆς Θεότητος· καί ἀντιστοίχως: πνεῦμα, ψυχὴ καί σῶμα διά τόν ἀνθρώπον.

Ὁ προαναφερθεὶς δὲ ἀδυσώπητος Νόμος τῆς Ἀνάγκης, ἐλέχθη ὅτι εἶναι ἀρρήκτως συνδεδεμένος μέ τήν Θεῖαν Ἀνά ΠΝΟΗΝ, διότι ἀκριβῶς αὐτήν ἀντιπροσωπεύει καί ἐξυπηρετεῖ, ἀφοῦ, καί τό Θεῖον, ὡς ζῶν ὄργανισμός, ἐξ ἀνάγκης μυεῖται δηλ. ΑΝΑΠΝΕΕΙ. Ὅταν λοιπόν ἐκπνέῃ, μόρια ἐνεργείας ἀπορρέουν ἐξ Αὐτοῦ καί διασκορπιζόμενα ὁλοέν μακρύτερον ἐκ τῆς πηγῆς των, δημιουργοῦν τοὺς κόσμους (ὁρατόν καί ἀοράτους)· καί ὅταν εἰσπνέῃ, περισυλλέγει καί ἀπορροφᾷ τὰ διεσκορπισμένα μόρια τῆς ἐνεργείας Του καί τὰ συγχωνεύει καί πάλιν ἐντός Αὐτοῦ. Ἐξ οὗ καί οἱ ἀρχαῖοι ἐκάλουν τό Σύμπαν «Υἱόν τῆς ΑΝΑΓΚΗΣ». Σημειωτέον ὅτι ὁ Θεός διά τῆς ἀπορροῆς δέν ἐλαττοῦται οὐδέ μεταβάλλεται διότι εἶναι τι ὑπερπλήρες, ἀκτινοβολοῦν ὡς ὑπερούσιός τις ΗΛΙΟΣ, εἶναι ἡ ἀπόλυτος Ζῶσα ΑΛΗΘΕΙΑ, ἐνδεδυμένη ὑπὸ ἐκπάγλου Φωτός· ὅταν δὲ ἐκδηλοῦται, ἀναδίδει ἀσύλληπτον ἐναρμόνιον ΗΧΟΝ, ἐν εἶδει οὐρανόσι συγχορδίας. Ἐξ οὗ καί εἰς τόν Θεῖον καί ἐναρμόνιον αὐτόν ἀναπνευστικόν ρυθμόν ὀφείλει τό ΠΑΝ τήν ὑπαρξίν του. Εἶναι δὲ γνωστός εἰς τοὺς ἀποκρυφιστάς ὡς: «Θεῖα Φωνή» ἢ «Θεῖον Ἄσμα» ἢ «Μουσικὴ τῶν Σφαιρῶν» ἢ «Οὐράνιος Ἀρμονία» ἢ Λόγος κλπ. Ὁ δὲ Leibnitg¹, ἀναφορικῶς μέ τό θέμα, ἐφρὸνεί ὅτι ὁ Θεός, ἀπὸ καταβολῆς ΚΟΣΜΟΥ, προδιέταξε διά τό διηνεκές τήν ἀπόλυτον ἀντιστοιχίαν καί συμφωνίαν τῶν διαφόρων μονάδων, ὥστε τό ΣΥΜΠΑΝ, νά λειτουργῇ ὡς «καλοκουρδισμένον ὥρολόγιον». Αὐτό ἀπεκάλασε προδιατεταγμένην ὑπὸ τοῦ Θεοῦ Ἀρμονίαν, μέ τήν ὁποίαν εἶναι ἀναποσπάτως συνδεδεμένον καί ὀφείλει τήν ὑπαρξίν του, πᾶν ἐμψυχον πλάσμα εἰς ὁλόκληρον τήν Θεῖαν ἐπικράτειαν.

Κατὰ συνέπειαν, τό Σύμπαν καί πᾶν ἐν αὐτῷ ἀποτελοῦν ἓν σύνολον ἐξ ὁλοκλήρου ζῶν ἀντλοῦν τήν ὑπαρξιν καί Νομοτέλειάν του ἐκ τῆς Θεῖας αὐτῆς Ἀρμονίας Φωτός καί Ἥχου.

Ὑπάρχει δὲ ἐκ τῆς Συμπαντικῆς αὐτῆς ἀκτινοβολίας ἐκτυφλω-

1. Γερμανὸς φιλόσοφος καί πανεπιστήμων.

τικού φωτός καί ὑπερκοσμίῳ ἤχῳ, ἀπιστεύτως μέγας συνδυασμός τόνων φωτός καί ἁρμονίας, ἀρχομένων ἀπό τῶν πλέον φωτεινῶν θεῶν ἀποχρώσεων καί οὐρανίων μουσικῶν τόνων, μέχρι καί τῶν πλέον ἀμαυρωμένων καί πλέον δυσαρμονικῶν, κακοήχων γῆϊνων.

Καί τοῦτο εἶναι ἐπόμενον, ἀφοῦ τόσον ἡ κοσμική αὐτή Ἄκτινοβολία φωτός, ὅσον καί ἡ Συμπαντική συγχορδία ἡ Θεία Δόνησις, ἀκολουθοῦσαι τοὺς φυσικοὺς ΝΟΜΟΥΣ, ὧν τῶν δονήσεων, ἐλαττοῦνται ὁλοέν καί περισσότερον εἰς ἔντασιν παλμικότητος φωτός καί ἤχου, ὅσον αὐξάνει ἡ ἀπόστασις πού τās χωρίζει ἀπὸ τὴν ΠΗΓΗΝ ἀπὸ τὴν ὁποίαν προεκλήθησαν. (ὅσον δηλ. ἀπομακρύνονται ἀπὸ τās Θείας καταβολάς των).

Τό πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου, τό μόριον αὐτό τῆς «πυρίνης Θείας Ἄνα-πνοῆς» ἢ ἔστω, ὁ ἀμιγῆς ΑΝΘΡΩΠΟΣ, ὁ πλασθεὶς «κατ' εἰκόνα καί ὁμοίωσιν» εἶναι ἡ ἀκριβὴς ἀπεικόνισις (ἐν σμικρογραφίᾳ) τοῦ Θεοῦ, ὅμοιος εἰς «δόξαν», μεγαλοπρέπειαν, αἴγλην καί ἁρμονίαν. Τό πνεῦμα αὐτό, κατὰ τὴν Ἰνδικὴν ὁρολογίαν, εἶναι τό Ατμα ἢ ὁ Λόγος κατὰ τὴν ἐλληνο-χριστιανικὴν. Ἡ δέ περιοχὴ ὅπου ἐδράζεται ἡ ἀμιγῆς μορφή τοῦ ἀνθρώπου μόνον μέ τοὺς ἀκολουθοῦσους στίχους τοῦ ἐμπεισμένου Σολωμοῦ ἡμπορεῖ νά ἀπεικονισθῇ:

«Λάμπιν ἔχει ὅλη φλογώδη
χεῖλος, μέτωπο, ὀφθαλμός
φῶς τό χέρι, φῶς τό πόδι
κι ὅλα γύρω σου εἶναι φῶς.

Ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι ὁ ἐνδιάμεσος συνδετικός κρίκος μεταξύ τοῦ πνεύματος καί τοῦ σώματός του. Σημειωτέον ὅτι μόνον ἐν μικρόν κτῆμα τοῦ πνεύματος διοχετεύεται εἰς τὴν ψυχὴν, τό ὁποῖον ὅμως κί αὐτή, ἀφοῦ ἀπορροφήσῃ ὅσῃν ἐνέργειαν τῆς χρειάζεται διὰ τὴν ἐπιβίωσιν της, ἐν συνεχείᾳ τό διοχετεύει εἰς τό σῶμα, ὅπως τό ζωογονήσῃ, τό θρέψῃ καί τό συντηρήσῃ.

Ἀλληγορικῶς, ἡ ψυχὴ ἡμπορεῖ νά παρομοιωθῇ μέ τό ὕστερον ἐντός τῆς Συμπαντικῆς ΜΗΤΡΑΣ, τό ὁποῖον τρέφεται μέν ἀπὸ τās Συμπαντικὰς ΟΥΣΙΑΣ, ἀλλά μέ τὴν σειρὰν του καί τό ὕστερον τρέφει τό ἔμβρυον.

Τό σῶμα τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι ἐν ὀστρακῶδες τραχύ περίβλημα, συντονισμένον νά ὑπακούῃ καί νά κινῆται μέ τοὺς ἀτάκτους καί δυσαρμονικοὺς τόνους τῆς γῆς. Ὅμως, εἰς τὰ σπλάχνα του, ἐρμητικῶς ἐσφραγισμένον καί φυλακισμένον, ἔχει ἓνα θεῖον μαργαρίτην, ὁ ὁποῖος καίτοι εὐρίσκεται ἐν ληθάργῳ ἐν τούτοις, ἀπαστράπτει ἐκ Φωτός καί ἀναδίδει ὑπερκόσμιον ἤχον, ἱκανά, νά γίνουν ἀντιληπτὰ πρὸς τό παρόν, μόνον ἀπὸ τοὺς ὀλίγους, τοὺς ἐκλεκτοὺς ἐκείνους ἀνθρώπους πού ἔχουν ὀφθαλμούς νά τόν ἰδοῦν καί ὦτα διὰ νά τόν ἀκούσουν.

Τό ὀστρακῶδες αὐτό περίβλημα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἓνα δχημα μέ τό ὁποῖον διευκολύνεται νά διαβῇ τὴν παροδικὴν καί ἐφήμε-

ρον διέλευσίν του εκ τῆς γῆς, τῆς φλογερᾶς αὐτῆς ἐστίας τῶν ἀκορέστων γηϊνῶν παθῶν, ὅπου ἐδράζουν τὰ ζωώδη ἔνστικτα τοῦ ἐγωϊσμοῦ καί τῆς μισαλλοδοξίας. Εἰς αὐτὴν τὴν κατάστασιν εὐρισκόμενος ὁ ἄνθρωπος λησυνεῖ παντελῶς τὰς θείας καταβολὰς του καί, ἐπομένως, ἐκδηλώνει καί ἐκπροσωπεῖ ὑποτυπωδῶς μόνον τὸν ἀνώτερον, τὸν πράγματι ΕΑΥΤΟΝ του.

Ὅσον δέ ἡ ψυχὴ ταυτίζεται μέ τό ὄστρακῶδες περίβλημά της, τόσον καί περισσότερον βυθίζεται εἰς τό τέλμα τῆς ὕλης καί ἀδυνατεῖ ν' ἀπαγκιστρωθῇ ἀπό αὐτὴν θέτουσα τοιοιτοτρόπως εἰς ἀδιάκοπον κίνησιν τὸν τροχόν τῆς εἰμαρμένης· δηλ. τὸν τροχόν τῶν διαδοχικῶν γεννήσεων καί θανάτων πρὸς ἀπόσβεσιν πλεόν τῶν δημιουργηθεισῶν ΚΑΡΜΙΚΩΝ ὀφειλῶν της. Εἰς κάθε δέ νέαν ἐνσάρκωσιν τῆς ψυχῆς καί ἀναλόγως πλεόν τῆς βαθμίδος ἐξελιξεως εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκετο τὴν στιγμὴν τοῦ προηγουμένου σωματικοῦ θανάτου της, φέρει ἐνδομύχως καί τὸν ἀντίστοιχον Συμπαντικὸν ἀναπνευστικὸν ρυθμόν, ἀφοῦ, ὡς ἤδη ἐλέγχθη, οὗτος συμπεριλαμβάνει εἰς τοὺς κόλπους του ὁλόκληρον τὴν γκάμα τῆς μουσικῆς κλίμακος εἰς ἤχους καί τόνους. Ἀναλόγως, λοιπόν, μέ ὁποίους τόνους καί ἤχους κάθε ἀνθρώπινον ὄν εἶναι συντονισμένον καί ταυτίζεται, κατ' αὐτόν τὸν τρόπον καί σκέπτεται καί κινεῖται καί ἐνεργεῖ ἐπὶ γῆς. Αὐτό δέ εἶναι καί τό ἀδιάψευστον τεκμήριον διὰ τὴν ἀξιολόγησιν τόσον τοῦ πνευματικοῦ του ἐπιπέδου, ὅσον καί τῆς σωματικῆς καί ψυχικῆς του ὑγείας. Ἀλλὰ καί ὁ ρυθμός μέ τὸν ὁποῖον κάθε ἀνθρώπινον ὄν ἀναπνέει, ἐνέχει μεγάλην σημασίαν, διότι ἤδη ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων, οἱ μῦσαι ἰατροί, ὡς ὁ Ἀσκληπιός, ὁ Ἱπποκράτης, ὁ Γαληνός καί ἄλλοι Ἱεροφάνται τῶν «Μυστηρίων» ἐγνώριζον τὴν πραγματικὴν, τὴν ἔσω δομὴν καί σύστασιν τοῦ ἀνθρώπου, τὴν ὁποίαν ἐταύτιζον καί τὴν συνέκρινον μέ τὴν ἀνάλογον Συμπαντικὴν, ἡ ὁποία ἐν τελικῇ ἀναλύσει δέν εἶναι παρὰ ὁ Θεός ἐν ἐκδηλώσει ἢ ἐν ἐκπνοῇ. Ὑπεστήριζον δέ ὅτι διὰ νὰ ὑπάρξῃ πλήρως ὑγιές ἕν ἄτομον θὰ ἔπρεπε οἱ Συμπαντικοὶ ρυθμοὶ νὰ εὐρίσκωνται ἐν πλήρει ἀλληλουχίᾳ καί ἀρμονίᾳ μέ τοὺς ἀντιστοίχους ἀνθρωπίνους· δηλ. νὰ εὐρίσκωνται ἐν πλήρει συσχετισμῷ: Θεός, Σύμπαν καί Ἄνθρωπος. Πρὶν ἢ ἐκφέρουν λοιπόν, ὁποιαδήποτε ἰατρικὴν γνωμάτευσιν περὶ τῆς ἀσθενείας ἐνὸς πάσχοντος ἐλάμβανον ὑπ' ὄψιν των ὠρισμένους βιολογικοὺς ρυθμούς ὡς: τὰς ὥρας τῆς κρίσεως τοῦ ἀσθενοῦς, τὸν σφυγμόν, τὴν ἀρτηριακὴν πίεσιν, τὴν ἔμμηνον ρύσιν (εἰς τὰς γυναῖκας), τὴν ἐναλλαγὴν τοῦ ὕπνου μέ τὴν ἐγρήγορσιν καί πρό παντός τὸν ρυθμόν τῆς ἀναπνοῆς καί τῶν κτύπων τῆς καρδίας. Διότι ἀκριβῶς ἐγνώριζον ὅτι μία διαταραχὴ εἰς αὐτοὺς τοὺς βιολογικοὺς ρυθμούς εἶναι μία ἀναμφισβήτητος προειδοποίησις τῆς ἀποδιοργανώσεως καί ἀποσυνδέσεως τοῦ ὁργανισμοῦ ἀπὸ τὰς συμπαντικὰς καταβολὰς του καί ἐπομένως, πρόσφορον τό ἄτομον διὰ μίαν ἐπικειμένην

ασθένειαν. "Όσον δέ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀναπνευστικῶν κινήσεων κατὰ λεπτόν εἶναι περισσότερος, τόσοσιν ἡ περίοδος τῆς ζωῆς ἑνὸς ἀνθρώπου εἶναι μικροτέρα¹.

Πράγμα, τὸ ὁποῖον τὸ ἐπιβεβαιώνει καὶ ἡ Ἁγία Γραφή, λέγουσα ὅτι κάθε ἀνθρώπου ἐρχομένου ἐπὶ γῆς εἶναι μετρημένοι αἱ ΑΝΑΠΝΟΑΙ, ἀφοῦ ἡ ἀναπνοὴ εἶναι ἐκείνη πού σημειοδοτεῖ εἰς πᾶν ἔμψυχον τὴν ζωὴν.

Κατὰ συνέπειαν, κάθε ἀνθρώπινον ὄν, ἐρχόμενον ἐξ «ἀνάγκης» εἰς αὐτόν τόν χονδροειδῆ κόσμον, φέρει μέθ' ἑαυτοῦ (ἀναλόγως πλέον τῶν καρμικῶν του δεσμεύσεων) τόν ἀναλογοῦντα εἰς τὴν βαθμίδα ἐξελιξέως του ἐναρμόνιον ΗΧΟΝ τῆς Θείας ΑΝΑΠΝΟΗΣ, ἐπικρατοῦσης καὶ στηριζούσης τὸ ΣΥΜΠΑΝ. Ὡς ἐκ τούτου καὶ ἡ Δημιουργία ὁλόκληρος, μιμουμένη τόν Δημιουργόν της, ἀναπνέει· δηλ. μέ τὰς ρυθμικὰς κινήσεις τῆς ἐκπνοῆς καὶ εἰσπνοῆς, συνεχῶς ἀνακυκλῶνεται καὶ ἀνανεώνεται, ὥστε νὰ εἶναι πράγματι τὸ Σύμπαν καὶ ἀπειρον καὶ πεπερασμένον, ὡς ὁ Ἀἰνστάιν διεκήρυξεν. Ἡ ἐνέργεια αὕτη εἶναι ἐκείνη πού συνεχῶς τροφοδοτεῖ, καὶ στηρίζει τόν ἀνθρωπον· εἰσχωροῦσα δὲ ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῆς κεφαλῆς του καὶ διατρέχουσα τὰ ἐπτά κέντρα ἐνεργειακῆς ἐπαφῆς του μέ τὸ Σύμπαν (ΤΣΑΚΡΑΣ), καταλήγει καὶ κολουριάζεται, ὡς κοιμώμενος ὄφιν, εἰς τὸ ἄκρον τῆς σπονδυλικῆς στήλης, γνωστόν ὡς τὸ «Ιερὸν ὅστουν». Ἡ συσσωρευθεῖσα αὕτη ἐνέργεια εἰς τὴν σανσκριτικὴν ὁρολογίαν φέρει τὴν ὀνομασίαν ΚΟΥΝΤΑΛΙΝΙ². Ὁ-

1. Σήμερον, οἱ γιόγκι, οἱ ἀσχολούμενοι μέ τὰς πνευματικὰς ἀσκήσεις καὶ κυρίως μέ τὴν Χάθα καὶ Πράνα γιόγκα, ὡς βάσιν ἀμφοτέρων ἔχουν τὴν ρυθμικὴν καὶ ὅσον τὸ δυνατόν ἐλάττωσιν τοῦ ρυθμοῦ τῶν ἀναπνευστικῶν των κινήσεων. Πράγμα πού τοὺς ἐπιτρέπει νὰ ἐξοικονομοῦν τὴν ἰδικήν των ζωτικὴν ἐνέργειαν, νὰ εὐθυγραμμίζονται μέ τὴν Συμπαντικὴν καὶ φορτισμένοι πλέον νὰ διατηροῦν καὶ νὰ παρατείνουν τὴν ἰδικήν των ψυχικὴν καὶ σωματικὴν ὑγείαν.
2. Εἰς τὴν σανσκριτικὴν «Κουνταλίην» σημαίνει κατὰ λέξιν, τὴν «ὀφιδόδυναμιν», τὴν «κυκλικὴν δύναμιν», διότι ἐνεργεῖ σπειροειδῶς ἐντὸς τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, ὅπου ἐδρεύει εἰς τὸ χαμηλότερον τριγωνικόν τέρμα τῆς σπονδυλικῆς στήλης.

Εἰς ἕνα μικρόν λεξικόν σανσκριτικῶν ὄρων τὸ «Κουνταλίην» ἐξηγεῖται ὡς ἡ «ἀποκόρυφος, πυρίνη ἢ ἡλεκτρικὴ δύναμις» τοῦ «Φοάτ» ἢ «Φοχάτ» Fohat - ὅρος τῆς Ε.Π. Μπλαβάτσκι, διὰ τὴν κοσμικὴν Ἐνέργειαν (PRANA) ἢ τὴν ζωτικὴν Κοσμικὴν Δύναμιν. Μέ ἄλλους λόγους, τὸ «Κουνταλίην» κατὰ τοὺς Ἰνδούς, ἐκφράζει τὴν ἐντὸς τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος δυναμικὴν ἡλεκτρογενήτριαν, ἡ ὁποία ἐπιδρᾷ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς συνειδητότητος. Ὅσον δέ ὁ ἀνθρώπος ἐξελίσσεται, τόσοσιν καὶ ἡ κοσμικὴ αὕτη δύναμις ἀφυπνίζεται καὶ ἀνέρεχεται διὰ τῶν ἐπτά Τσάκρας μέχρι τοῦ πρώτου καὶ κυριωτέρου, δίδουσα εἰς αὐτὰ ὁλοέν καὶ περισσοτέραν κίνησιν· δηλ. ἐνέργειαν, ἃρα καὶ περισσοτέραν συνειδητότητα. Ὡς ἐκ τούτου, ὅλαι σχεδόν αἱ πνευματικαὶ ἀσκήσεις, μὴδὲ καὶ τῆς κοινῆς προσευχῆς ἐξαιρουμένης, καθὼς καὶ τὰ γιογκικά συστήματα, ἔχουν κατὰ βάσιν τὴν ὅσον τὸ δυνατόν ἐκ τοῦ ληθαργικοῦ ἀφύπνισιν τῆς ΚΟΥΝΤΑΛΙΝΙ

ταν δέ διαταραχθῇ εἰς τόν ἄνθρωπον ἡ ἁρμονική διασύνδεσις μεταξύ αὐτοῦ καί τοῦ Σύμπαντος, τότε διασαλεύεται καί τό σύνολον τῆς ὑπάρξεώς του· ὁπότεν ἀποσυνδεθεῖς ἐκ τῶν καταβολῶν του, ἀποδυναμοῦται καί καταρρέει.

Καί ἀνακεφαλαιώνομεν:

Ὁ Πατήρ, ὁ Υἱός καί τό Ἅγιον Πνεῦμα καθώς καί «τό σῶμα, ἡ ψυχὴ καί τό Πνεῦμα», ὡς ἐξ ἀρχῆς ἀνεγράψαμεν, ἀποτελοῦν μέν τήν φαινομενικήν τριαδικότητα Θεοῦ καί ἀνθρώπου, ὅμως εἰς ἀμφοτέρους ἡ τριαδικότης αὐτή εἶναι ἀπατηλή καί κατ' οὐσίαν ἀνυπαρκτος, ἀφοῦ τὰ πάντα ἐντός τοῦ Σύμπαντος προεκλήθησαν ἐκ μιᾶς καί μόνης Πηγῆς Ἑνεργείας, τοῦ Θεοῦ! Κατά συνέπειαν, τὰ τρία πρόσωπα τῆς Ἀγίας Τριάδος δέν εἶναι παρά αἱ τρεῖς διάφοροι ἐκδηλώσεις ἐνεργείας τοῦ ΕΝΟΣ καί μόνον Θεοῦ.

Ἀλλά τίς ὁ Θεός; Οἱ ἀσχοληθέντες μέ τό ἀκανθῶδες αὐτό ἐρώτημα ἀρχαῖοι φιλόσοφοι ἀπεφάνθησαν ποικιλοτρόπως. Οὕτω:

Διά τόν Πυθαγόραν, Θεός εἶναι ἡ προϋπάρχουσα πάσης δημιουργίας ΕΝΕΡΓΕΙΑ, ὡς αἰώνιον καί αὐθύπαρκτον Πνεῦμα, κινούμενον ἀφ' ἑαυτοῦ εἰς ἄνω ὀρίων ἑκτασιν καί διέπον αὐτήν.

Διά τόν Πλάτωνα, Θεός εἶναι ἡ πνευματική ἐκείνη ἐνέργεια ἡ ὁποία ἐπενεργεῖ ἐπὶ τοῦ Σύμπαντος εἰσάγουσα εἰς αὐτό ἐκ τοῦ ΧΑΟΥΣ, τήν τάξιν καί τήν Ἁρμονίαν. Δι' αὐτόν, ὁ Θεός εἶναι ἡ αἰωνία γεννήτρια δύναμις ἡ ὁποία διαρκῶς καί συνεχῶς δημιουργεῖ, συγκρατεῖ καί διακυβερνᾷ τό πᾶν. Διά τῶν ἀκαταπαύστως δέ ἐξ «ἀνάγκης» ἀναπνευστικῶν του κινήσεων εἶναι πηγή πάσης ΖΩΗΣ. Ἐπὶ πλεόν, συναισθανόμενος ὁ Πλάτων τήν μεγαλοσύνην καί τήν πνευματικότητα τοῦ Θεοῦ, κατακρίνει κάθε ἀνθρωπομορφικήν ἀναπαράστασίν Του καί θεωρεῖ ὅτι ὁ σεβασμός πρός τήν ἀσύλληπτον αὐτήν πηγὴν ἐνεργείας ἀποτελεῖ ἀπαραίτητον διὰ τόν ἄνθρωπον καθήκον.

Διά τόν Παρμενίδην, ὁ Θεός δέν δύναται νά ἔχῃ οὔτε ἀρχήν οὔτε τέλος, διότι, τό ΟΝ δέν εἶναι δυνατόν νά προέλθῃ ἀπό τό μὴ ὄν καί οὕτω νά καταστῇ μὴ ὄν. Εἶναι λοιπόν τό ΟΝ ἀγέννητον, ἀνώλεθρον, οὐλομελές, ἀδιαίρετον πάντοτε παρόν.

Κατά συνέπειαν, καί ὁ ἄνθρωπος, ἡ πιστὴ σμικρογραφία τοῦ Θεοῦ, παρά τήν φαινομενικήν τριαδικότητά του (σῶμα, ψυχὴ, καί πνεῦμα) εἶναι κί' αὐτός οὐλομελής, ἀδιαίρετος καί ἀνώλεθρος. Τό πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου, τό μόριον αὐτό τοῦ θείου φωτός, ἐκπηδῶν ἐκ τοῦ ὠκεανοῦ τῆς Θείας Ἑνεργείας, ὅταν αὕτη εὐρίσκετο εἰς τό στάδιον τῆς δραστηριότητός της ἢ τῆς ἐκπνοῆς ὃν τῆς αὐτῆς

ΟΥΣΙΑΣ, μέ τόν Λόγον, ἐξ «ἀνάγκης»¹ τόν ἡκουλούθησε καί συμμετεῖχε εἰς τήν ἀποστολήν του· τοιοῦτοτρόπως κατήλθε μετ' αὐτοῦ μέχρι τῶν ἐσχάτων ὁρίων τῆς Θείας Ἐπικρατείας, ἐπιφορτισμένοι ἀμφοτέροι νά ἐπιφέρουν τήν τάξιν εἰς τήν ἀταξίαν καί τό «Φῶς τῆς Ζωῆς», ἐκ τῆς ζωῆς των, εἰς τά χαώδη ἐρέβη, τά πρό τῆς δημιουργίας. Καί ὁ μέν Λόγος ἡναλώθη εἰς τήν δημιουργίαν τόσον τοῦ ὁρατοῦ Σύμπαντος ὅσον καί τῶν ἀοράτων, τό δέ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου, ὡς ψυχή εἰς αὐτούς τοὺς χονδροειδεῖς τόνους τῆς γῆς, ἐνεκλείσθη ἡμιθανής πλέον ἐντός τοῦ σώματος, λησμονοῦσα ἐντελῶς τήν θείαν καταγωγήν καί ἀποστολήν της.

Κατά συνέπειαν, ὁ ΚΟΣΜΟΣ εἶναι Εἰς καί ἡ ΕΝΕΡΓΕΙΑ διὰ τῆς ὁποίας ὁ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΣ ἐπιφέρει τήν τάξιν καί τήν ἁρμονίαν εἰς ὁλόκληρον τό ΣΥΜΠΑΝ, δέν εἶναι παρά ἡ ΟΥΣΙΑ ἐκ τῆς ΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ, ὁ ΛΟΓΟΣ, ὁ Μονογενῆς Υἱός ΤΟΥ. Καίτοι, ὁ Θεός εὐρίσκεται πέραν κάθε ἐγκοσμίου ἀντιλήψεως, ἐν τούτοις κυβερνᾷ τόν ΚΟΣΜΟΝ μέ φρόνησιν καί Νομοτέλειαν. Ὁλόκληρος, λοιπόν, ἡ δημιουργία διαπερνᾶται, συντηρεῖται, συγκρατεῖται ἢ ἀκόμη καί καταλύεται ὅταν ἐκ Θείας «ἀνάγκης» ἐπανακάμπτει εἰς τόν Δημιουργόν της, τῇ μεσολαβήσει πάντοτε τοῦ ΛΟΓΟΥ. Ἐξ οὗ καί ὑφίστανται στενοί δεσμοί συγγενείας καί συστάσεως μεταξύ τοῦ Θείου, τοῦ Σύμπαντος καί τοῦ ἀνθρώπου. Μάλιστα, τό Σύμπαν, συγκρινόμενον μέ τόν ἄνθρωπον, τό μέν πρῶτον καλεῖται ὑπό τῆς φιλοσοφίας Μακρόκοσμος, ὁ δέ ἄνθρωπος, ἀντιπαραβαλλόμενος μ' αὐτόν μικρόκοσμος.

Ἄν αἱ μεταξύ «Θεοῦ, Σύμπαντος καί ἀνθρώπου» σχέσεις ἀψησχόλησαν τόσον τās κορυφάς τῆς ἀνθρωπίνης διανοήσεως εἶναι διότι ἡ λύσις αὐτοῦ τοῦ προβλήματος θά ἐπέλυε καί τό πρόβλημα τοῦ τί ἀκριβῶς εἶναι ὁ ἄνθρωπος καί ποῖος ὁ σκοπός τῆς ὑπάρξεώς του.

Τά ἐκλεκτά αὐτά τέκνα τῆς ἀνθρωπότητος οἱ πρεσβύτεροι αὐτοῖ ἀδελφοί μας, ἀφοῦ προηγουμένως οἱ ἴδιοι, κατόπιν ἀλλεπαλλήλων μετενσαρκώσεων, σκληρῶν ἀγώνων, ἀτερμόνων προσπα-

1. Διὰ τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας φιλοσόφους ἴσχυε ἡ κοσμοαντήληψις ὅτι: «Τά πάντα ἐν τῷ κόσμῳ γίνονται ἐκ τοῦ Νοῦ καί τῆς Ἀνάγκης». Καί τοῦτο εἶναι ἐπόμενον, ἀφοῦ ἡσπάζοντο τήν θεωρίαν ὅτι τήν ἐκπνοήν τήν διαδέχεται ἡ εἰσπνοή καί τανάπαλιν· φυσικόν εἶναι λοιπόν καί ἡ ὑπαρξις τοῦ ἀνθρώπου, ἡ «πτώσις» καί ἡ «ἀνοδός» του νά ἀφείλονται εἰς τήν Θείαν αὐτήν ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ τῆς ΑΝΑ-ΠΝΟΗΣ, καί ὅχι δῆθεν εἰς κάποιο ΠΡΟΠΑΤΟΡΙΚΟΝ ἁμάρτημα, εἰς τό ὁποῖον τόσον ἀφορήτως μᾶς ἔχει προσδέσει ἡ ἐβραϊκή κοσμολογία. Εἶναι, λοιπόν, καιρός ν' ἀποτινάξωμεν ἀπό τήν πλάτην μας, ἡμεῖς οἱ χριστιανοί, αὐτό τό ἀπαίσιον καί ὑποδουλωτικόν συναίσθημα ἐνοχλῆς πού φέρομεν ἀταβιστικῶς, πρὶν ἢ ἀκόμη γεννηθῶμεν καί ν' ἀπαλλαγῶμεν ἀπ' αὐτήν τήν παιδαριώδη κοσμοθεωρίαν πού, χάριν σκοπιμότητος, ἐθέσπισε τό ἐβραϊκόν Ιερατεῖον, προσβάλλουσα πλέον τήν νοημοσύνην τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου.

θειῶν, ἀδιαλείπτων ἐνδοσκοπήσεων καί περισυλλογῶν κατῶρθωσαν τελικῶς νά θραύσουν τό ὀστρακῶδες κακόηχον περίβλημα τοῦ ὕλικου φορέως των, ἐπέτυχον νά ἐνωθοῦν μέ τόν ἐντός αὐτῶν ἀρμονικόν θεῖον μαργαρίτην¹ προσδεθέντες δέ τοῦ λοιποῦ μέ τόν ἐναρμόνιον ἤχόν του, δέν ἤργησαν νά ὀδηγηθοῦν μέχρι καί αὐτοῦ τοῦ ἀνωτέρου, τοῦ πραγματικοῦ ΕΑΥΤΟΥ των καί οὕτω νά γνωρίσουν ὁποῖο εἶναι καί ποῖος ὁ σκοπός τῆς ὑπάρξεώς των. Συγχρόνως ὅμως ἐβίωσαν καί τήν ἀπαράμιλλον ὑπερβατικήν ἐμπειρίαν ὅτι: «Ἀνθρωπος, Σύμπαν καί Θεός» δέν εἶναι παρὰ ΜΙΑ καί ἀδιαίρετος ΜΟΝΑΣ.

Ἐκτοτε, συνειδητοποιοῦντες ἐμπράκτως εἰς ποῖαν τρομεράν πνευματικήν τύφλωσιν εὐρίσκεται ἡ πλειονότης τῶν ἀνθρώπων, ἀπό εὐσπλαχνίαν ἀλλά κυρίως ἀπό ἀγάπην διὰ τήν πάσχουσαν ἀνθρωπότητα, πρὸς βοήθειάν των, εἴτε μέ τό παράδειγμα τῆς ζωῆς των, εἴτε μέ τήν διδασκαλίαν των (γραφτὴν ἢ ἀπόρρητον προφορικήν) ἢ ἀκόμη μέ τόν τραγικόν τρόπον θανατώσεως των ὑπὸ τοῦ φανατικοῦ καί ἐμπαθοῦς ὄχλου, προσεπάθησαν νά χαράξουν καί νά ἀφήσουν διὰ τοὺς μετέπειτα, τὴν ΟΔΟΝ, ἢ τὴν ΑΤΡΑΠΟΝ τῆς ΛΥΤΡΩΣΕΩΣ· δηλ. τήν μέθοδον καί τοὺς κανόνas ζωῆς, διὰ τῶν ὁποίων θά ἐπετυγχάνετο αὕτη.

Ὅλοι δέ αὐτοί οἱ ἐκλεκτοὶ Διδάσκαλοι, ἐξώρκισαν πρό τοῦ θα-

1. Ὁ Πυθαγόρας, ἐγνώριζε καλῶς τό τί ἀκριβῶς ἐσήμανε αὕτη ἡ μετατροπή τοῦ ἤχου, ἀφοῦ καί ὁ ἴδιος «διὰ τῆς μουσικῆς εὐκόλως εἰς τὰ ἐναντία προέτρεπε καί περιῆγε τὰ τῆς ψυχῆς πάθη».

Κατὰ τὴν Ε.Π. Μπλαβάτσκυ, ὅταν ὁ ἤχος χρησιμοποιηθῇ μέ κατάλληλον ἀπόκρυφον γνῶσιν, ἡμπορεῖ νά γίνεῃ μιά τρομερὴ δύναμις καθὼς διεβεβαίωσαν ἐκεῖνοι πού ἐπανελάμβανον τὰ διάφορα «μάντρας» ἢ θρησκευτικούς ὕμνους.

Ἐπίσης, ἡ ἰδία ἐφθασε νά βεβαιῶνῃ ὅτι: «ἡμπορεῖ νά δημιουργηθῇ τοιαύτης φύσεως ἤχος (δόνησις) ὥστε νά σηκῶσῃ τὴν Πυραμίδα τοῦ Χέοπος εἰς τὸν ἄέρα ἢ νά ἐμφυσήσῃ νέαν ἐνέργειαν καί ρώμην εἰς ἐτοιμοθάνατον.

Ἐπὶ πλέον, καί οἱ ἀρχαῖοι φιλόσοφοι, ἀντιπαραβάλλοντες τὸν Θεῖον Λόγον μέ τόν ἀνθρώπινον λόγον, δηλ. τὴν φωνήν του, ἐσχημάτισαν τὴν γνώμην ὅτι, ἡ ἡχητικὴ ποιότης, ἡ μουσικότης μιᾶς γλώσσης, μέ τὴν ὁποίαν ἕνας λαός ἐκφράζεται καί συνεννοεῖται, ἔχει δι' αὐτόν μεγάλην σημασίαν.

Καί τοῦτο διότι, ἐκ τῶν διακυμάνσεων τῆς ἡχητικῆς τῆς κλίμακος ἐξαρτῶνται -κατὰ μέγα μέρος- τόσο ἡ πνευματικὴ ἀνοδος (ἀκμὴ) ὅσον καί ἡ πτώσις (παρακμὴ) τοῦ πολιτισμοῦ του, ὅταν μέ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου αὕτη, ἐκ τῆς ἀρχικῆς ὑφῆς τῆς, ἐκπίπτῃ εἰς γλωσσικούς χυδαίσιμους καί ἀποδιοργανοῦται.

Ἐρωτηθεὶς, ἄλλωστε ὁ Πυθαγόρας τί σοφώτερον τῶν ὄντων «ἀριθμός» ἔφη, τί δέ δεύτερον εἰς σοφίαν, «ὁ τὰ ὀνόματα τοῖς πράγμασι θέμενος».

Ἀλλά, καί ἡ σημερινὴ πλέον Ἐπιστήμη, γνωρίζει τὸν δυναμισμόν τοῦ πηλμικοῦ ἤχου καί τὸν χρησιμοποιεῖ -ἐπ' ὠφελεία- τῆς εἰς ὑπερηχητικούς βαθμούς.

νάτου των τόν στενόν κύκλον τῶν μαθητῶν, ἄν πράγματι τοὺς ἀγαποῦν καὶ θέλουν νά γίνουν συνεχισταί εἰς τό ἔργον των, νά τηρήσουν πιστῶς τὰς ἐντολάς των· καὶ οὗτοι συνήνεσαν.

Εἶναι ἐκεῖνοι οἱ μαθηταί διὰ τοὺς ὁποίους ὁ Ραββί, ὁ Διδάσκαλος Ἰησοῦς, εἶπεν εἰς τήν περίφημον ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλίαν: «Ὑμεῖς ἐστε τό ἅλας τῆς γῆς... ὑμεῖς ἐστε τό φῶς τοῦ Κόσμου... οὕτω λαμψάτω τό φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως Ἰδωσιν ὑμῶν τά καλά ἔργα καὶ δοξάσωσι τόν πατέρα ὑμῶν τόν ἐν τοῖς οὐρανοῖς» (Κατά Ματθαῖον κεφ. Ε' ἐδ. 13-15)

Ὁμολογούμενως, εἶναι κοπιῶδες, μακροχρόνιον καὶ δυσεπίτευκτον τό ἔργον τῆς ἐπανακάμψεως εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ οὐρανίου πατρός, διότι, «...στενή ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδός ἡ ἀπάγουσα εἰς τήν ζωὴν καὶ ὀλίγοι εἰσιν οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν» (Ματθ. κεφ. Ζ' ἐδ. 14)

Ὅμως, ὁ διδάσκαλος τῆς ἀγάπης, ὁ Ἰησοῦς, ἐνθαρρύνει τοὺς φιλοδοξοῦντας λέγων: «...τόν νικῶντα ποιήσω αὐτόν στῦλον ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ μου καὶ ἔξω οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἔτι καὶ γράψω ἐπ' αὐτόν τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ μου... καὶ τό ὄνομα μου τό καινόν· (καί) ὁ ἔχων οὐς ἀκουσάτω...» (Ἰωάννου Ἀποκ. Κεφ! Γ' ἐδ. 12-13)

Αὕτη εἶναι δυστυχῶς ἡ σκληρά πραγματικότης· εἰδ' ἄλλως θά παραμένῃ ἑσαεὶ ὁ ἄνθρωπος:

«Τυφλός τά τ' ὦτα, τόν τε νοῦν, τά τ' ὄμματα»¹ καὶ θά ἐκπίπτῃ ἀπό μετενσαρκώσεως εἰς μετενσάρκωσιν μέ ὅλας τὰς ὁδυνηράς συνεπειάς.

1. Χαρακτηριστική, ἐν προκειμένῳ, μομφή τοῦ Οἰδίποδος πρὸς τόν μάντιν Τειρεσίαν εἰς τό ἔργον τοῦ Σοφοκλέους «Οἰδίπους Τύραννος».

ΣΤΑΥΡΟΣ ΒΑΣΑΡΔΑΝΗΣ**De Profundis**

Κύριε!

Ήσουν άπειρος
καί σ' έπιασα καί σ' έκλεισα
μέσ' σέ μιά χούφτα σάρκα.

Ήσουν Αιώνιος καί σ' έκανα πρόσκαιρον

Ήσουν Άγιος καί σ' έκανα άμαρτωλό

Ήσουν Όραίος καί σ' έκανα άσκημο.

Ήσουν Καλός καί σ' έκανα κακόν

Ήσουν ΦΩΣ καί σ' έκανα ΣΚΟΤΟΣ

Ήσουν Θεός καί σ' έκανα άνθρωπο.

Συχώρεσε τή Μεγάλη μου Άμαρτία
Κάνε ν' άνθίσει μέσ' τήν καρδιά μου
ή Σοφία, ή Δύναμη καί ή Όμορφιά Σου.

Ίλεος γεννοϋ, Κύριε...

Τσαγκαράδα Πηλίου 1986

ΤΑΣΣΟΣ ΣΑΝΤΑΣ

Γαλήνη

Γαλήνη στην ώρα της Προσευχής

Ω βράδυ ανέγγιχτο

Βραδυά καθαρής καρδιάς

Γαλήνης του Σύμπαντος

Γαλήνη της σκέψης και της ψυχής

Ειρήνη καλωσύνης και Αγάπης

Με το κοινωνικό Σύνολο.

ΛΟΥΛΑ Δ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ**Τὸ Φῶς τῆς Χαραυγῆς**

Ὅταν φωνάζεις, ἔτσι στὰ βαθιὰ χαράματα,
 μικρὸ πετεινάρι τῆς αὐγῆς, σὲ περιμένω ἀγρυπνη
 νὰ γράψουμε μιὰ νέα γραφὴ στὴ μέρα.
 Νὰ ποῦμε καλημέρα στὸ καινούργιο φῶς.
 Νὰ μοιράσουμε τὸν ἄρτο τῆς ὑπομονῆς,
 νὰ στείλουμε παντοῦ μήνυμα εὐφρόσυνης στιγμῆς.
 Κι ἓνα μεγάλο χαῖρε στὴν πανανθρώπινη ἀγάπη.

Νίκος Καζάνας**Καθὼς φυλλομετρὰς**

Καθὼς φυλλομετρὰς ανοίξεις, καλοκαίρια
 που ερεῦνησες καὶ στ' ἀκροκέραμα τῆς νύχτας
 στο ἔρεβος τοῦ πάθους ερημωμένα ἀστέρια
 ἐπιθυμίες ἀγρυπνὲς ἀνάβουνε φυτίλια
 ἐνῶ ἀφουγκράζεσαι τοῦ χρόνου τ' ἄηχα βήματα
 ἀναβλασταίνουν τὰ πολύχρωμα αἰσθήματα:
 γύρευες σ' ἔρωτες μοναδικούς τὴ λύτρωση.

Πέρασε τῶν θαυμάτων κείνο τὸ ἀνθοβόλημα
 στιγμές τραυματισμένες εὐστοχα με υπερβολή
 καθὼς ξεφύλλιζες ανοίξεις, καλοκαίρια
 ἀλλάζοντας καθρέφτες, λίμνες, θάλασσες
 σὲ κάθε φιλαρέσκεια πνίγοντας τὴ νεότητα
 κάνοντας μόνο γερατιῶν πυκνὲς χαραγματιές.

Στα μάτια που ἀποφεύγεις εἶν' ἡ αἰωνιότητα.

Τὸ περιοδικὸ ἐλευθέρας σκέψεως

“ΙΛΙΣΟΣ”

Χαρ. Τρικούπη 26, α΄ ὁροφος, Κωδ. 106 79 Τηλ. 362.0702

Ῥραι 10-1 πλὴν Σαββάτου

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὸ ἔτος 1956 Διευθυντὴς Κωστῆς Μελισσαρόπουλος

Οἱ τόμοι 1956 - 1970 ἔχουν ἐξαντληθεῖ.

Ἔχουν ὁμῶς ἐκδοθῇ ἐπιλογαὶ Περιεχ. τόμων, ὡς ἐξῆς:

Α΄ Τόμος ἐπιλογῆς περιεχομένων τόμων τριετίας 1956 - 1958

Β΄ Τόμος ἐπιλογῆς περιεχομένων τόμων τριετίας 1959 - 1961

Γ΄ Τόμος ἐπιλογῆς περιεχομένων τόμων τετραετίας 1962 - 1965

Ἐκαστος τόμος ἐπιλογῆς, δεμένος δρχ. 500

Δ΄ Τόμος ἐπιλογῆς πενταετίας 1966 - 1970 δεμένος δρχ. 500

» » » » » χαρτόδετος δρχ. 400

*Συνιστῶμεν εἰς ὅσους ἀγαποῦν τὸ ἔργον τοῦ ΙΛΙΣΟΥ νὰ ἀγορά-
σουν τοὺς τόμους τῶν Ἐπιλογῶν, εἴτε ἔχουν εἴτε δὲν ἔχουν τοὺς
τόμους τοῦ ΙΛΙΣΟΥ, διότι μὲ τὶς ἐπιλογὰς θὰ ἔχουν εὐχρηστέα καὶ
συγκεντρωμένη πολὺτιμη πνευματικὴ τροφή.*

Οἱ χαρτόδετοι τόμοι 1965, 1971-1984 ἕκαστος δρχ. 250.

Οἱ χαρτόδετοι τόμοι 1984-5 ἕκαστος δρχ. 500

Τόμος ἔτους 1981 σελίδες 336

» » **1982 » 400**

» » **1983 » 456**

» » **1984 » 434**

» » **1985 » 408**

» » **1986 » 408**

Ἄδα Μπρούμη

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

(Διάλογος ἐκ τοῦ φυσικοῦ)

Ξαπλωμένες κάτω ἀπὸ ἓνα πεῦκο, στὴν ἀκροθαλασσιά, μετὰ ἀπὸ ἓνα ὠραῖο λουτρό ἔχουμε πιάσει κουβέντα, ἡ ξανθή κυρία καὶ ἐγώ.

Εἶναι συμπαθητικὴ μ' ἓνα γλυκὸ χαμόγελο πού ἀμέσως σέ κατακτᾷ. Ἀρχίζοντας ἀπὸ τίς παρατηρήσεις μας γιὰ τὸν καιρὸ καὶ τὴ θάλασσα, φθάνουμε - ποῦ ἄλλοῦ; - στὰ ἀναπόφευκτα θέματα: Βία, τρομοκρατία, κίνδυνος πυρηνικοῦ ὀλοκαυτώματος, ἠθικὴ κατὰπτωση, ἀκρίβεια καὶ πάει λέγοντας.

Ἡ κυρία τὰ περιγράφει ὅλα αὐτὰ μὲ ζωηρὰ ἢ μᾶλλον μὲ ὀλόμαυρα χρώματα. Ἐγώ, λέω μὲν κάθε τόσο ἓνα «ναί» ἢ ἓνα «πραγματικὰ» ἢ ἓνα «φρίκη φρίκη» ἀλλὰ τὴν ἴδια ὥρα κοιτάζω τὴν ἀπειραντοσύνη τοῦ οὐρανοῦ, τὴν ὁμορφιά τῆς θάλασσας, χαίρομαι τὸ δροσερὸ ἀεράκι καὶ λέω μέσα μου: «Δέ βαρύνεσαι! ὅλα θὰ πάνε καλὰ στό τέλος! Ἡ ἐξέλιξη περνάει συχνὰ ἀπὸ σκοτεινὰ μονοπάτια, ἀλλὰ συνεχῶς ἀνεβαίνει πρὸς τὸ φῶς...

Κάποια στιγμή, εὐτυχῶς, ἀλλάζει ἡ κουβέντα καὶ ἡ κυρία μοῦ περιγράφει τ' ἀγαπημένα της γατάκια, πού δυστυχῶς δέν μπορεῖ νὰ τὰ φέρει στὴν ἀμμουδιά. Μιλᾷει μὲ τόση ἀγάπη καὶ τρυφερότητα γι' αὐτὰ, πού συγκινοῦμαι βαθειά. «Καὶ δέν εἶναι μόνο τὰ δικά μου γατάκια πού ἀγαπῶ, ξέρετε» μοῦ λέει. «Ἀγαπῶ ὅλα τὰ ζῶα, γατάκια, σκυλάκια, πουλάκια, ὅλα! Εἶναι τόσο καλὰ, τόσο ἀνώτερα ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, πού εἶναι σκληροὶ καὶ κακοί!» «Εἴσαστε ζωόφιλος βλέπω» τῆς λέω «Καὶ βέβαια!» ἀπαντᾷ μὲ ὑπερηφάνεια. Καὶ τότε κάνω τὴν μοιραία ἐρώτηση: «Θὰ εἴσατε καὶ ἀκρεωφάγος φυσικά;» Ἡ κυρία ξαφνιάζεται «Ἀκρεωφάγος; καὶ γιατί;» ρωτᾷει. «Τί σχέση ἔχει τὸ ἓνα μὲ τὸ ἄλλο; Ἄν δέν φάει κανεὶς κρέας μὲ τί θὰ τραφεῖ;» «Ἐ, πῶς! παρατηρῶ ἐγώ. Δίνει τόσα πολλὰ ἡ φύση γιὰ μιὰ θαυμάσια καὶ ὑγιεινὴ δίαιτα! Ὅσπρια, δημητριακὰ, κηπευτικά, χορταρικά, φρούτα, ξηροὺς καρπούς, μέλι, λάδι, ἀλλὰ καὶ αὐγά, γάλα, τυρί, γιαούρτι...» «Μὰ τί λέτε;» μὲ διακόπτει ἡ κυρία. «Χωρὶς κρέας, τίποτα δέ σέ πιάνει καὶ χωρὶς αὐτὸ δέν μπορεῖ κανεὶς νὰ ἔχει γερό ὄργανισμό!» Σωπαίνω... μὰ σέ λίγο δέν μπορῶ νὰ μὴ ρωτήσω: «Καλὰ, ἐσεῖς, πού εἴστε τόσο ζωόφιλος, δέν λυπᾶσθε νὰ σφάζουν τὰ ζῶα γιὰ νὰ τὰ τρῶτε;» Ἡ κυρία ἀγανακτεῖ. «Μὰ τί εἶν'

αυτά πού λέτε; 'Εγώ τό κρέας τό βρίσκω ἔτοιμο στόν χασάπη καί δέν τό ἔσφαξε βέβαια γιά μένα! Κί' ἔπειτα, τί σημασία ἔχει ἕνα μπριζολάκι ἢ δύο κεφτεδάκια πού θά φάω ἐγώ, γιά νά ζήσω μπρός στήν τόση ποσότητα κρέας πού καταναλίσκει ὁλόκληρη ἡ οἰκουμένη». Ἐπιμένω: «Ναί, ἀλλά ἂν προσθέσετε ὅλα τά μπριζολάκια καί τά κεφτεδάκια σας θά δεῖτε πώς κι' ἐσεῖς ἔχετε συντελέσει στόν ἀφανισμό πολλῶν ζώων». Ἡ κυρία τώρα φουρκίζεται: «Δέν καταλαβαίνω ποῦ τό πάτε! Σᾶς ἐπαναλαμβάνω κανεῖς, ποτέ, δέν ἔσφαξε οὔτε μιά κότα γιά μένα!». Ἐγώ ἐπιμένω καί πάλι: «Θέλετε νά κάνουμε ἕναν πρόχειρο λογαριασμό; ρωτῶ. Καί πρίν ἀπαντήσετε, ἀρχίζω: «Ἀπό στατιστικές ἀποδεικνύεται πώς κατά μέσον ὄρο, ὁ κάθε Ἑλληνας καταναλίσκει πενήντα κιλά κρέας τό χρόνο. Σέ δέκα χρόνια ἔχουμε πεντακόσια κιλά.

Σέ πενήντα χρόνια ἔχουμε δύο χιλιάδες πεντακόσια κιλά. Σύμφωνοι; Ἡ ξανθή κυρία γουρλώνει τά μάτια της: Τί λογαριασμός εἶν' αὐτός; δέν καταλαβαίνω λέει. «Ἀφήστε με νά τελειώσω» συνεχίζω μ' ἕνα μελίρητο χαμόγελο. Ἐχουμε λοιπόν φάει ὁ καθένας μας, μέσα σέ πενήντα χρόνια δυόμισι χιλιάδες κιλά κρέας. Ἄς δοῦμε τώρα πόσο ζυγίζει τό κάθε σφάγιο.

Ἕνα βόδι =	ἑπτακόσια	κιλά περίπου
Ἕνα μοσχάρι =	πεντακόσια	κιλά περίπου
Ἕνα ἀρνί =	εἰκοσιπέντε	κιλά περίπου
Ἕνα χοιρινό =	ἑκατό	κιλά περίπου
Ἕνα ἀρνάκι τοῦ γάλακτος =	εἴκοσι	κιλά περίπου
Ἕνα κατσίκι =	εἰκοσιπέντε	κιλά περίπου
Ἕνα γουρουνόπουλο =	δέκα πέντε	κιλά περίπου
Μία κόττα =	δύο	κιλά περίπου

Ἄν μοιράσουμε τώρα τά κιλά σέ σφάγια θά βροῦμε τό ἑξῆς πηλίον:

Ἕνα βόδι =	700 κιλά
Ἕνα μοσχάρι =	500 κιλά
Τέσσερα χοιρινά =	400 κιλά
Τέσσερα αρνιά =	100 κιλά
Ἕξη γουρουνόπουλα =	100 κιλά
Δέκα ἀρνάκια γάλακτος =	200 κιλά
Τέσσερα κατσίκια =	100 κιλά
Διακόσιες κόττες =	400 κιλά
	2.500 κιλά

Όλο αυτό τό κοπάδι τῶν διακοσίων τριάντα ζώων, ἀναγκάστηκε μέ τή βία ν' ἀφίσει τά λειβάδια καί τά βοσκοτόπια του, ὅπου ζοῦσε χωρίς νά πειράζει κανένα, ὁδηγήθηκε στό σφαγεῖο, ὅπου γνώρισε ἕναν φρικτό θάνατο, κομματιάστηκε, πουλήθηκε λιανικά, μαγειρεύτηκε καί κατέληξε στό πιάτο ἑνός καί μόνο ἀνθρώπου. Ἄν αὐτός ὁ ἀνθρωπος δέν ἔτρωγε κρέας, θά εἶχαν γλυτώσει διακόσια τριάντα ζῶα ἀπ' τό μαχαίρι. Δέν εἶναι φοβερό, ἅμα τό σκεφθεῖ κανεῖς; Ὅσοι μάλιστα, σάν ἐσᾶς ἔχουν τρυφερή καρδιά κί εἶναι φιλόζωοι; Τί λέτε; Τί νά πεῖ ἡ γλυκεῖα κυρία!

Σηκώνεται, μαζεύει τά πράγματά της, καί φεύγει θυμωμένη, λέγοντας:

«Δέν θέλω ν' ἀκούω τέτοιες σοφιστίες! Νά μοῦ λένε ἐμένα, πού οὔτε μῦγα δέν πειράζω, πού λέει ὁ λόγος, ὅτι σφάζω ζῶα, σάν νά εἶμουν καμμία «μοβόρα»; Αὐτό ἔλειπε! Χαίρετε κυρία μου!» Καί φεύγει βιαστικά, πηγαίνοντας νά χαϊδέψει τά γατάκια της καί νά βρεῖ κοντά τους, τή γαλήνη τῆς συνείδησής της.

Βιβλιοπωλεῖον ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ

Βιβλία Ἑσωτερισμοῦ

**ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 41
ΑΘΗΝΑ - 106-80
ΤΗΛ. 3613.302**

Ἀποστέλλονται βιβλία καί στήν ἐπαρχία

ΘΩΜΑΣ ΚΙΟΥΣΤΕΛΙΔΗΣ

«ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ»

Οι Σουφισταί, δηλαδή «Οι Μυστικιστές του Ίσλαμισμού, έχουν ένα ρητό σχετικά με την αναζήτηση του Διδασκάλου, πού λέγει:

«Εἶναι τόσαι αἱ ὁδοί αἱ ἄγουσαι πρὸς τὸν Θεό, ὅσαι καὶ αἱ πνοαὶ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων». Αὐτὸ εἶναι πολὺ σωστό. Εἶναι πολυάριθμοι οἱ διάφοροι χαρακτήρες τῶν ἀνθρώπων, πολλοὶ καὶ διάφοροι οἱ ἀνάγκες των καὶ οἱ ἐπιθυμίαι τῶν καρδιῶν του, ὅσο καὶ οἱ ικανοποιήσεις πού ζητάει ὁ καθένας τους.

Ὅταν μετῶμε αὐτοὺς τοὺς πολυάριθμους δρόμους, τίς πολλές καὶ διαφορετικὲς προσπάθειες ὁλων μας γιὰ ν' ἀποκτήσουμε τὴν ἀληθινὴ ζωὴ τοῦ Πνεύματος, γιὰ νὰ φτάσουμε τὸν Διδάσκαλο πού ἐνσαρκώνει αὐτὴ τὴ ζωὴ, παρατηροῦμε ὅτι ὅλοι οἱ δρόμοι πηγαίνουν στὴν ἴδια πηγὴ τῆς ζωῆς. Ἐπίσης ἕνα ρητό τῆς Ἀνατολῆς λέγει: «Ἀπ' ὅποια ὁδὸ καὶ ἂν ἔλθῃ κανεὶς πρὸς ἐμένα, θὰ εἶναι εὐπρόσδεκτος πάντα, διότι ὅλοι αἱ ὁδοὶ εἶναι δικές μου».

Γιὰ νὰ προχωρήσει κανεὶς τὰ πρῶτα βήματα τῆς Ἀτραποῦ χρειάζονται μερικὲς ιδιότητες, πού στο Χριστιανισμό ὀνομάζονται: Ἀτραπὸς Καθαροῦ, καὶ οἱ Βουδδιστές λένε: Ἀτραπὸς Δοκιμασίας. Ἡ πρώτη ἀπὸ τίς ιδιότητες (πού εἶναι τόσο ἠθικῆς ὅσο καὶ νοητικῆς φύσεως) εἶναι ἡ λεγομένη «Διάκριση». Μὲ τὸν ὅρο αὐτὸ νοεῖται ὅτι ὁ μαθητὴς θὰ πρέπει νὰ ἀρχίσῃ νὰ ἐγκαθιστᾷ μέσα του ἕνα διαχωρισμὸ ἀνάμεσα στο Αἰώνιο καὶ στο Πρόσκαιρο, ἀνάμεσα στο Ἀληθινὸ καὶ στο Ἀπατηλὸ, ἀνάμεσα στο Οὐράνιο καὶ στο Γήινο, «τὰ ὁρατὰ δὲν ὑπάρχουν παρὰ μόνο γιὰ ἕνα διάστημα, σὲ ἀντίθεση πρὸς τὰ ἀόρατα πού εἶναι αἰώνια» λέγει ὁ Παῦλος (Κορ. II).

Οἱ ἄνθρωποι εἴμαστε ὅλοι θύματα μιᾶς συνεχοῦς αὐταπάτης πού μᾶς ἐμποδίζει νὰ διακρίνουμε τὸ ἀόρατο. Εἶναι γι' αὐτὸ ἀνάγκη ὁ μαθητὴς νὰ ἀσκηθῇ στὸν διαχωρισμὸ τῶν δύο αὐτῶν κόσμων. Ὅ,τι εἶναι μὴ πραγματικὸ γιὰ τὸν κόσμον, θὰ πρέπει νὰ γίνῃ γι' αὐτὸν πραγματικὸ, καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ ὑποδεικνυόμενος ἀπὸ τὸν Ἀπόστολο τρόπος τοῦ «νὰ βαδίζῃ κανεὶς μὲ τὴν πίστη καὶ ὄχι μὲ τὴν ὄραση» (Κορ. II). Εἶναι ὁ μόνος τρόπος γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ γίνῃ ἕνας ἀπὸ ἐκείνους, πού ὁ Παῦλος στὴν πρὸς Ἐφεσίους Ἐπιστολὴ του λέγει: «Ἡ στερεὰ τροφή εἶναι γιὰ τοὺς ὠριμοὺς πού ἔ-

νεκα τῆς ἔξεως ἔχουν γυμνασμένα τὰ αἰσθητήρια ὄργανα, ὥστε νά μποροῦν νά διακρίνουν μεταξύ τοῦ καλοῦ καί τοῦ κακοῦ. Ἡ ἀνάπτυξη τῆς Διακρίσεως καί ἡ κατανόηση τοῦ Μῆ Πραγματικοῦ, θά πρέπει νά γεννήσῃ σέ συνέχεια τήν ἀποστροφή πρὸς τό μῆ πραγματικό καί παροδικό. Καί θά πρέπει νά περάσῃ κανεῖς ἀπό τό στάδιο αὐτό προκειμένου νά φτάσῃ πρὸς τή «Στενή Πύλη».

Σέ συνέχεια ὁ ὑποψήφιος θά πρέπει νά ἀσκηθῇ στό νά γίνῃ κύριος τῶν σκέψεων του καί ἀπό ἐκεῖ κύριος τῶν πράξεων του. Γιά τήν ἐσωτερική ὄραση ἡ σκέψη καί ἡ πράξη δέν ἀποτελοῦν παρά ἓνα. «Ὅποιος βλέπει μιά γυναῖκα μέ ἐπιθυμία νά τήν ἀπολαύσῃ ἔχει ἤδη μοιχεύσῃ ἐνδομύχως μαζί της» (Ματθ.). Θά πρέπει ἀκόμα νά ἀποκτήσῃ τήν ἀρετή τῆς *Καρτερίας*, γιατί ἐκεῖνοι πού ἐπιθυμοῦν νά ἀκολουθήσουν τό «Δρόμο τοῦ Σταυροῦ» θά ἔχουν νά ἀντιμετωπίσουν μακρές καί σκληρές δοκιμασίες, μέ ἀντοχή καί μέ θάρρος, ἀτενίζοντας πέρα ἀπ' ὅλα αὐτά «Ἐκείνον πού εἶναι ἀόρατος» (πρὸς Ἐφεσ.). Στήν ἀρετή αὕτη θά πρέπει νά προστεθῇ καί ἡ *Ἀνοχή*, ἂν θέλῃ νά λογίζεται ὁ γιὸς Ἐκείνου «πού ἀνατέλλει τόν ἡλιόν του σέ κακοὺς καί ἀγαθοὺς καί στέλνῃ τή βροχή του σέ δίκαιους καί ἄδικους». Ὁ μαθητής Ἐκείνου πού προτρέπει τους Ἀποστόλους του νά μὴν ἐμποδίζουν κανένα νά μεταχειρίζεται τό ὄνομά του, ἀκόμη κι ἂν δέν ἀκολουθοῦσε τό δάσκαλο μαζί τους.

Μαζί μέ ὅλα αὐτά θά πρέπει νά ὑπάρχει μέσα στήν ψυχὴ τοῦ μαθητῆ ἡ *Πίστη* ἐκείνη, γιά τήν ὁποία *τίποτε δέν εἶναι ἀδύνατο*, καθὼς καί ἡ ἐσωτερικὴ *Ἀταραξία*. Τέλος θά πρέπει νά ἀναζητῇ μόνο τὰ ἐπουράνια πράγματα καί νά κατέχεται ἀπὸ τό φλογερὸ πόθο νά γνωρίσῃ τόν Θεό καί νά ἔνωθῇ μαζί του.

Ὅταν ὁ ὑποψήφιος ἔχει κατορθώσει νά ἐδραιώσῃ μέσα του τίς ιδιότητες αὐτές, μπορεῖ νά λογίζεται σάν προετοιμασμένος γιά τήν Μύηση, καί οἱ Φύλακες τῶν Μυστηρίων δέν θά ἀργήσουν νά τοῦ ἀνοίξουν τή Στενὴ Πύλη. Δέν ὑπάρχει κανένας ἄλλος τρόπος γιά νά γίνῃ κανεῖς ὑποψήφιος, ἔτοιμος γιά τήν μεγάλη ἀποδοχή.

Τό πνεῦμα πού κατοικεῖ μέσα στόν ἄνθρωπο, πού εἶναι δώρημα τῆς Ὑπέρτατης Θεότητος, συγκεντρώνει μέσα του τίς τρεῖς ὁψεις αὐτῆς τῆς Θεότητος, κάνοντας τόν ἄνθρωπο «κατ' εἰκόνα καί ὁμοίωση» τοῦ Δημιουργοῦ του. Οἱ ὁψεις αὐτές εἶναι ἡ *Διάνοια*, ἡ *Ἀγάπη*, καί ἡ *Βούληση* πού ἀναπτύσσονται μέσα στήν ἀνθρώπινη φύση κατὰ τή διαδρομὴ τῆς γῆϊνης ἐξελίξεώς του. Ἡ *πρώτη* πού φέρεται πρὸς τήν ἀνάπτυξη εἶναι ἡ *Διάνοια*, ἡ ἀνάπτυξη τῶν νοητικῶν ἱκανοτήτων πού συντελεῖται μέσα στόν ἄνθρωπο μέ τήν καθημερινή του ζωή. Ὅταν ἡ ἀνάπτυξη αὕτη ἔχει προχωρήσῃ ὥς ἐναν ὑψηλὸ βαθμό, παράλληλα πάντα μέ τήν *ἡθικὴ* ἀνάπτυξη, τότε

ὁ ἄνθρωπος ὁδηγεῖται στό νά γίνει ἕνας ὑποψήφιος τῶν Μυστηρίων.

Ἡ *δευτέρα* ὄψις τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος εἶναι ἡ *Ἀγάπη* καί ἡ ἀνάπτυξή της εἶναι ἡ ἀνάπτυξη τοῦ Χριστοῦ μέσα στόν ἄνθρωπο. Ἡ ἀνάπτυξη αὐτή πραγματοποιεῖται μέσα στά ἀληθινά Μυστήρια, ὅπου ἡ ζωὴ τοῦ μαθητῆ εἶναι τό δράμα τῶν Μυστηρίων καί οἱ διάφορες φάσεις της συνοδεύονται ἀπό τίς Μεγάλες Μυήσεις. Στά Μυστήρια πού εἶχαν λειτουργήσει ἐπὶ τοῦ φυσικοῦ πεδίου, οἱ Μυήσεις συμβολίζονταν μέ ἕνα εἶδος δράματος.

Οἱ τελετουργίες ἀντέγραφαν στίς διάφορες φάσεις του «τό Ὑπόδειγμα» πού ἐκδηλώνεται πάντα «ἐπὶ τοῦ Ὁρους», ἐφ' ὅσον δέν ἀποτελοῦσαν, σέ μία ἐποχὴ παρακμῆς, παρά τίς σκιές τῶν θαυμαστῶν Πραγματικότητων τοῦ πνευματικοῦ κόσμου.

Ὁ Μυστικός λοιπόν, Χριστός, ἔχει ἕνα διπλό συμβολισμό, μιά διπλὴ ὄψη. Δηλώνει κατ' ἀρχὴν τόν Λόγο, τήν *δευτέρα* ὄψη τῆς θείας Τριάδος, πού κατέρχεται μέσα στήν ὕλη, καί δεύτερον τήν *δευτέρα* ὄψη τοῦ ἐξελισσομένου μέσα στόν ἄνθρωπο *θείου πνεύματος*, τήν ὄψη Ἀγάπη. Ἡ πρώτη συμβολίζει κοσμικές διαδικασίες, πού εἶχαν λάβει ποτὲ χώρα καί ἀποτελοῦν τή ρίζα τοῦ Ἡλιακοῦ Μύθου. Ἡ δεύτερη συμβολίζει μιά διαδικασία πού πραγματοποιεῖται μέσα στόν ἄνθρωπο κατὰ τήν τελευταία φάση τῆς ἐξελίξεώς του, καί ἔχει συντελέσει στήν ἐμφάνισή μέσα στό μῦθο πολλῶν νέων στοιχείων καί λεπτομερειῶν. Μέσα στίς ἀφηγήσεις τῶν Εὐαγγελίων συναντῶνται καί οἱ δύο αὐτές ὄψεις, συνθέτοντας τήν εἰκόνα τοῦ «Μυστικοῦ Χριστοῦ».

Ἄς μελετήσουμε πρῶτα τόν Κοσμικὸ Χριστό, τόν Λόγο, τήν *Θεότητα*, τήν περιβεβλημένη μέ ὕλη, καθὼς καί τόν τρόπο μέ τὸν ὁποῖον ὁ Λόγος ἐνσαρκώνεται καί ὁ θεὸς ντύνεται μέ σάρκα.

Ἡ πρώτη φάση τῆς Δημιουργίας ἀρχίζει, καθὼς ξέρουμε, μέ τήν ἐνέργεια τοῦ Τρίτου Προσώπου τῆς θείας Τριάδος, τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ὅταν ἡ ὕλη, ἡ προορισμένη νά σχηματίσει τό Ἡλιακὸ μας σύστημα, ἔχει διαχωρισθεῖ ἀπὸ ἐκείνην, πού ὁ ἄμετρος ὠκεανὸς της πληρεῖ τό διάστημα, τότε τό Ἅγιο Πνεῦμα ἀρχίζει νά διαχέει μέσα σ' αὐτὴν τὴ ζωὴ του. Ἡ ἐνέργεια αὐτὴ ζωοποιεῖ τὴν ἀδρανὴ ὕλη, δίνοντάς της τὴν ἱκανότητα νά σχηματίσει μορφές. Σέ μία δεύτερη φάση ἡ ἐνέργεια τοῦ Δευτέρου Προσώπου τῆς Τριάδος, τοῦ Υἱοῦ ἢ τοῦ Λόγου ἔρχεται νά πλάσει καί νά μορφώσει τὴν ὕλη, καί τότε ὁ Λόγος φέρεται σὰν νά *θυσιάζεται*, νά *φυλακίζεται* μέσα στά σύνορα τῆς ὕλης, ἀποτελώντας τόν «Οὐράνιο Ἄνθρωπο».

Μέσα στό σῶμα του ὑπάρχουν ὅλες οἱ μορφές καί ὅλες οἱ

μορφές αποτελούν μέρος του σώματός του. Αύτῃ εἶναι ἡ κοσμική διαδικασία πού συμβολίζεται μέ τό αντίστοιχο δρᾶμα μέσα στά Μυστήρια.

Στά ἀληθινά Μυστήρια μπορούσαν νά βλέπουν τόν Λόγο «ἐπί τῷ ἔργῳ» μέσα στό διάστημα, ἐνῶ στά Μυστήρια τοῦ φυσικοῦ πεδίου ἡ κοσμική αὐτή διαδικασία παριστάνονταν μέ τή βοήθεια μαγικῶν ἢ ἄλλων μεθόδων. Ἡ κοσμική αὐτή διαδικασία ἀναφέρεται μέ παραστατικές εἰκόνες στή Βιβλο (Γέννεση) ὅταν τό Ἅγιο Πνεῦμα δηλαδή τό Πνεῦμα Θεοῦ «ἐφέρετο ἐπὶ τῶν ὑδάτων», μέσα στά σκότη δηλαδή πού ὑπῆρχαν στήν ἐπιφάνεια τῆς ἀβύσσου. Ἡ ἄμετρος ἄβυσσος τῆς ὕλης δέν εἶχε ἀκόμα διαμορφωθεῖ. Ἦταν κενή, μόλις ἀφυπνιζομένη. Ἡ μορφή δόθηκε ἀργότερα σέ συνέχεια ἀπό τό Λόγο, γιά τόν ὁποῖον ὁ Ἰωάννης γράφει: «Τά πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο καί χωρίς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδέ ἓν ὃ γέγονεν. Καί ὁ G.W. LEADBEATER γράφει στό ἔργο του γιά τό Χριστιανικό CREDO: τό ἀποτέλεσμα τῆς πρώτης μεγάλης ἀπορροῆς (τῆς κίνησης τοῦ Πνεύματος) εἶναι ἡ ἀφύπνιση τῆς ἀνέκφραστης καί θαυμαστῆς ἐκείνης ζωτικότητας, πού διαπερνᾷ κάθε ὕλη, παρ' ὅλον ὅτι αὐτή φαίνεται ἀδρανής στή φυσική ὄρασή μας τήν τόσο ἀτελεῖ. Τά ἄτομα τῶν διαφόρων πεδίων, ἠλεκτρισμένα ἀπό τήν ἐνέργεια αὐτή, ἀναπτύσσουν ἑλξεις καί ἀπωθήσεις, ὑπνώτουςες ἕως τότε, ἀρχίζοντα νά μετέχουν σέ συνδυασμούς ἀτελεύτητους».

Ὅταν ἡ ἐργασία αὐτή τοῦ Πνεύματος τερματισθεῖ, τότε καί μόνον ὁ Λόγος, ὁ Κοσμικός καί Μυστικός Χριστός, μπορεῖ νά περιβληθῇ μέ ὕλη. Εἰσέρχεται τότε πραγματικά εἰς τοὺς κόλπους τῆς Παρθένου, τοὺς κόλπους τῆς ὕλης, τῆς ἀκόμα παρθένου καί ἀγνοῆς.

Ἡ ὕλη αὐτή εἶχε ζωογονηθεῖ, καθὼς εἶπαμε, ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα, πού πλανώμενο πάνω ἀπό τήν Παρθένο τήν εἶχε διαποτίσει μέ τήν ζωή του, προετοιμάζοντάς την ἔτσι νά δεχθῇ τήν ζωή τοῦ Δεύτερου Προσώπου, τοῦ Λόγου. Τότε Αὐτός τήν παίρνει σάν ὄχημα τῆς δικῆς του ἐνέργειας καί μέ τόν τρόπο αὐτόν ὁ Χριστός ἐνσαρκώνεται καί γίνεται *σάρκα*: «Δέν κατεφρόνησες τοὺς κόλπους τῆς Παρθένου».

Στή Λατινική καί Ἀγγλική μετάφραση τοῦ πρωτοτύπου Ἑλληνικοῦ κειμένου τοῦ Συμβόλου τῆς Νίκαιας καί στό χωρίο πού ἀναφέρεται στήν περίοδο αὐτή τῆς καθόδου τοῦ Χριστοῦ, οἱ προθέσεις στή σχετική φράση ἔχουν ἀλλαχθεῖ καί μαζί μέ αὐτές καί τό νόημα τοῦ κειμένου. Τό πρωτότυπο κείμενο γράφει: «... καί ἐνσαρκώθη ἀπό τό Ἅγιον Πνεῦμα καί τήν Παρθένο Μαρία, ἐνῶ ἡ μετάφραση λέγει: ... καί ἐνσαρκώθη διά τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐκ

τῆς Παρθένου Μαρίας». Ὁ Χριστός δέν ντύνεται μόνο μέ τήν παρθένο ὕλη, ἀλλά μέ τήν ὕλη, τήν ἤδη διαποτισμένη, τήν πάλουσα ἀπό τήν ζωή τοῦ Τρίτου Προσώπου — Τρίτου Λόγου — ἔτσι ὥστε ἡ ζωή καί ἡ ὕλη νά τόν περιβάλλουν σάν μέ ἓνα διπλό ἔνδυμα.

Αὕτῃ εἶναι ἡ κάθοδος τοῦ Λόγου μέσα στήν ὕλη, πού περιγράφεται σάν ἡ γέννηση πού δίνεται στό Χριστό, ἀπό τήν Παρθένο. Αὕτῃ γίνεται μέσα στόν Ἡλιακό Μῦθο, ἡ γέννηση τοῦ Θεοῦ - Ἡλίου, τῇ στιγμή πού στόν ὀρίζοντα ἀνατέλλει τό σημεῖο τῆς Παρθένου.

Τότε ἀρχίζει ἡ ἐνέργεια τοῦ Λόγου πάνω στήν ὕλη. Μέσα στό μῦθο ὁ συμβολισμός τῆς πρωταρχικῆς αὐτῆς περιόδου εἶναι ἡ παιδική ἡλικία τοῦ Ἡρώα. Ἡ ἀπεριόριστη ἰσχὺς τοῦ Λόγου συμπύσσεται ἕως τό ἔσχατο σημεῖο ἀδυναμίας, πού εἶναι ἡ παιδική ἡλικία, κάνοντας μόλις αἰσθητή τήν παρουσία τῆς μέσα στίς μορφές, τίς τόσο εὐθραυστες, γιά τίς ὁποῖες εἶναι ἡ ψυχὴ τους. Ἡ ὕλη φυλακίζεται τότε καί μοιάζει σάν γά θέλει νά σκοτώσει τό θεῖο-Παῖδί, πού ἡ δόξα τοῦ εἶναι κλεισμένη μέσα στά σύνορα πού ἔχει ἐπιβάλλει στόν ἑαυτό του. Ἀργά - ἀργά ὥστόσο, ἀρχίζει νά πλάθῃ τήν ὕλη, φέρνοντάς την πρὸς τόν θεϊκό της προορισμό. Τήν ὁδηγεῖ πρὸς τήν ὠρίμανσή της καί μετὰ Αὐτός ὁ ἴδιος ἐκτείνεται πάνω στό σταυρό της, γιά νά μπορεῖ νά διασκορπίζῃ ἀπὸ τόν σταυρό αὐτό ὅλες τίς δυνάμεις τῆς θυσιασμένης Ζωῆς Του. Εἶναι ὁ Λόγος γιά τόν ὁποῖον ὁ Πλάτων λέγει ὅτι μοιάζει σάν ἓνας σταυρός μέσα στό Σύμπαν. Εἶναι ὁ Οὐράνιος Ἀνθρώπος ὀρθός στό διάστημα, μέ τὰ χέρια ἀνοιχτά σέ σχῆμα εὐλογίας.

Εἶναι ὁ Ἐσταυρωμένος Χριστός, πού ὁ θάνατός του πάνω στό σταυρό τῆς ὕλης, διαποτίζει τήν ὕλη μέ τή ζωή του. Μοιάζει νεκρός, θαμμένος, φανισμένος... Ἀλλά ὀρθώνεται καί πάλι, ντυμένος τήν ὕλη, πού μέσα στό στέρνο της ἔμοιαζε πρῶτα νεκρός καί φέρνει πρὸς τόν οὐρανό τό λαμπρό τώρα ὑλικό σῶμα Του. Τό σῶμα ἐκεῖνο πού δεχόμενο τῇ ζωῇ, πού ἀπορρέει ἀπὸ τόν Πατέρα, γίνεται ὄχημα τῶν ἀθανάτων ἀνθρωπίνων ζωῶν. Γιατί εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ Λόγου πού ὑφαίνει τό ἔνδυμα τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς. Καί τό ἔνδυμα αὐτό τό προσφέρει γιά νά μπορέσει ὁ ἀνθρώπος νά ζήσει μέσα ἀπὸ τοὺς αἰῶνες καί νά γίνῃ «ὁ Τετελεσμένος», καί νά φθάσῃ στό ὕψος «τοῦ ἰδίου τοῦ δικοῦ Του ἀναστήματος».

Εἴμαστε πράγματι περιβεβλημένοι μ' Αὐτόν, πρῶτα στήν ὑλική μας ὑπόσταση καί ὕστερα στήν πνευματική. Θυσίασε τόν ἑαυτό Του, θέλοντας νά ὁδηγήσῃ τοὺς γιούς Του πρὸς τήν δόξα, καί βρίσκειται πάντα μαζί μας, τώρα καί μέχρι τό τέλος τῆς κοσμικῆς αὐτῆς ἐποχῆς.

Ἐπομένως ἡ σταύρωση τοῦ Χριστοῦ δέν ἀποτελεῖ παρά ἓνα τμήμα τῆς μεγάλης κοσμικῆς θυσίας. Ἡ ἀλληγορική ἀναπαράστασις αὐτῆς τῆς Σταυρώσεως μέσα στά Μυστήρια τοῦ φυσικοῦ πεδίου, καί τό ἱερό σύμβολο τοῦ ἐσταυρωμένου στό διάστημα Ἀνθρώπου, ὑλοποιήθησαν μέχρι σημείου νά γίνουν ἓνας ἀληθινός θάνατος πάνω στό σταυρό καί μία ἀληθινή σταύρωση μέ μίαν ἐκπνέουσα ἀνθρώπινη μορφή. Ἔτσι, ἡ ἱστορία αὐτή, ἀφοῦ ἐγινε ἡ ἱστορία ἑνός ἀνθρώπου, δέν ἄργησε νά προσαρμοσθῇ στόν θεῖο Ἐκπαιδευτή Ἰησοῦ καί νά γίνει ἡ ἱστορία τοῦ φυσικοῦ θανάτου. Κατά τόν ἴδιο τρόπο ἡ γέννηση τοῦ Θεοῦ Παιδιοῦ ἀπό τήν Παρθένο, ἡ παιδική ἡλικία ἡ περιτριγυρισμένη ἀπό κινδύνους, καθώς ἐπίσης ἡ Ἀνάσταση καί ἡ Ἀνάληψη ἐγιναν ἐπίσης γεγονότα σταθμοί τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς Του. Τά Μυστήρια ἐπὶ τοῦ φυσικοῦ πεδίου ἔχουν σιγήσει, οἱ μεγαλειώδεις ὅμως καί συναρπαστικές ἀναπαραστάσεις τους ὡς πρός τό κοσμικό ἔργο τό συντελούμενο ἀπό τό Λόγο, κατέληξαν νά περιβάλουν καί νά ἐξυψώσουν τήν σεβαστή μορφή τοῦ Διδασκάλου τῆς Ἰουδαίας. Ὁ Κοσμικός Χριστός τῶν Μυστηρίων ἐγινε ἔτσι, κάτω ἀπό τά χαρακτηριστικά τοῦ ἱστορικοῦ Ἰησοῦ, ἡ κεντρική μορφή τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας.

Ἔτσι πραγματοποιεῖται ἡ ἀληθινή ἐνέργεια. Κι' ἐκεῖνος πού ἔχει τήν ἐπιθυμία γιά νά βρῇ τόν Διδάσκαλο, προσφέρει ὑπηρεσία πρός Αὐτόν, ἐργαζόμενος καθημερινά μέ ἀπειρο πόθο γιά νά Τόν βρῇ, γιά νά Τόν ὑπηρετήσῃ καλύτερα, μέ μακρά καί ἐπίπονη ἐργασία. Τότε βλέπει μέσα στό μισοσκόταδο νά τοῦ ἐμφανίζεται τό πραγματικό Φῶς! Τότε ἔφτασε τό σημεῖο κατὰ τό ὁποῖον ὁ Διδάσκαλος θά τόν βρῇ, ὅπου ἀληθινά θά πατήσῃ πάνω στήν Ἀτραπό Δοκιμασίας, γιά τήν ὁποίαν ἔχει προετοιμασθεῖ κατὰ τήν μακρυὰ αὐτή ἀναζήτηση.

Κι ἔτσι ὁ δόκιμός μας θά κρούσῃ τήν Πύλη ἀναζητῶντας τόν Διδάσκαλο. Ξέρεῖ ὅτι θά τοῦ ἀνοίξουν τήν Στενή Πύλη τοῦ Ναοῦ, πού σέ λίγο θά παρουσιαθῇ ὁ Διδάσκαλος στό κατώφλι τοῦ Ναοῦ.

Ἐκυκλοφόρησε σ' ἓναν κομψὸ τόμο

ΚΩΣΤΗ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ἀρχαιοελληνικά

Ἐπιλογές ἀπὸ τὰ Ὀμηρικά Ἔπη

Ἐπιλογή ἀπὸ τὴν Ἰλιάδα

Ἐπιλογή ἀπὸ τὴν Ὀδύσσεια

Μεταφράσεις

Πυθαγόρεια Χρυσᾶ Ἔπη

Θουκυδίδου Περικλέους Ἐπιτάφιος

Περίληπτικές Ἀφηγήσεις

Πλάτωνος Συμπόσιον ἢ περὶ Ἔρωτος

Πλάτωνος Φαῖδρος ἢ περὶ Καλοῦ

Πλάτωνος Ἀξίοχος ἢ περὶ Θανάτου

Πλάτωνος Ἀπολογία Σωκράτους

Πλάτωνος Φαῖδων ἢ περὶ Ψυχῆς

Ὁ Πλάτων γιά τὴν Παιδεία <Νόμοι—Πολιτεία>

Ὁ καταποντισμὸς τῆς Ἀτλαντίδος <Τίμαιος>

Πλουτάρχου Ἑπτὰ Σοφῶν Συμπόσιον

Τιμᾶται Δρχ. 400

Κωστή Μελισσαροπούλου

Είσαγωγή στη Θεοσοφία

Γ΄ Έκδοση 1986

Κεφ. Α΄	Προλεγόμενα
» Β΄	Τί είναι η Θεοσοφία
» Γ΄	Έξελιξη Μορφής καί Ζωής
» Δ΄	Οι άόρατοι κόσμοι
» Ε΄	Ο φυσικός κόσμος
» ΣΤ΄	Ο άστρικός κόσμος
» Ζ΄	Η μεταθανάτια ζωή στον άστρικό κόσμο
» Η΄	Ο νοητικός κόσμος
» Θ΄	Η Μετενσάρκωση
» Ι΄	Ο νόμος του Κάρμα
» ΙΑ΄	Η δημιουργία του Ήλιακού Συστήματος
» ΙΒ΄	Οι έπτά Ρίζες-Φυλές
» ΙΓ΄	Περί Άτλαντίδος
» ΙΔ΄	Πρός την Άπολύτρωση
» ΙΕ΄	Η Θεοσοφία στην πράξη
» ΙΣΤ΄	Η Θεοσοφική Έταιρία

Χαρτόδετον Δρχ. 400

Δεμένον » 600

Δῶρα έορτῶν

5 χαρτόδετοι τόμοι 1971-1984

Δρχ. 1.000

Β΄ Έπιλογή δεμένη

» 300

Δ΄ Έπιλογή χαρτόδετη

» 200

Κωστή Μελισσαροπούλου

ΜΗΤΙΣ

Τό βιβλίον τῆς σοφίας

Γ΄ Ἐκδοση ἀναθεωρημένη 1986

α΄. Ἀρχαῖοι Ἕλληνες	1-400
β΄. Ξένοι	401-930
γ΄. Νεοέλληνες	931-1370

**Ἀποστείλατε μέ ἐπιταγὴν
διὰ νά τό λάβετε εἰς τήν διεύθυνσίν σας**

**Χαρτόδετον δρχ. 400
Δεμένον » 600**

Δῶρα ξορτῶν

5 χαρτόδετοι τόμοι 1971-1984

Δρχ. 1.000

Β΄ Ἐπιλογή δεμένη

» 300

Δ΄ Ἐπιλογή χαρτόδετη

» 200

ΝΙΚΟΣ Α. ΤΕΝΤΑΣ

Η ΕΛΛΗΝΟΛΑΤΡΕΙΑ ΤΟΥ ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΟΥΓΚΩ

...Όταν βραδιάζει

το δάσος σκορπά στον άνεμο σιбуλλικές νότες.

Η αλήθεια του Ουγκολικού στίχου εμπεριέχει στο ηφαιστειακό ανάβλημα της λέξης φως, λάβα και βροντή, για να συνθέσει με προφητική επίκληση, μελωδία υπερβατική. Γιατί όταν βραδιάζει στο Μαρίν Τερας του νησιού Ζερσέη το φάντασμα της Κυρά Λευκής σεργιανάει τριγύρω απ' το εξοχικό του εξόριστου ποιητή Βίκτωρα Ουγκώ, την ώρα που ο ίδιος, με πύθειο οίστρο, ακολουθεί αντιλάλημα πολύλαλης φωνής - ψυχής νικήτριας του χρόνου: Φοιβόληπτος ντύνει με λαμπρόηχο λόγο τη δυσκολόσβηστη εντύπωση: «Να ξέρεις ότι μιλάς με ανθρώπους που τρέφουνε βαθύτατη κλίση προς το μυστήριο». Κρατά η απάντηση στο πνεύμα του Αισχύλου όλη τη γοητεία της μεταφυσικής εισδοχής στο υπερπέραν με ρώμη διανοητική

Πράγματι, ο ξύλινος τρίποδας με την κυκλική επιφάνεια, ξαναποκτούσε, με πνευματιστική διδαχή, την προφητική δεινότητα του Θεού των Δελφών, χωρίς αινιγματικές λοξοδρομήσεις ή δυσνόητες αντιφάσεις. Η έλευση στην ομήγυρη ενός πνεύματος με τιτανική ιδιοσυγκρασία, όπως του Αισχύλου, ήταν βέβαιο ότι έφερνε φως απευθείας απ' τις πηγές της αρχαίας σοφίας, για να ερευνηθεί, με κύρος ελευσίνιο, η σκοτεινή άβυσσος της ανθρωπίνης ζωής. Ήταν μια μυσταγωγία του πνεύματος κατευθυνόμενη από την αξιοπιστία ενός Ευμολπίδη που είχε κερδίσει την αιωνιότητα με τη σφυρηλάτηση των αρετών σε θεικό έντρο-εργαστήρι συν πεπρωμένων. Δέν υπήρχεν αμφισβήτηση καμμία

Η λατρευτική σκιά της αδικοχαμένης κόρης του ποιητή Λεοπολδίνης το επιβεβαίωνε. Οι χτύποι της στο κυκλικό τραπεζάκι, με την τριποδική απόληξη, σαγήνευαν τον ποιητή, που με βλέμμα πύρινο θωρούσε το αόρατο για να εξιχνιάσει το μυστήριό του.

Πολλά πνεύματα συντράφευαν τα μεταψυχικά πειράματα του Βίκτωρα Ουγκώ. Τρία, όμως, πιστεύουμε πως διαμορφώνουν δημιουργικά την σκέψη του. Τα πνεύματα του Αισχύλου, του Πλάτωνα και του Ανακρέοντα τα οποία θα του διδάξουν κυρίως πως «Η

σκέψη δεν γίνεται μόνο με τη Λογική». Έτσι, με τον Αισχύλο γίνεται ο δερμηνέας του Θεού, με τον Πλάτωνα της ενότητας της ανθρωπότητας, τον Ανακρέοντα της ευζωίας αλλά της σκωπτικής στήλευσης κάθε υπερβολής. Όλο το μεγαλοφυές έργο του είναι διαποτισμένο από το ζείδωρο αρχαιοελληνικό πνεύμα. Για να γίνει η φωνή του κραυγή της ανθρωπίνης συνείδησης.

Είναι αλήθεια πως κάθε πολιτισμός αρχίζει με τη θεοκρατία και κατασταλάζει στη Δημοκρατία. Μέ πάλι διαχρονική και πανανθρώπινη.

Στους «Πανικούς Καιρούς» του Β. Ουγκώ, απεικονίζεται η μυθική γιγαντομαχία με αποκαλυπτική οπτασία. Το δωδεκάθεο του Ολύμπου καταδυναστεύει τους γίγαντες. Ο τιτάνας Φθώς τρομοκρατεί τους ουράνιους: «Ω θεοί, ένας θεός υπάρχει!». Ο Φθώς του ελληνικού πνεύματος σηματοδοτεί τη μονοθεΐα. Δεν αρκεί. Συμπληρώνει τους «Πανικούς Καιρούς» με το «Σάτυρο», που πρώτα με τη φλογέρα και ύστερα με τη λύρα του χρυσοκόμη. Απόλλωνα κάνει να αλλαλάζουν ουρανοί και γή. Λυτρωτικό τραγούδι γίνεται ο υπερούσιος τριλογικός ύμνος: το γαλανό, το μαύρο, το κατάντερο. Η μονοθεΐα χωρίς μορφή στην τρισυπόστατη ουσία της. Ο Ουγκώ αποκατασταίνει τη θεότητα δημιουργική πνοή ψυχής και ζωής στην απροσωπία της:

Όλο το κακό στο φέρνει, Κόσμε, του Θεού η μορφή!. Ο Ηρόδοτος πυρακτώνει συνεχώς την έμπνευση του ποιητή. Με μιαν ιδιότυπη ανακολουθία: ο μύθος ξεπερνά το όριο του γεγονότος για να μεταμορφωθεί το επίκαιρο σε αιώνια αλήθεια. Μάλιστα στους «Τριακόσιους» μεταβάλλεται σε νόμο κοσμογονικό και διδάσκει το «Κάρμα». Ο «Βασιλεύς των Βασιλέων» ανταμώνει την απειλητική ελληνική θάλασσα με οργή. Διατάζει να μαστιγωθεί τριακόσιες φορές. Μα σε κάθε ραβδισμό ένας Σπαρτιάτης ξεπετιέται. Ο Ξέρξης θα τους βρεί στις θερμοπύλες. Ο νόμος της ανταπόδοσης γαληνεύει τη διαταρασσόμενη ισορροπία. Η ανταπόδοση γίνεται δικαιοσύνη. Και ιαχή ελευθερίας: «Μολών λαβέ!». Γιατί η ελευθερία - πρώτον κινούν της ψυχής - προϋποθέτει την ανάσταση. Και ανάσταση σημαίνει ευθύνη.

Για να διανύσει την πορεία του, δηλαδή για να μεταβληθεί «απο ελευθερία σε ευθύνη το όν που άνθρωπος καλείται, πρέπει να υπάρχει ύστερα από τη ζωή» Η αθανασία καταξιώνει την ύπαρξή του. Να γίνει ο Σπαρτιάτης, κάτοχος του μυστικού, ανταμώνει το θάνατο-ζωή με άρωμα και υπερηφάνεια.

Θα ήταν εσκεμμένη παραχάραξη η απόλυτη στήριξη του Ουγκολικού στοχασμού στην υπερβατική ελληνική αλήθεια. Γιατί ο

ποιητής υπήρξεν οξυδερκής μελετητής των νόμων της φύσης. Με την ερμηνεία τους οδηγήθηκε σε ότι αργότερα ο Μωρονά περίτεχνα διατύπωσε: «πίσω απο το ασύλληπτο θέαμα της φύσης, ο ποιητής -Ουγκώ- μαντεύει την παρουσία ενός θεού που το πρόσωπό του είναι ο κόσμος». Μελετά, ορίζει, τεκμηριώνει αλλά και μαντεύει! Δεν είναι υπερβολή η επίμονη αναφορά στο τραπεζάκι με τα θαυμαστά αποτελέσματα. Γιατί ο μεγαλοφάνταστος ποιητής με προτροπή από το υπερπέραν γράφει τα μεγάλα κοσμολογικά του έργα και κάτω απο την επίδραση του δελφικού τρίποδα περνά «στην φυσιολογική κατάσταση του προφήτη». Πίστευε ακράδαντα στις συμβουλές των πνευμάτων. Έδειχνε απόλυτη υπακοή στη Σκιά του Τάφου-πνεύμα συμβολικό- μέχρι του σημείου που η δημοσίευση των έργων του να εναρμονίζεται με ανάλογες προθεσμιακές εντολές.

Αυτή η ακλόνητη πίστη στη μεταθανάτια πνευματική πορεία των όντων του δημιούργησε την πεποίθηση πως «η φιλοσοφία του έπαιρνε απ' το ίδιο το υπερπέραν, ένα θεϊκό χάρισμα». Ο Αισχύλος με τις συνταραχτικές προμηθεϊκές αποκαλύψεις και τις υπερβατικές υλοποιήσεις στους «Πέρσες» με τελετουργική διδαχή και, γενικώτερα η φιλελεύθερη ελληνική σκέψη του άνοιξαν διάπλατα τους ορίζοντες του κριτικού στοχασμού.

Ελέγχει το μυστικιστικό μήνυμα για το Είναι και το Ον και διαμορφώνει ένα δογματικό σύστημα ερμηνείας του κακού επηρεασμένο απ' τις αρχές της Καβαλά. Έτσι, η ζωή είναι μια συνεχόμενη κλίμακα όντων. Ο άνθρωπος βρίσκεται στη μέση της κλίμακας. Ο έκπτωτος άγγελος πέφτει και γίνεται άνθρωπος: το εξιλεωμένο ζώο ανυψώνεται και γίνεται άνθρωπος. Στον άνθρωπο συγχωνεύονται «οι τιμωρημένοι ημίθεοι και τα συγχωρεμένα τέρατα». Αποδέχονταν την αρχή πως η ελευθερία της ψυχής συνεπάγεται και την αθανασία της. «Το εγώ που διατηρείται μετά το θάνατο είναι το εγώ που υπάρχει πριν κι ανεξάρτητα απ' τη ζωή. Ο ζωντανός που πεθαίνει μεταμορφώνεται σε πνεύμα:

Η συγγνώμη λέει χαμηλόφωνα, στον άνθρωπο: ξανάρχισε,

ξαναγίνε αγνός. Ξαναγύρνα στην πηγή σου. Ας προσπαθήσουμε.

Μπες στη δοκιμασία. Ο θεός σου προσφέρει μέσα στις αχτίνες,

γιά να κάνεις την ψυχή σου σκοτεινή και δύσμορφη, το φέρετρο αυτήν την κούνια της μεγάλης γέννησης

Οι θάνατοι μας λυτρώνουν από τη μοίρα μας...

Ο Β. Ουγκώ ήταν βιβλικός και παγανιστής: «Ο Θεός έχει αρμονίες που εισχωρούν στην καρδιά μας σαν σπαθιά!» Ο ανεικονικός θεός του Σπινόζα παίρνει με την βακχική ανατριχίλα της λέξης τη χρωστική πλημμυρίδα του λαοθεού!

Δεν υπήρξε, μόνον οραματιστής και προφήτης ο ακάματος θηρευτής του απροσπέλαστου και του θαυμαστού. Με φειδιακή γαλήνη φτερώνει προσευχή απολλώνεια το λόγο του- αγάπη για τη ζωή και τον άνθρωπο. Στο «Τραγούδι του Σοφοκλή για τη Σαλαμίνα» η έκδηλη αγάπη των ελλήνων για τις χαρές της ζωής μετατρέπεται την επιθυμία σε ριζικό της νιότης:

Καημός μου θέλω να πεθάνω, μα όχι πριν αγαπήσω! Ο Σοφοκλής, ο Λεωνίδας, ο Δημοσθένης, φλογίζουν το λογισμό του. Με λυγμό πλησιάζει τον ένδοξο λαό τους που μπόλιασε τη γή με χαμόγελο ανθρώπινο:

Η Αθήνα λυπημένη είναι, κρύβει στον Παρθενώνα το μέτωπο του κανονιού και του Άγγλου τα σημάδια, και των ναών της κλαίοντας τα ρημάδια, τον έλληνα ονειρεύεται, της τέχνης το καμάρι, που σκόρπισαν εκεί όπου των Προπυλαίων υψώνεται γραμμένη η εικόνα, σκόρπισ' εκεί με του δικού του του χεριού τη χάρη κάτι πανώριο σα χαμόγελο ανθρώπου.

Μέτρο των πάντων ο άνθρωπος της τέχνης και της ελευθερίας. «Σκέφτομαι την Αθήνα όπως σκέπτεται κανείς τον ήλιο» γράφει σε Αθηναίο επιστολογράφο. Είναι η Ελλάδα για τον Β. Ουγκώ μητέρα ανθρωπισμού και στην ευτυχία και στη δυστυχία της. Είναι η Ελλάδα του Ομήρου με γλώσσα θεϊκή και η Ελλάδα του Μπάϋρον με άσμα ηρωικό: «Το περήφανο σήκωμα των κεφαλιών προκαλεί τους τυράννους. Οι βαρβαρότητες διώχνονται. Οι δεσποτισμοί σωριάζονται. Οι συνειδήσεις απορρίπτουν τη σκλαβιά, οι Παρθενώνες τραντάζουνε την ημισέληνο, η στιβαρή Αθηνά ορθώνεται μέσα στον ήλιο, με το δόρυ της στο χέρι. Οι λάκκοι ανοίγονται. Απο τον ένα τάφο φωνάζουν στον άλλο: Αναστηθείτε! Είναι κάτι περισσότερο από τη ζωή, είναι η αποθέωση» Η Ελληνική Επανάσταση είναι! Η Αθηνά γίνεται Παναγία και ο Λεωνίδας Μπότσαρης:

Όταν με τους τριακόσιους, ώριμους άνδρες είτε αμούστακα παιδιά

ο Λεωνίδας πάει να πεθάνει στις Θερμοπύλες...

Όταν ξεπετιέται ο Μπότσαρης...

...Δείχνει έναν ήρωα Ομηρικό στου Θεόκριτου τα μέρη.

Ο Μπότσαρης, το πρωτοπαλίκarlo των ελληνικών βουνών μαζί με το ναυμάχο Κανάρη «το δεξί χέρι του Θεού που φυλάει την Ελλάδα» και τον εκδικητή οπλαρχηγό Τζαβέλλα, αποτελούσαν τις συμβολικές μορφές του μεγάλου ξεσηκωμού - τους εμπνευσμένους οδηγητές ενός φιλελεύθερου λαού.

Η επανάσταση του 1821 δόνησε τιτανικά την ψυχή του. Παιάνας και μέλπος αναστάσιμο φτερούγισε στον ορίζοντα της τιμής η εύτολμη σκέψη, με τα «Ανατολίτικα». Ο μύθος ερωτεύεται την ιστορία για να γεννηθούν και βαφτισθούν στο αίμα μαχητές ελευθερίας οι γονατισμένοι στο σπαθί της βίας. Έχει τους σωστούς ανάδοχους: τον Μπαῦρον, τον Ανδρέα Κάλβο και τον Φωριέλ που τον μυεί στη μαγεία του ήχου και την αρχοντική, στην απλότητά της, εικόνα του δημοτικού μας τραγουδιού. Είναι ένας σταθμός αποφασιστικός στην εξέλιξη της ποιητικής έκφρασης του Ουγκώ. Οι αφηρημένες έννοιες, ο έντονος ψυχιασμός των άλογων στοιχείων της φύσης, η διαφάνεια στο σίγουρο καλπασμό των λέξεων, η πολυχρωμία στίς φυσικές εικόνες, τα αλώνεια χαροπαλέματα των Διγενήδων, μεταμορφώνουν τον γίγαντα της σκέψης σε «γεράκι χωρίς λημέρι». Η μούσα του λικνίζεται στο φως με ρυθμό ελληνικό:

Όπως ο κλέφτης στον αητό, κι εγώ είπα στο Παρίσι:

Φάει την καρδιά μου να γενεί μιά πήχυ το φτερό σου

Είναι, με λυρική παρόρμηση δοσμένη, η μεγαλοφροσύνη του έλληνα αρματωλού:

Φαγε πουλί, καλό πουλι, απ' αντρειωμένον πλάτες

νά κάμεις πήχυ το φτερό και σπιθαμή το νύχι

Αυτό το επικό κάλλος της εθνότητας γίνεται ο θρίαμβος των πατρίδων με την ασίζωη πνοή του ρομαντικού παλμού. Είναι η ποιητική έκφραση που εδραιώνει το φιλελληνισμό.

Εύστοχα ο θεωρητικός θα αποκαλέσει την Ελλάδα κόρη του διονυσιακού θεού που ονομάζεται ρομαντισμός. Η νέα Ελλάδα ξανανθίζει απ' το αχτιδοβόλημα της ρομαντικής ιδέας. Ήταν, άλλωστε, ταυτόχρονη με τα «Ανατολίτικα» η δημόσια διακηρυσσόμενη λύση από τον Polignac του ελληνικού ζητήματος. Η Γαλλία είχε προτείνει στις Μεγάλες Δυνάμεις να διώξουν τους Τούρκους στην Ασία και να αποκαταστήσουν την Ελλάδα, μαζί με τα νησιά, με την Κρήτη και τα παράλια της Μ.Ασίας, σ' ένα μεγάλο χριστιανικό κράτος με πρωτεύουσα την Κωνσταντινούπολη. Συνεπώς δικαιολογείται ο μεγαλόστομος ενθουσιασμός του ποιητή:

Κάποτε ονειρεύομαι πως το σπαθί σου αρπάζω,

πατέρα μου! και τρέχω από τη θερμή που με ξεσηκώνει,

ν' ακολουθήσω στη χώρα του GID δοξασμένους στρατιώ-
τες
ή να μηνύσω στους γιούς της επαναστατημένης Σπάρτης,
πώς
αν ένας Γάλλος δεν μπόρεσε να δώσει έναν Τυρταίο
στους Έλληνες
τους έδωσε ένα Λεωνίδα!..

Δέν έδωσε ο στρατηγός Ιωσήφ Ουγκώ, πατέρας του ποιητή,
έναν χαροπολεμιστή αλλά έναν ιδεολόγο μαχητή που δεν απαρνή-
θηκε το πεδίο της τιμής ούτε με τούρκικο αντάλλαγμα ένα περιπό-
θητο τσιφλίκι στη Σμύρνη όπως, για παράδειγμα, ο Λαμαρτίνος.
Έμεινε πιστός φίλος της Ελλάδας στην κρίσιμη στιγμή που ο σαρ-
κασμός του Μέτερνιχ «το φιλελληνικό ψιλικατζήδικο» έδειχνε το
ευρωπαϊκό ξέφτισμα του φιλελληνισμού:

Για μια στιγμή μόνο φωνάξαμε: Ελλάδα! Αθήνα!
Σπάρτη! Λεωνίδα! Μπότσαρη! Δημοσθένη!
Κανάρη, ημίθεε, που ακτινοβολείς από δόξα!

Μια στιγμή. Για τούς πολλούς. Ο ίδιος συνεχίζει τον αγώνα με
το στίχο και την πολιτική σκέψη: «Μέσα στην ευρωπαϊκή ισορρο-
πία, λογουχάρη, στη σφαίρα των διεθνών γεγονότων, το *jus gen-
tium* προστατεύει ειδικά την Ιρλανδία, την Ελλάδα, την Πολωνία,
όλους τους καταπιεζόμενους λαούς». Το άγραφο δίκαιο είναι ίδιο
για όλες τις εποχές. Οι αδύναμοι σαν αγωνίζονται κερδίζουν τη νί-
κη αλλά και την τιμή ν' αποκαλούνται αδέλφια όλων των ελευθε-
ρόφρωνων: «Η Κρήτη – Επανάσταση του 1869 – είναι Ελλάδα.
Υπολογίζετε σε μένα σαν συγγραφέα και σαν πολίτη. Ανήκω στην
Ελλάδα όσο και στη Γαλλία. Θα έδινα στην Ελλάδα τις στροφές
μου σαν τον Τυρταίο και το αίμα μου σαν το Βύρωνα... Ο αδελφός
σας Βίκτωρ Ουγκώ» Ένας αδελφός ο οποίος νιώθει να τρέχει το
αίμα του σ' όλες τις λαβωματιές της Πατρίδας μας. Έτσι, οι στρο-
φές για την επαναστατημένη Κρήτη αχολογούν τη λυρική έκρηξη
των «Ανατολίτικων» με την παλλαϊκή έκφραση του κλέφτικου τρα-
γουδιού:

...πάνω στο Κάστρο, στο νταμπούρι μας,
σημαία κρητικιά γέρικα κυματίζει του Αη-Βασίλη
Ένας βουνίσιος φύλακας που φόβο δεν γρικό
λέει τραγούδι κλέφτικο μέ λόγια δωρικά.

Παράλληλα προστρέχει, με διαβήματα, για πολιτική βοήθεια
στις Η.Π.Α. Η διαμεσολάβησή του στηρίζεται στην αρχή της ίσης
ανταπόδοσης: «Τον 18ο αιώνα η Γαλλία απελευθέρωσε την Αμε-
ρική... Απελευθερώσετε την Κρήτη και σας δίνουμε εξόφληση της

οφειλής σας. Πληρώνοντας στην Ελλάδα, είναι το ίδιο σαν να πληρώνετε στη Γαλλία». Κι' ακόμη, με διορατικότητα: «Η υπόθεση της Κρήτης είναι υπόθεση της Ελλάδας και η υπόθεση της Ελλάδας είναι υπόθεση της Ευρώπης». Η Ελλάδα, στη σκέψη του Ουγκώ, ήταν ταυτισμένη με την Ευρώπη. Υπήρξατε ο πρώτος Ευρωπαίος ο οποίος προαισθάνθηκε πως η ζωντάνια της αναγεννώμενης Ελλάδας θα μπορούσε να είναι για «την κουρασμένη Δύση η πιο ευεργετική πηγή της Ήβης».

Πίστευε αταλάντευτα ότι η Ελλάδα είναι από τα έθνη που συνοψίζουν ολόκληρη την ανθρωπότητα γι' αυτό και ανήκε δικαιοματικά ανάμεσα σε κείνα που η ένωσή τους θα δημιουργούσε «το απέραντο ουράνιο τόξο των Ενωμένων Λαών της Ευρώπης», με κοινό Ευρωπαϊκό νόμισμα και ένα Κοινοβούλιο.

Σε ελληνικό συμπόσιο, για την εθνική μας επέτειο, που έγινε στο Παρίσι το 1870, θα επισημάνει πώς έχουν κοινή πατρίδα οι χώρες Ελλάδα, Ιταλία και Γαλλία. Αργότερα θα προσθέσει και την Ισπανία για μια Μεσογειακή Ένωση του Νότου-πυρήνας των «Ενωμένων Πολιτειών της Ευρώπης». Αναμφίλεκτα ο Β. Ουγκώ ήταν και παράμεινε, μέχρι τέλους, ο ακούραστος μαχητής της Ευρωπαϊκής ιδέας. Σε επιστολή του (1856) προς τον έλληνα σοσιαλιστή δημοσιογράφο Ανδρέα Ρηγόπουλο έγραφε σχετικά με την ένωση των ευρωπαϊκών λαών: «...στα πιο ένδοξα έθνη, στην Ελλάδα, στην Ιταλία, στη Γαλλία, πέφτει η τιμή να δώσουν το παράδειγμα... Όταν αυτοί οι μεγάλοι λαοί θα βρεθούν έξω από τα σάβανά τους, θα φωνάξουν: Ένωση! Ευρώπη! Ανθρωπότητα! Αυτού βρίσκεται το μέλλον: η φωνή της Ελλάδας θα είναι μία από κείνες που θ' ακουστούν περισσότερο».

Η φωνή του Ουγκώ ήταν πάντα η φωνή της Ελλάδας. Τής Ελλάδας του Πολιτισμού και του Ανθρωπισμού: «Αντιπροσωπεύω ένα κόμμα που δεν υπάρχει ακόμα, το κόμμα Επανάσταση-Πολιτισμός. Το κόμμα αυτό θα δημιουργήσει τον Εικοστό Αιώνα. Απ' αυτού θα ξεπηδήσουν πρώτα οι Ενωμένες Πολιτείες της Ευρώπης και έπειτα οι Ενωμένες Πολιτείες του κόσμου». Το κόμμα Επανάσταση-Πολιτισμός είχε μεταβάλλει τον ποιητή-πολιτικό σε πρώτο πολίτη της Ευρωπαϊκής Πατρίδας, σε βροντόφωνο Προφήτη όλων των ελευθεριών, σε μαχόμενο αγωνιστή των ατομικών δικαιωμάτων (προστασία ανήλικων εργαζόμενων-κατάργηση θανατικής ποινής), σε οραματιστή της αδελφώσεως των λαών σε μιάν κοινή πατρίδα-πολιτεία χωρίς σύνορα. Πρωτίστως, όμως, σε φιλολαϊκό επαναστάτη και αλύγιστο της τυραννίας ανταρτομάχο όπως στην εξέγερση του 1848. Ήταν η Επανάσταση των οδο-

φραγμάτων του Παρισιού, που του έδωσε την ευκαιρία να δοκιμαστεί στο ρόλο του ποιητή-οδηγητή των λαών και πού, τελικά, τον οδήγησε στην εξορία.

Δέν ήταν οίηση και φρεναπάτη ο πολιτικός ρομαντισμός του μεγάλου στοχαστή. Η σημερινή πραγματικότητα εξακτινώνει πύρινη τη φλόγα των ιδεών του. Η ευρώπη αναζητεί την πολιτική της ολοκλήρωση στο ιδεολογικό τρίπτυχο του ανθρωπισμού: Ελευθερία-Ισότητα-Αδελφότητα, κάτω απο αρχές γνήσια δημοκρατικές. Η ισονομία και η κοινωνική δικαιοσύνη θεμελιώνουν μιαν ελευθερία δίχως σφετεριστές και μιαν ισότητα που θα επιτρέψει τη φυσική ανάπτυξη του πολίτη για το καλό του συνόλου. Ιδιαίτερα ο Β. Ουγκώ πάλαιψε να χτυπηθεί καίρια ο αυταρχισμός και ο κίβδηλος λαϊκισμός των αναρχικών. Πίστευε απεριόριστα στη Δημοκρατία και όχι στην οχλοδονούμενη Λαοκρατία: «Ήττα της δημαγωγίας σημαίνει νίκη του Λαού!» Δίκαια ο Αλαίν θα επισημάνει πως «...Ο Ουγκώ είναι ένας από εκείνους τους σπάνιους ανθρώπους που αναδρομούνε πάντα προς την Ελευθερία, την πηγή κάθε αγαθού».

Επειδή όλη η σκέψη του Β. Ουγκώ είναι ένα καρδιοχτύπι ελευθερίας, δημοκρατίας και βαθύτατου ανθρωπισμού, μπορούσε να υποθέσει κανείς, με βεβαιότητα, ότι ήταν τέκτονας. Η σχετική έρευνα απόδειξε πώς ο ποιητής συμμερίζονταν απόλυτα τις τεκτονικές αλήθειες, με τις οποίες είχε γαλουχηθεί. Ο πατέρας του Ιωσήφ-Λεπόλδος, στρατηγός και στρατιωτικός συγγραφέας, ήταν αποδεδειγμένα γνήσιος τέκτονας, μέλος της Στοάς «Οι φίλοι της Γαλλικής Τιμής», στην πόλη Πόρτο-Φεράγιο του νησιού Έλβα, η οποία και δημιούργησε τον πρώτο πυρήνα Καρμπονάρων στην Τοσκάνη. Απόφυγε ο Ουγκώ την οργανική ένταξη απο μιαν ευρύτερη αντίληψη αδελφότητας: στα οδοφράγματα αντίπαλοι ήταν τέκτονες. Αποτόλμησε κήρυγμα ενωτικό: «Το μέλλον ανήκει περισσότερο στις καρδιές, παρά στα πνεύματα. Να αγαπάς! Ιδού το μόνο πράγμα που μπορεί να γεμίσει την αιωνιότητα».

Στήν αγάπη, τη δικαιοσύνη και το έλεος στήριξε την πρόοδο του ανθρώπου, αυτός ο χωρίς περίζωμα τέκτονας, ο «άνθρωπος-καθήκον» όπως τον αποκάλεσε βιογράφος του. Μάλιστα η διαθήκη του (31.8.1881) είναι γραπτό μνημείο φιλαλληλίας και πολύτιμο τεκμήριο μυστηριακής ενατένισης της τροπαιοφόρης ψυχής: «...ο Θεός. Η ψυχή. Η ευθύνη. Αυτή η τρίμορφη έννοια είναι αρκετή στον άνθρωπο. Ήταν αρκετή και για μένα. Είναι η αληθινή θρησκεία. Πεθαίνω γι' αυτήν. Αλήθεια, φως, δικαιοσύνη, συνείδηση-αυτό είναι ο Θεός. Deus, Diei. Αφήνω σαράντα χιλιάδες

φράγκα στους φτωχούς. Επιθυμώ να με μεταφέρετε στο νεκροταφείο με τη νεκροφόρα των φτωχών. Δίνω όλα τα χειρόγράτά μου και ο,τι άλλο βρεθεί γραμμένο ή σχεδιασμένο από μένα στην Εθνική Βιβλιοθήκη του Παρισιού, που μίαν ημέρα θα γίνει η Βιβλιοθήκη των Ενωμένων Πολιτειών της Ευρώπης.

...Θά κλείσω τα φθαρτά μάτια μου· αλλά τὰ μάτια της ψυχής μου θα μείνουν ανοιχτά περισσότερο από ποτέ...». Ο ύστατος λόγος του δέν έχει τίποτε απο τον εναγώνιο λυρισμό των ψαλμών, για ένα δυσκολοκαταχτούμενο παράδεισο. Είναι ένας ύμνος της ευθύνης και της ωραιότητας του θανάτου στο ολοφώτεινο λαμπρόαστρο ταξίδι της ψυχής. Η ακτινοβολία του μηνύματός του μας συνεπαίρνει.

Η κηδεία του έγινε σύμφωνα με τη βούλησή του. Ο λαός που τόσο αγάπησε τον αποχαιρέτησε με πολυήμερο δημόσιο προσκύνημα. Ένα στεφάνι από άσπρες καμέλιες, που ήταν στολισμένο με μια γαλάζια κορδέλλα και αφιερωμένο από τους Έλληνες φοιτητές του Παρισιού «στον Ποιητή των Ανατολίτικων» σηματοδοτούσε ευγνώμονα οφειλή εθνική καθώς και την απαρχή μιας καινοτόμου λογοτεχνικής δημιουργίας με παγκόσμια διάσταση. Έγραφε ο «ποιητής των ασύλληπτων» στον πρόλογο των «Ανατολίτικων: «Η Τέχνη δεν χρειάζεται δεσίματα, χειροπέδες, φίμωτρα. Σας λέει: Εμπρός! και σας ξαπολλά στο μεγάλο περιβόλι της ποίησης όπου δεν υπάρχει απαγορευμένος καρπός...».

Γίνεται ο θεμελιωτής κι ο αναμφισβήτητος ηγέτης του ρομαντισμού, μιας πνευματικής κίνησης που με έντονη υποκειμενικότητα προσπαθεί να αποδώσει το μυστήριο του πνεύματος με σύμβολα. Είναι μια επανάσταση μορφής και σκέψεως με ιδιαίτερη συμπάθεια προς το μυστήριο και την ατομική γενναιόφρονη πράξη αλλά και το διαρκές ενδιαφέρον για τις ανθρωπιστικές αξίες. Ο ρομαντισμός, όπως και κάθε γνήσια λογοτεχνική δημιουργία αποσκοπεί στην εξύψωση της ηθικής του ατόμου και τη δικαίωση της προσωπικότητάς του. Ο Β. Ουγκώ πίστευε πως «είν' ένας κόσμος ο ποιητής σ' έναν άνθρωπο κλεισμένος». Ο Μπωντλαίρ επαληθεύει αυτή τη δοξασία του μ' έναν επάξιο για το δημιουργό αφορισμό, «Μεγαλοφυΐα δίχως σύνορα». Μεγαλοφυΐα. Όχι στο στίχο μόνο. Αλλά και στο πεζό. Η καρδιά του πονάει για την οδύνη του κόσμου. Με αέτεια ματιά και μυθοπλαστική δύναμη δημιουργεί το έπος του Μεσαίωνα και της αλληγορίας την «Παναγία των Παρισίων», το έπος της Κοινωνίας και του Λαού, τους «Άθλιους» και το έπος της Επανάστασης το «Ενενήντα Τρία». Και στα τρία έργα η πολέμια κραυγή γίνεται ηχώ καλλίφωνη της συμφιλίωσης των ψυχών. Ο Β.

Ουγκώ, λάτρης του παράδοξου και του μαγικού, έδωσε σάρκα στα υπερκόσμια και μορφή στις ιδέες με αλήθεια και ομορφιά. Η λειτουργία της τέχνης του, έχει όλα τα στοιχεία της λεπτότητας του αττικισμού και του ρίγους των ακατάπαυστων ψυχικών διακυμάνσεων αλλά και το χρυσοφώς της αρμονικής ισορροπίας των ιδεών, στην αγάπη.

Έμεινε πιστός στην αγάπη ο Β. Ουγκώ. Και σ' όσους αγάπησε. Όπως την Ελλάδα και τους Έλληνες. Ο Γιάννης Ψυχάρης γράφει στο «Ταξίδι» του, για τις τελευταίες στιγμές του δημιουργού της λυρικής εποποιίας του ανθρώπου: «Όσο ζούσε πήγαινα σπίτι του συχνά και τον έβλεπα. Ένα βράδυ με τη βαριά του φωνή -σαν να μιλούσε μνήμα- μου είπε δυό στίχους για την Ελλάδα. Σε λίγες μέρες πέθανε». Σχεδόν με την Ελλάδα στα χείλη έφυγε ο μεγαλόστομος αθροιστής των ιδεών και των αισθημάτων της εποχής του, για να στεφανώσει τον χρόνο με την αιωνιότητα.

Πέρασαν εκατό χρόνια από τη θανά του. Όμως ο Β. Ουγκώ εξακολουθεί να είναι το καρδιοχτύπι της ανθρωπότητας μια «και μας παραλαβαίνει παιδιά και μας κάνει πολίτες». Εμείς οι Έλληνες, που ιδιαίτερα τιμούμε τη μνήμη του, με συγκίνηση επαναλαμβάνουμε το συλληπητήριο του Πρωθυπουργού Θεόδωρου Δηλιγιάννη: «Ο ελληνικός λαός θρηνεί στο πρόσωπο του Βίκτωρα Ουγκώ τον πιο παλιό, τον πιο μεγαλόψυχο και τον πιο πιστό από όλους τους φιλέλληνες».

* Συμμετοχή στον εορτασμό της Στοάς «Φιλίππος» για τα εκατό χρόνια από το θάνατο του ποιητή Β. Ουγκώ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Αθανασιάδης-Νόβας Θεμ. «Προσωπογραφίες», Αθήνα 1966
2. Δόρδανος Χ: «Βίκτωρ Ουγκώ» (Αντωνόπουλος) Αθήναι 1938
3. Mellor Al: «Dictionnaire de la Franc-Maçonnerie et des Francs-Maçons».
4. Milliex Rog: «Ελληνογαλλικά. Ο Β. Ουγκώ πιστός φίλος της Ελλάδος» Αθήναι 1953
5. Μωρούα Αντρέ: «Ολύμπιος και η Ζωή του Βίκτωρ Ουγκώ» Μετάφραση Κ. Θεοφάνους. Δαίδαλος 1956
6. Παλαμάς Κωστής «Πεζοί Δρόμοι Β' Τρεις Ελληνολάτρες. Εκ. Οίκος Ζηκάκη, Αθήναι 1928
7. Πράτσικας Γεώργιος: «Το τρίπτυχο μιας εποχής: «Ουγκώ, Ζολά, Συμβολισμός» Αθήνα 1977
8. Πράτσικας Γ: «Από τον Πασκάλ στον Κοκτώ» Γκοβόστης, Αθήνα 1967
9. Τσάτσος Κων: «Αισθητικά Μελετήματα» Αθήνα 1977

Περιοδικά:

1. Νέα Εστία: (Τεύχος 594) 1.4.1952
2. Διαβάζω: (Τεύχος 32) Ιούνιος 1980

ΜΝΗΜΑΡΙΘΜΟΣ

Η ΖΩΗ

- 1802: Γέννηση του Β. Ουγκώ στη Μπεζανσόν
 1815-1818: Σπουδές στο Λύκειο Λουι-λε-Γκράν
 1819: Βραβεύεται για τὰ πρώτα ποιήματα απ' την Ακαδημία Παρισιού
 1819: Μαζί με τον αδελφό του Αβέλ εκδίδουν το περιοδικό «Λογοτεχνικός Επιμελητής»
 1822: Παντρεύεται την Αντέλ Φονσέ
 1833: Συνδέεται με τη σύντροφο της ζωής του Ζυλιέτ Ντρουέ
 1841: Μέλος Γαλλικής Ακαδημίας
 1845: Πατρίκιος της Γαλλίας επί Λουδουβίκου Φιλίππου, Βουλευτής
 1848-1850: Εξορία
 1870: Επιστροφή στο Παρίσι. Εκλέγεται βουλευτής
 1882: Πεθαίνει η Ζυλιέτ Ντρουέ
 1885: (22 Μαΐου) Θάνατος Β. Ουγκώ στο Παρίσι

ΤΟ ΕΡΓΟ

- 1822: «Ωδές» Ποίηση
 1823: «Χάνς της Ισλανδίας» Μυθιστόρημα
 1824: «Ωδές καί Μπαλάντες» Ποίηση (Β' έκδοση)
 1827: «Κρόμγουελ» Θέατρο.
 1828: «Τ' Ανατολίτικα» Ποιήματα
 1829: «Μαρία Ντελόρμ» Θέατρο
 1830: «Ερνάνης» Θέατρο
 1831: «Η Παναγία των Παρισίων» Μυθιστόρημα
 1831: «Φθινοπωρινά φύλλα» Ποίηση
 1832: «Ο Βασιλιάς διασκεδάζει» Θέατρο.
 1833: «Λουκρητία Βοργία» και «Μαρία Τυδώρ» Θέατρο
 1835: «Τραγούδια του Δειλινού» Ποιήματα
 1835: «Αγγελος, ο τύραννος της Πάδουα» Θέατρο
 1837: «Εσωτερικές φωνές» Ποίηση
 1838: «Ρουί Μπλάς» Θέατρο
 1840: «Ακτίνες και σκιές» Ποίηση.

- 1843: «Στρατιωτικοί διοικητές» Θέατρο
1852: «Ναπολέον ο Μικρός»
1853: «Οι τιμωρίες» Ποίηση
1855: «Το τέλος του Σατανά» και «Θεός» Ποίηση
1856: «Βαθειές σκέψεις» Ποιήματα
1859: «Ο Θρύλος των Αιώνων» Ποίηση
1862: «Οι Άθλιοι» Μυθιστόρημα
1864: «Ουίλιαμ Σαίξπηρ» Θέατρο
1866: «Οι εργάτες της Θάλασσας» Μυθιστόρημα
1869: «Ο άνθρωπος που γελάει» Μυθιστόρημα
1872: «Τρομερή Χρονιά»
1874: «Ενενήντα Τρία» Μυθιστόρημα
1878: «Ο Πάπας»
1879: «Έσχατος Οίκτος»
1880: «Ο Γαΐδαρος» και «Θρησκεία και θρησκείες»
1881: «Οι Τέσσερις άνεμοι του πνεύματος»
1882: «Τορκουεμάδος» Θέατρο

Μετά το Θάνατό του:

- 1886: «Το Θέατρο στην Ελευθερία»
1886: «Το Τέλος του Σατανά»
1887: «Ζωντανά πράγματα»
1891: «Θεός».

ΜΑΡΙΑΝΝΑ Ε. ΚΑΡΥΔΗ

Φως

Ουρανός και Γη ενώνονται
Απ' ένα Φως Ελπίδας.
Φως άσβεστο, λαμπρό, αιώνιο,
Πηγή του η Θεία, ανέκφραστη Αρχή.

Στα βάθη της Ψυχής τ' ανθρώπου
Τη σκάλα τ' Ουρανού φωτίζει.
Κί η Γη εΐναι λυχνάρι που μέσα του
Το Φως μέρα και νύχτα καίει.

Για αναγγελία της εκδόσεως να στέλνετε ένα αντίτυπο. Για βιβλιοκρισία, χωρίς να δεσμεύεται το περιοδικό, δύο αντίτυπα, από τα οποία το ένα απευθείας στον κριτικό του Ιλισού κ. Νίκο Α. Τέντα, Παλαιών Πατρών Γερμανού 46, Θεσσαλονίκη 546 22.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ: ΝΙΚΟΣ Α. ΤΕΝΤΑΣ

**Πέτρου Γκράβιγγερ: «ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩ-
ΠΟΥ» Μελέτη**

Τα κύρια χαρακτηριστικά της θεότητας είναι η ελευθερία και η δικαιοσύνη. Αναγόμενος λοιπόν ο άνθρωπος προς την πλήρη ενσάρκωσιν της ελευθερίας, καθίσταται επί μάλλον και μάλλον γνώστης της θείας αυτού καταγωγής, είναι δε τούτο απαραίτητος προϋπόθεσις, ίνα ο άνθρωπος συνδεθεί με την πηγή εξ ης απέρρευσε. Μόνον ο ελεύθερος άνθρωπος δύναται να γνωρίσει τον Θεον. Εγχειρίδιο πνευματικής αγωγής για τη θέωση, στηριγμένη αποκλειστικά σε μυητική μεθοδολογία είναι η μελέτη του Πέτρου Γκράβιγγερ «πολιτισμός και αγωγή του ανθρώπου».

Η βασική επισήμανση ότι η αμάθεια και ο εγωισμός δημιουργούν το Χάος κάνει πιά κατανοητή την τριπλή αποστολή του ανθρώπου στη βραχύβια παρουσία του στη γη: να γνωρίσει τον εαυτόν του, να μελέτησε τη φύση και να διερευνήσει τις σχέσεις του με τα άλλα όντα με τελικό σκοπό την αρμονική και αναγωγική συνεργασία, δηλαδή την ΑΓΑΠΗ.

Είναι γνωστή η ινδική σοφία: κακολογία, σκληρότητα και δεισιδαιμονία συνιστούν εγκλήματα κατά της αγάπης. Και τα τρία ανάγονται εξίσου στο σωματικό ψυχικό και πνευματικό πεδίο γι' αυτό μονάχα η με απόλυτη γνώση και πίστη ασκούμενη μυητική άσκηση δίνει την ισορροπία-υγεία: «Εις φωτισμένος εξασκεί σταθερόν έλεγχον εφ' όλων των διανοητικών του ικανοτήτων και είναι εκ των προτέρων βέβαιος περί εκείνου το οποίον θέλει να επιτύχει: έχει πλήρη συνείδησιν των αρετών του και της φύσεως των καθοδηγουσών αυτόν δυνάμεων».

Με τη γνωστή του μετριοφροσύνη ο συγγραφέας εξομολογείται: «Αυτός είναι ο σκοπός του ανά χείρας έργου: να δώσει χείρα βοηθείας εις τους ανθρώπους» Και το επιτυγχάνει με τη φωτισμένη του καθοδήγηση. Δεν απομένει παρά η άσκηση και η θεληματική εφαρμογή της διδασκαλίας του για να μπει ο «τολμών» στη πορεία των εκλεκτών, σύμφωνα, άλλωστε, και με τη θεία βούληση γιατί ο άνθρωπος «είναι το σκεύος εκλογής του Θείου Δημιουργού του».

Είναι σωστική η θεματική του ποιήματος: Ανθρωποσοφία, κοσμοσοφία και εσωτερική Κοινωνιολογία συναποτελούν —με μέτρο και κριτήριο τη συνθετική ανθρωπογνωσία— την Επιστήμη του ανθρώπου.

Η ευρύτερη ανάλυση των εννοιών πολιτισμός, προσωπικότητα, ατομικότητα, διατροφή, ηθική αγωγή, συνείδηση, μύηση, απολύτρωση φέρνουν τον αναγνώστη, από την ατραπό της σοφίας στην ατραπό της αγάπης: «Ανέκαθεν υπήρξαν επί της Γης σκηνώματα Σοφίας τα οποία έταξαν ως σκοπόν την καθοδήγησιν των ανθρωπίνων ψυχών προς την Ατραπόν της Λυτρώσεως δια της Σοφίας και Αγάπης ιδρυθέντα Μυστήρια υπό Θεοπνεύστων Μυσταγωγών».

Η συγκεκριμένη παροχή οδηγιών έμπρακτης εφαρμογής για την αφύπνιση των ψυχικών και πνευματικών δυναμικών μας ιδιοτήτων καταδείχνουν το ευμέθοδο και την συνθετικότητα της μελέτης ώστε να καταστεί εύχρηστο, για όλους, έργο χρηστικό-σωτηριολογικό. Η μυστική γνώση και η επιστημονική εμβρίθεια του συγγραφέα επάξια τον κατατάσουν στους ειλικρινείς γήινους εκπαιδευτές του ανθρώπου. Γι' αυτό και συνιστούμε το συγκεκριμένο πόνημα σε μυημένους και αμυήτους. Για να κατανοήσουμε τον λόγο του Επικτήτου: «Συ απόσπασμα ει του Θεού. Έχεις τι εν σεαυτῷ μέρος εκείνου. Τι αγνοείς σου την ευγένειαν; Τι ουκ οίδας οπόθεν ελήλυθας; Ουκ οίδας ότι Θεόν γυμνάζεις; Θεόν περιφέρεις;»

Διαλεχτή Ζευγώλη - Γλέζου «ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΟ ΦΩΣ» Ποιήματα

Χωρίς τραγούδι ο χρόνος πώς θα φύγει;
 Άλλο σε μας δεν έδωσε η ζωή,
 άλλο απ' την ηδονή την τόσο λίγη
 το τραγούδι σαν φως να μας τυλίγει
 Οι άυλοι ήχοι ρόδινης ακρογιαλιάς γυροπετούν με το ξανθό

μελτέμι καθώς η εμπνευσμένη ποιήτρια ανταμώνει ερωτόπουλο το αυγινό τραγούδι γυμνόποδης άνοιξης σε χλοερά λιβάδια. Έτσι ο άνεμος γλυκομεθά τη χλόη, το γλαροπούλι το θαλασσινό λουλούδι και η ψυχή το πυρό αίμα της νιότης. Είναι της ζωής μας φως το αληθινό τραγούδι:

Σβήσανε οι φωτιές του Άη Γιαννιού
 στους μικρούς μας κάμπους και στην πόλη
 Το χρυσό το στάρι σάπισε στο αλώνι
 Πέρασε κι εσπάθισε το φως
 το χελιδόνι

Ρίζα και κλήρα της μοίρας η λιγοστιγμή. Μα φτάνει να γίνει ο δημιουργός φως και πνεύμα και πικρός αχός σε άφωνο καλάμι. Άσμα κελαρυστό ανεβαίνει στο στήθος της ποιήτριας η ανάσα του αηδονιού σε αυγινή λαγκαδιά. Η ποικιλμένη με όνειρο ελπίδα ντύνει μυστικά το κορμί της γης για να καρποφορήσει το αρτόδεντρο της ζωής μεταλαβιά των καιρών. Και έρωτας στις κοιμισμένες στους ποταμούς ναιάδες! Μα η λιγοστιγμή κλείνει τα μεταξένια ματόκλαδα της αυγής με κύρο φιλή της πρωτότοκης του χάους: της μεγάλης Νύχτας:

Σιγά και σταθερά χωράει εντός μας
 και μας αλέθει αγάλια ο θάνατός μας

Σε μάτια ολόγλαυκα νεροσυρμή το δάκρυ. Ο λόγος πικρός στο στόμα. Αντιμάχεται τη φθορά με το μέρωμα του σκοταδιού. Μάταια; Το φως, πάντως ξεχύνεται μοιρολόγι:

Τα δάκρυα σβήσαν την φωτιά στο μαύρο παραγώνι
 κι από τη στάχτη, αλίμονο, λουλούδι δεν φυτρώνει.

Η ποίηση της Διαλεχτής Ζευγώλη-Γλέζου μοσχοβολά ελληνική θάλασσα στα παραθύρια χιλιάκριβου νησιού. Εαρινό μύρο αναδίδει ο ζωογόνος λόγος της, πάντα διαυγής και κρουστός, πάντα περίτεχνα κεντημένος με φως μεσεγγιακό. Αιγαιοπελαγίτικο.

Ο πλουμιστός στίχος αναδεικνύει την ποιήτρια αρχιμαστόρισα μιάς παραδοσιακής ρυθμοτεχνικής που εξακολουθεί να θέλγει όσους αναζητούν, στη γνήσια έμπνευση, εναρμονική τη σύζευξη του στοχασμού και της μουσικής:

Ο καιρός λιγοστεύει ώρα την ώρα,
 τα θαλάσσια μονοπάτια όλο στενεύουν,
 και το καράβι γυρίζει αλλού την πλώρα

Μοναχοῦ Θεοκλήτου Διονυσιάτου «ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΣΤΟΝ ΑΘΩ» Με- λέτη

Οι Γραφές και οι Πατέρες «υπό το όνομα καρδία εννοούν ολόκληρον τον Ψυχοπνευματικόν δυναμισμόν του ανθρώπου. Ο νους, η βούλησις, το συναίσθημα ή, με άλλην ορολογίαν, το θυμικόν, το επιθυμητικόν και το λογιστικόν ονομάζονται «καρδία» εις το σύνολό των, αφού παρά το διακεκριμένον των λειτουργιών των, είναι αδιαίρετοι της ψυχής δυνάμεις». Και πιο συγκεκριμένα ο Άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς υποστήριξε ότι: «η μεν ουσία του νου ευρίσκεται εν τη καρδία, η δε ενέργειά του εν τω εγκεφάλω.»

Η κινητική εμπειρία του γέροντος Θεοκλήτου μεταβάλλεται σε ησυχαστική διδαχή με λόγο θεοφώτιστο. Η θεολογία της Νοεράς Προσευχής αναλύεται ως Ασκητική Ανθρωπολογία σύμφωνα με την Αγιορείτικη Πνευματική Παράδοση που βλέπει την «καρδίαν, ως θάλαμον της ψυχής και ως κέντρον όλων των δυνάμεών της».

Ειδικώτερα αναπτύσσεται διεξοδικά η μεθοδολογία και ο σκοπός της Νοεράς Προσευχής (αν εικονικός εσωτερικός διαλογισμός) με την οποία Θεοληπείται ο Νους. Σε άρρητη μυστική ένωση εκφέρει ελάχιστες λέξεις, συχνά επαναλαμβανόμενες ψυχοτεχνικά, ώστε να πραγματοποιηθεί η ευχή: «Κύριε, διέλυσε το πνευματικό μου σκότος, δος μοι την έλλαμψην του θείου και ακτίστου φωτός σου!».

Με Θεοπνευστία ο αγγελόνους μοναχός Θεόκλητος καταγράφει την αποδεικτική οδό της Ορθοδοξίας, την υπέρλογη γνώση, τη μυσταγωγή των Ουρανίων και τη Θεωρητική Εμπειρία: «...εκείνοι που φεύγουν από τον κόσμον αυτόν, εάν δεν έχουν αποκτήσει πνευματικές αισθήσεις, είναι αδύνατον να έχουν κοινωνίαν με τον αιώνιον κόσμον». Ο Πνευματικός Διαλογισμός οδηγεί στο αντίσπερο κάλλος Θεού ελκτικού.

Είναι η μελέτη του Αγειορίτη Μοναχού, που εκδόθηκε από τον οίκο «ΑΣΤΗΡ» μία Ησυχαστική Αγωγή με σκοπό τη Μυστική Κοινωνία, στην οποία ο κάθε πιστός γίνεται σύναιμος του ζώντος Θεού.

Δημοσθένης Ζαδές «ΠΑΝΩ ΑΠ' ΤΟΝ ΞΕΝΟ ΜΟΧΘΟ» Κριτική

Στην «Τριφυλιακή Εστία» ο Δημοσθένης Ζαδές είχε καίρια επισημάνει τη βασική αρετή της σύντομης ιστορίας της Φιλοσοφίας «Τα βήματα της φιλοσοφίας» του Κωστή Μελισσαρόπουλου: «...αποφεύγοντας την αλφαβητική σειρά που θα θύμιζε βιογραφικό

λεξικό, έδωσε στον αναγνώστη κι' ένα πλάνο γενικό τούτης της πορείας του ανθρώπινου στοχασμού και των μεγάλων ομάδων που τη χωρίζουμε, ανάλογα με το κύριο χαρακτηριστικό του τρόπου έρευνας και του αντικείμενου μελέτης του διανοητή που κυριαρχεί.»

1850 σημειώματα (ή εκτεταμένες κριτικές αναλύσεις) της περιόδου 1952-1984 είναι η γόνιμη πνευματική δραστηριότητα του λογοτέχνη Δημοσθένη Ζαδέ στη βιβλιοκρισία, πολλά από τα οποία περιλαμβάνονται στον πρώτο τόμο της παρουσιαζόμενης πολυτιμής έκδοσης. Και είναι δίκαιος ο χαρακτηρισμός γιατί η κριτική του Δ. Ζαδέ δεν είναι μόνο πληροφοριακά αντικειμενική αλλά και πολλαπλά διδακτική για συγγραφείς και αναγνώστες. Γραμμένη, πάντα, με ανυπόκριτη αγάπη επισημαίνει με ευθύνη και κύρος το άξιο της μνήμης του λαού.

Εναπομένει το ερώτημα: «Τί προσφέρει σήμερα η κριτική βιβλίου;» Όποιος διαβάσει το έργο «Πάνω απ' τον ξένο μόχθο», απόλυτα θα εκτιμήσει και το μόχθο του κριτικού για να υπάρχει ένας ανοικτός δίαυλος επικοινωνίας δημιουργού-αναγνώστη χωρίς διαφημιστική πρόθεση ή κακόβουλη παραπλάνηση. Ο Δημοσθένης Ζαδές, διανοητής με γνώση, τόλμη και ήθος παραμένει διδάχος της βιβλιοκριτικής αρετής.

Καίτη Παπαδάκη-Καραμίτσα «ΦΛΟΓΑ ΚΑΙ ΣΤΑΧΤΗ» Ποιήματα

Ο πόνος δεν έχει κοντύλι
να περιγράψει
την ιστορία που τον γέννησε
Στο παρελθόν, παραμένει μόνο στάχτη
Στο παρόν μια φλόγα που καίει

Μοίρα αμβλυωπή γράφει στον ανεξιχνίαστο χρόνο τις αταξινόμητες στιγμές της. Είναι οι δίχως εκκρεμές προσανατολισμοί της μορφής στο σταυροδρόμι των καιρών κοντά, πολύ κοντά, στο ασφαλιστό ορίζοντα αινιγματικού πεπρωμένου:

Ένα λυχνάρι η ματιά σου
ν' ανιχνεύει
τα ετοιμόρροπα τοπία
της ειμαρμένης

Με το φόβο μήπως η καταφυγή-διαφυγή στη χοάνη των κύκλων μας οδηγεί ανέστιους σε άξενους τόπους. Η ποίηση της Καίτης Παπ-Καρ είναι ο πολυφωνικός επιτάφιος του ανεπίστροφου

ταξιδευτή. Με δεξιοτεχνία μεταβάλλει τή στάχτη σε φλόγα, το πόνο σε δύναμη ακαταμάχητη για να «εγκλωβίσουμε» στην αγκαλιά μας εξώκοσμη ευτυχία. Είναι τελικά, το οδοιπορικό της ζωής εσπερινός ελπίδας. Γιατί η αγάπη είναι το μέλλον! Κι' από αγάπη δονείται ο περίτεχνος στίχος της...

ΛΟΥΛΑ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑ-ΠΗΝΙΑΤΙΔΟΥ

Μορφή Θεού

αν μπορούσα.
 τα παιδιά όλου του κόσμου στην αγκαλιά μου να κρύψω
 απ' τον αφανισμό της ανέχειας,
 με της ανάσας μου το λαμπάδιασμα
 τα μέλη τους να ζεστάνω τα ξεγυμνωμένα,
 ένα βυζί αστείρευτο να γίνω
 και στάλα-στάλα να ρουφηχτώ,
 να ξοδιαστώ κόμπο-κόμπο
 για να χορτάσουν τα πεινασμένα στόματα,
 ν' αναγαλιάσουν τα χαυνωμένα βλέματα,
 να ξαναπάρουν τη σκληράδα της ζωής
 τα πανιασμένα μάγουλα,
 και να χαράξει απ' τα χορτασμένα χείλια τους το γέλιο,
 το γέλιο κείνο το άδολο το θεϊκό,
 το γέλιο κείνο πούναι ταυτόσημο με τη Δημιουργία,
 τότε με βεβαιότητα θα μπορούσα να καυχηθώ
 πως αντίκρυσσα Θεέ
 Τη Μορφή Σου.

Λούλα Γεωργαντά-Πηνιατίδου

ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΓΙΑ ΤΑ ΚΑΤΟΙΚΙΔΙΑ ΖΩΑ

“Ένα από τὰ δείγματα εὐγενικοῦ συναισθηματισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι καὶ ἡ φροντίδα γιὰ τὰ Ζῶα ποὺ συνδέονται μαζί του.

Δύο εἰδῶν Ζῶα βρίσκονται κοντὰ στὸν ἄνθρωπο, τὰ πλουτο- παραγωγικὰ (ἀγελάδα, πρόβατο, κατσίκα, κόττα, ἄλογο, γαῖδαρος κ.τ.λ.) καὶ τὰ ψυχαγωγικὰ (διάφορα πουλιά, γάτες καὶ σκύλοι).

Στὴν πατρίδα μας Ἑλλάδα δυστυχῶς καὶ στὰ δύο αὐτὰ εἶδη τῶν Ζώων ἡ συμπεριφορὰ μας εἶναι σκληρὴ! καὶ ἄπονη γιὰ τὰ Ζῶα, ποὺ τόσο μᾶς ἐξυπηρετοῦν κι ἐμεῖς τὰ σκληροδέρνουμε!. Ἴσως γιὰτὶ οὔτε τὸ Σχολεῖο, οὔτε ἡ Ἐκκλησία δὲν μᾶς δίδαξαν ὅτι καὶ τὰ Ζῶα ἔχουν αἰσθήσεις καὶ πρέπει νὰ τὰ νοιώθουμε!. Δὲν ξεχνάω τὰ κλάματα καὶ τὶς φωνὲς ποὺ ἔβγαζαν τὰ Μικρὰ Γατάκια ἢ Σκυλάκια, ποὺ μόλις τὰ γεννοῦσεν ἡ Μάνα τους, ἡ Σπιτονοικοκυρὰ τὰ πετοῦσε στὸ δρόμο ἢ μέσα στὸ ποτάμι!. Καμμιά τύψη συνειδήσεως!!.

Τώρα, καθὼς γράφει ὁ Ἀγαπητός μας «ΙΛΙΣΟΣ» Ὁκτωβρ.- Νοεμβρ., στὴν Ἀθήνα ἀρκετοὶ ζωόφιλοι ἵδρυσαν Σύλλογον Προστασίας Ζώων.

ΤΙΜΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΑΣ ΕΛΛΑΔΑ!.

Ἐδῶ στὴν Ἀμερικὴ ὑπάρχουν Γιατροὶ γιὰ τὰ Ζῶα, Νοσοκομεῖα καὶ Νεκροταφεῖα καὶ δὲν λείπουν κί' αὐτοὶ ποὺ στὴ Διαθήκη τους ἀφήνουν χρήματα στὸ Σκύλο ἢ στὴ γάτα τους!. Μάλιστα!

ΑΙΔ. ΖΑΝΟΣ ΓΟΥΓΟΥΤΑΣ
DETROIT MICH.

REV. ZANOS GOUGOUTAS
21712 McCORMICK ST
DETROIT, MI 48236

ΑΠΟ ΤΑ «ΜΥΣΤΗΡΙΑ» ΤΟΥ ΛΟΡΔΟΥ ΒΥΡΩΝΟΣ

«Ο ΚΑΪΝ»

Μετάφραση: Α. Κουνάνη

ΑΘΗΝΑ 1985

ΠΡΑΞΗ ΤΡΙΤΗ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

'Η Γῆ κοντά στήν 'Εδέμ, ὅπως στήν πρώτη πράξη.
ΕΙΣΕΡΧΟΝΤΑΙ ΚΑΪΝ ΚΑΙ ΑΔΑ

Ἄδα: Ἦσυχα, μήν κάνεις θόρυβο Καΐν.

Καΐν: Καλά, ἀλλά γιατί;

Ἄδα: Ὁ μικρός μας Ἐνώχ κοιμᾶται σ' ἐκεῖνο τό κρεβάτι, μέ στρῶμα ἀπό φύλλα, κάτω ἀπό τό κυπαρίσσι.

Καΐν: Κυπαρίσσι! Εἶναι ἓνα πένθιμο δένδρο πού φαίνεται νά μοιρολογᾷ ὅτι σκιάζει, γιατί τό διάλεξες γιά νά σκιάζει τό παιδί μας;

Ἄδα: Γιατί τά φύλλα του σκιάζουν τόν ἥλιο σά νύχτα καί φαινόταν κατάλληλο νά προστατεύει τόν ὕπνο τοῦ παιδιοῦ μας.

Καΐν: Ναί, τόν τελευταῖο καί τόν διαρκέστερο. Μά δέν πειράζει, πᾶμε κοντά του. (Πηγαίνουν πρὸς τό παιδί). Τί ὁμορφο πού εἶναι, τά μάγουλά του μοιάζουν νά συναγωνίζονται το χρῶμα τῶν κόκκινων φύλλων πού εἶναι σκορπισμένα ἀπό κάτω τους.

Ἄδα: Καί τά χεῖλια του, ἐπίσης, πόσο ὁμορφα χωρίζουν. Ὅχι δέν θά τό φιλήσεις τώρα, σέ λίγο θά ξυπνήσει, ἡ ὥρα τοῦ μεσημεριανοῦ ὕπνου τελειώνει καί θάταν κρίμα νά ἐνοχληθεῖ.

Καΐν: Δίκιο ἔχεις, θά κρατήσω τήν καρδιά μου μέχρι τότε. Χαμογελᾷ καί κοιμᾶται. Κοιμήσου καί χαμογέλα, ἐσύ μικρέ νέε κληρονόμε ἐνός σπάνιου κόσμου, πού εἶναι ὅσο κι' ἐσύ νέος. Γιά σένα ἡ ζωὴ εἶναι ὅλο χαρά κι' ἀθωότητα. Ἐσύ δέν ἔκοψες τόν ἀπαγορευμένο καρπό καί δέν ξέρεις ὅτι εἶσαι γυμνός. Κι' ὅμως θάρθει στιγμή πού θά τιμωρηθεῖτε γι' ἁμαρτίες ἄγνωστες πού δέ θά'ναι δικές σας ἀλλά οὔτε καί δικές μου. Μά τώρα κοιμήσου! Τώρα στά μάγουλά του σκάει ἓνα πῖο βαθύ χαμόγελο καί στά λαμπερά του βλέφαρα, δές πῶς τρεμοπαίζουν οἱ μακριές του βλεφαρίδες, μαῦρες σάν τό χρῶμα τοῦ κυπαρισσιοῦ πού κύματίζει πάνω ἀπό τό κεφάλι του, μισανοίγει τά βλέφαρά του καί ἀφήνει νά φανεῖ τό γαλάζιο χρῶμα τῶν ματιῶν του. Γελᾷ ἄν καί κοιμᾶται. Πρέπει νά ὀνειρεύεται. Ποιός ξέρει τῆ; Τόν Παράδεισο; Ναί, ὀνειρεύσου τον, ἀποκληρωμένο μου παιδί. Δέν εἶναι παρά ἓνα ὄνειρο. Γιατί ποτέ πιά, ἐσύ, οἱ γιοί σου κι' οἱ γονεῖς σου, θά περπατήσουν σ' αὐτόν τόν ἀπαγορευμένο τόπο χαρᾶς.

Ἄδα: Ἀγαπημένε μου Κάιν! Ὅχι, μὴν ψιθυρίζεις πάνω ἀπὸ τὸ γιό μας τέτοια μελαγχολικά πράγματα γιὰ τὴ χαμένη εὐτυχία. Γιατί θρηνεῖς πάντα γιὰ τὸν Παράδεισο; Νομίζω εἶναι στὸ χέρι μας νὰ φτιάξουμε ἕναν ἄλλο;

Κάιν: Ποῦ;

Ἄδα: Κι' ἐδῶ ἢ ὅπου ἄλλοῦ θελήσεις, ὅπου δὴποτε εἶσαι ἐσύ νοιώθω τέτοια σιγουριά πού δέν αἰσθάνομαι τὴν ἔλλειψη τῆς θλιβερῆς Ἑδέμ. Ἀφοῦ ἔχω ἐσένα, τὰ παιδιά μας, τὸν πατέρα μας, τὸν ἀδελφό μας, τὴ Ζίλλα, τὴ γλυκειά μας ἀδελφή καὶ τὴν Εὐα μας, πού τόσα τῆς χρωστᾶμε ἐκτός ἀπὸ τὴ ζωὴ;

Κάιν: Ναί, σ' ὅλα τὰ χρέη πού τῆς χρωστᾶμε ἀνάμεσά τους εἶναι κι ὁ θάνατος!

Ἄδα: Κάιν! Ἐκεῖνο τὸ περήφανο πνεῦμα πού σέ τράβηξε ἀπὸ κοντά μας, σ' ἔκανε μέ περισσότερη θλίψη στή ψυχή. Εἶχα τὴν ἐλπίδα ὅτι τὰ θαύματα πού σοῦ ὑποσχέθηκε, τὰ ὁράματα ὅπως τὰ λές τῶν περασμένων ἀλλὰ καὶ τῶν τωρινῶν κόσμων, θᾶχαν χαρίσει στήν ψυχὴ σου τὴ γαλήνη μετὰ ἀπὸ τὴν ἀποκτησὴ μιᾶς ἱκανοποιητικῆς γνώσης, ἀλλὰ διαπιστώνω ὅτι ὁ ὁδηγός σου σοῦκανε κακὸ, ἀλλὰ καὶ πάλι πρέπει νὰ τὸν εὐχαριστήσω κι' ὅλα τοῦ τὰ συγχωρῶ ἀφοῦ τόσο γρήγορα σ' ἔφερε πάλι κοντά μας.

Κάιν: Τόσο γρήγορα;

Ἄδα: Εἶναι μόνο δυὸ ὥρες ἀπὸ τότε πού φύγατε, δυὸ ἀτέλειωτες ὥρες γιὰ μένα, ἀλλὰ παρ' ὅλα αὐτὰ ἦταν μονάχα δυὸ ὥρες σύμφωνα μέ τὸν ἥλιο.

Κάιν: Ἐγὼ πλησίασα αὐτὸν τὸν ἥλιο κι' εἶδα κόσμους πού κάποτε φώτιζε καὶ δέν πρόκειται νὰ ξαναφωτίσει, ἀλλὰ κι' ἄλλους πού ποτέ δέν φώτισε, μοῦ φαίνεται πὼς πέρασαν ὁλόκληρα χρόνια ἀπὸ τὴν ἀπουσία μου.

Ἄδα: Μόνον ὥρες!

Κάιν: Τότε, τ' ἀνθρώπινο πνεῦμα διαθέτει τὴν ἱκανότητα νὰ μετρᾷ τὸ χρόνο σύμφωνα μ' αὐτὸ πού βλέπει, εὐχάριστο ἢ δυσάρεστο, μικρὸ ἢ παντοδύναμο. Εἶδα τ' ἀμνημόνευτα ἔργα τῶν ὄντων πού εἶναι ἀτελείωτα, ἐπῆγα σέ ἐξαφανισμένους κόσμους κι' ἀντικρύζοντας τὴν αἰωνιότητα νόμιζα πὼς δανείστηκα κάτι παραπάνω ἀπὸ λίγες σταγόνες, τώρα ὅμως νοιώθω πάλι τὴ μικρότητά μου, σωστά μοῦπε τὸ πνεῦμα πὼς τίποτα δέν εἶμαι.

Ἄδα: Γιατί νὰ τὸ πεῖ; Ὁ Ἰεχωβά δέν εἶπε τίποτα τέτοιο!

Κάιν: Ὅχι, νοιώθει ξέχωρη εὐχαρίστηση ὅταν μᾶς δημιουργεῖ αὐτὸ τὸ μηδέν πού εἴμαστε. Κι' ἀφοῦ κολακέψει τὴ σκόνη μέ

φευγαλέους δραματισμούς της Έδεμ και της Ἀθανασίας, τό ξαναφέρνει πάλι στήν κατάσταση της σκόνης, γιατί;

Ἄδα: Τό γνωρίζεις, γιά τό σφάλμα τῶν γονιῶν μας.

Κάιν: Ναί, ἀλλά τί φταῖμε ἐμεῖς, ἐκεῖνοι ἔφταιξαν, ἐκεῖνοι νά πεθάνουν.

Ἄδα: Δέν μίλησες καλά, αὐτά τά λόγια δέν εἶναι δικά σου, μάλλον εἶναι τοῦ Πνεύματος πού ἦταν μαζί σου, θάθελα - ἂν μποροῦσα - νά πεθάνω γιά νά ζήσουν οἱ γονεῖς μας.

Κάιν: Κί' ἐγώ τό ἴδιο λέω - ἀρκεῖ, νάφτανε ἕνα μόνο θῦμα νά χορτάσει τήν ἀκόρεστη πείνα γιά ζωή αὐτοῦ τοῦ ὄντος καί τό μικρό μας πού κοιμᾶται ἀνέμελο ἐκεῖ πέρα νά μή δοκίμαζε τήν ἀνθρώπινη λύπη οὔτε τό θάνατο οὔτε νά τ' ἄφηνε κληρονομιά στούς ἀπογόνους του.

Ἄδα: Πῶς μπορούμε νά ξέρουμε ὅτι μιά τέτοια θυσία θά λυτρώσει τό ἀνθρώπινο γένος;

Κάιν: Θυσιάζοντας τόν ἀθῶο γιά τόν ἔνοχο; Τί ἐξιλέωση θάταν αὕτη; Καί γιά ποιό λόγο ἀφοῦ ἐμεῖς εἴμαστε ἀθῶοι; Τί ἐχουμε κάνει καί πρέπει νά εἴμαστε θύματα μιᾶς πράξης ποῦγινε πρίν ἀπό τή γέννησή μας ἢ πρέπει νά βρεθοῦν θύματα γιά νά πληρώσουν αὐτό τό μυστηριώδες, τ' ἄφατο ἀμάρτημα - ἂν μπορεῖ ποτέ νά θεωρηθεῖ ἀμάρτημα ἢ ἀναζήτηση τῆς γνώσης.

Ἄδα: Ἀλοίμονο! Τώρα κάνεις ἀμάρτημα Κάιν μου, τά λόγια σου εἶναι ἀσεβῆ.

Κάιν: Τότε νά μ' ἐγκαταλείψεις.

Ἄδα: Ποτέ ἀκόμα κί' ἂν σ' ἄφηνε κί' ὁ Θεός σου.

Κάιν: Γιά πές μου τί εἶναι αὐτά πού βλέπω;

Ἄδα: Δυό βωμοί, τούς ἔφτιαξε ὁ ἀδελφός ὁ Ἀβελ, γιά νά προσφέρете θυσία στό Θεό, ὅταν θά ἐπέστρεφες.

Κάιν: Καί πῶς γνῶριζε ὅτι θάμουν τόσο ἔτοιμος ὥστε νά προσφέρω ὀλοκαυτώματα σάν αὐτό πού κάθε μέρα φέρνει γιά ἐξιλαστήριο θῦμα στό Δημιουργό, μέ ταπεινωμένο μέτωπο πού ἡ δουλοπρέπειά του φανερώνει φόβο παρά σεβασμό.

Ἄδα: Εἶναι σωστό αὐτό πού κάνει.

Κάιν: Ἕνας βωμός θάταν ἀρκετός, ἐγώ δέν κάνω προσφορές.

Ἄδα: Οἱ καρποί τῆς γῆς, τά πρῶϊμα ὁμορφα μπουμπούκια κί' ἄνθη καί οἱ ὠριμοί καί χυμώδεις καρποί ἀποτελοῦν μιά καλή προσφορά στόν Κύριο, ὅταν προσφέρονται μέ εὐγενικιά καρδιά καί μετανιωμένο πνεῦμα.

Κάιν: Κόπιασα, ἴδρωσα καλλιεργώντας τή γῆ κάτω ἀπό τόν ἥλιο σύμφωνα μέ τήν κατάρα, πρέπει νά κάνω πió πολλά; Γιατί

Θάπρεπε νάμαι εύγενικός; Γιά τόν πόλεμο πού κάνω μ' ὅλη τή φύση γιά νά ἐξοικονομήσω τό ψωμί πού μᾶς τρέφει; Γιατί θάπρεπε νάμαι, εύγνώμων; Γιατί εἶμαι σκόνη καί κυλιέμαι στή σκόνη, μέχρι νά γυρίσω πάλι στή σκόνη. Ἄφοῦ τίποτα δέν εἶμαι, γιά τίποτα στόν κόσμο δέν θά γίνω ἕνας ὑποκριτῆς πού δείχνει εύχαριστημένος ἐπειδή ὑποφέρει! Γιατί θάπρεπε νάμαι μετανιωμένος; Γιά τοῦ πατέρα μου τήν ἁμαρτία πού ἐξιλεώθηκε μ' ὅλα αὐτά ποῦχουμε ὑποφέρει καί πού πανάκριβα θά πληρώνεται διά τούς αἰῶνες, πού προφητεύτηκαν γιά τήν ἀνθρώπινη γενιά; Πόσο λίγο, τό χαριτωμένο μας μικρό πού κοιμᾶται, μπορεῖ νά φανταστεῖ ὅτι κρύβει μέσα του τό σπόρο μιᾶς αἰώνιας δυστυχίας γιά μυριάδες θνητούς. Θάταν πιο καλά νά τό ἀρπάξω καί νά τό πετάξω πάνω στό βράχο παρά νά τ' ἀφήσω νά ζήσει γιά νά.....

Ἄδα: Θεέ μου! Κάϊν: Μὴν ἀγγίζεις τό παιδί - τό παιδί μου! τό παιδί σου!

Κάϊν: Μὴ φοβᾶσαι! Γιά ὅλα τ' ἄστρα τ' οὐρανοῦ καί τή δύναμη πού τά κυβερνάει, δέ θά πλησίαζα τό βρέφος μας μ' ἀγριώτερο χαιρετισμό ἀπό ἕνα πατρικό φίλι.

Ἄδα: Τότε γιατί ἦταν τόσο φοβερά τά λόγια σου;

Κάϊν: Εἶπα θάταν καλύτερα νά πάψει νά ζεῖ, παρά νά φέρεי στόν κόσμο τόση πολύ λύπη, ὅση μπορεῖ ν' ἀντέξει κι' ἀκόμα περυσσότερη ν' ἀφήσει κληρονομιά στίς ἐπερχόμενες γενιές. Μιά κι' αὐτά τά λόγια σου χτυπᾶνε ἄσχημα, ἄς ποῦμε μόνο ὅτι εἶναι καλύτερα νά μὴ γενιόταν καθόλου.

Ἄδα: ὦ! Μὴ λές ἔτσι! Τί θά γινόταν τότε οἱ χαρές, οἱ ἀνείπωτες μητρικές χαρές, πού ξαγρυπνᾷ, τό βυzaίνει καί τ' ἀγαπᾷ. Σιγά! Ξυπνάει! Γλυκέ μου Ἐνώχ. (πλησιάζει κοντά στό παιδί). Κοίτα το, Κάϊν! Πόση δύναμη, πόση ζωή, πόση ὑγεία κι' ὁμορφιά ἔχει, πρόσεξε πόσο μοῦ μοιάζει, πόσο σοῦ μοιάζει ὅταν εἶσαι εύγενής, γιατί τότε ὅλοι μας μοιάζουμε, δέν εἶναι ἔτσι Κάϊν; Μητέρα, πατέρα καί γιός, τά χαρακτηριστικά μας ἀντανακλοῦν τό ἕνα σ' ἄλλο σά σέ γάργαρο νερό, ὅταν σάν κι' αὐτό εἶναι γαληνεμένα. Ἀγάπα μας Κάϊν μου κι' ἀγάπα καί τόν ἑαυτό σου γιά χάρη μας καί γιατί σ' ἀγαπᾷμε. Κοίτα, πῶς γελᾷ κι' ἀπλώνει τά χεράκια του καί πῶς ἀνοίγει διάπλατα τά μπλέ του μάτια γιά νά σέ κοιτάξει, γιά νά χαιρετήσῃ τόν πατέρα του, ἐνῶ τεντώνει τό σῶμα του σά νά τοῦ δώσε φτερά ἢ χαρά πού μᾶς βλέπει. Μὴ μιλᾷς γιά πόνο! Οἱ ἄτεκνοι Χερουβείμ θά μπορούσαν νά σέ μισοῦν γιά τίς πατρικές χαρές! Εὐλόγησέ τον Κάϊν! Δέ μπορεῖ ἀκόμα νά σ'

εύχαριστήσσει μέ λόγια, μά ή μικρή του καρδιά θά τό κάνει καί ή δικιά σου καρδιά θά νοιώσει μιά άνέκραστη άγαλλίαση.

Κάιν: Εύλογημένο νάσαι άγόρι, άν μπορεί αύτή ή άνθρώπινη εύλογία νά σέ ώφελήσει καί νά σέ σώσει από τήν κατάρρα του θ-φης!

Άδα: Ναί,σίγουρα ή εύλογία του πατέρα έχει τή δύναμη ν' άπομακρύνει τήν πονηριά του έρπετοϋ.

Κάιν: Έχω τίς άμφιβολίες μου, αλλά εύλογημένος νάσαι.

Άδα: Ό άδελφός μας έρχεται.

Κάιν: Είμαι ό άδελφός σου ό "Αβελ.
(Μπαίνει ό "Αβελ).

Άβελ: Καλοσώριες Κάιν Άδελφέ μου, ή εірήνη του Θεοϋ νάιναι μαζί σου!

Κάιν: Άβελ γειά σου!

Άβελ: Η άδελφή μας μοϋπε ότι ήρθες σ' έπικοινωνία μ' ένα Πνεϋμα πού σ' όδήγησε πολύ πιο πέρα από τή συνηθισμένη μας τάξη. Ήταν κανένα από τά πνεύματα πουϋχουμε δεϊ καί μιλήσει μαζί του, όπως μέ τόν πατέρα μας;

Κάιν: Όχι.

Άβελ: Γιατί τότε νά μιλήσεις μαζί του, μπορεί νάιναι ένας έχθρός του Έψιστου.

Κάιν: Καί φίλος τ' ανθρώπου. Ό Έψιστος είναι άφοϋ τόν άποκα-
λεις έτσι.

Άβελ: Τόν άποκαλϋ! Οι λέξεις σου είναι παράξενες σήμερα άδελ-
φέ μου. Άδα, άδελφή μου, άφησέ μας μόνους για λίγο θέ-
λουμε νά προσφέρουμε θυσία.

Άδα: Χαίρε, άγαπημένε μου Κάιν, αλλά πρώτα φίλησε τό παιδί σου. Μπορεί τό γαλήνιο πνεϋμα του καί του Άβελ ή εύσε-
βής προσφορά νά ξαναδώσουν στην ψυχή σου τήν γαλήνη.
(Έξέρχεται ή Άδα καί τό παιδί).

Άδα: Ποϋ ήσουν;

Κάιν: Δέν ξέρω

Άβελ: Οϋτε τί είδες δέν ξέρεις;

Κάιν: Είδα τ' άθάνατα, τ' άπέραντα, τά παντοδύναμα, τ' άκατανίκη-
τα μυστήρια του χώρου. Τούς άμέτρητους οϋράνιους κό-
σμους πού κάποτε ύπῆρχαν κι' αυτούς πού σήμερα ύάρ-
χουν. Είδα ένα στρόβιλο από ύπέροχα πράγματα, ήλιους, σε-
λῆνες, πλανῆτες, όπου οι μεγαλόφωνες σφαίρες τους σκορ-
πούσαν μιά κεραυνόλαλη άρμονία, τόσο πού τώρα νοιώθω

τόν ξαυτό μου ακατάλληλο νά μιλῶ μέ τούς θνητούς - ἄσε με Ἄβελ.

Ἄβελ: Τά μάτια σου λάμπουν ἀφύσικα, τά μάγουλά σου πῆραν ἕνα ἀσυνήθιστο χρῶμα. Τά λόγια σου βγαίνουν μ' ἕνα παράξενο ἦχο. Τί μπορεῖ νά σημαίνει αὐτό;

Καΐν: Σημαίνει πῶς.....σέ παρακαλῶ ἄσε με.

Ἄβελ: Ὅχι, πρίν προσευχηθοῦμε καί θυσιάσουμε μαζί.

Καΐν: Ἄβελ, σέ παρακαλῶ θυσίασε μόνος, ὁ Ἰεχωβᾶ σ' ἀγαπᾶ πολύ.

Ἄβελ: Ἐλπίζω ὅτι ἀγαπᾶ καί τούς δυό μας.

Καΐν: Ἐσένα σ' ἀγαπᾶ περισσότερο, δέν μέ νοιάζει ὅμως γιατί ἐσύ εἶσαι πιο κατάλληλος γι' αὐτή τή λατρεία του,δεῖχνε του τό σεβασμό σου - ἀλλά κάνε το μόνος σου ἢ τουλάχιστον μή ζητᾶς νά σέ μιμηθῶ.

Ἄβελ: Ἀδελφέ μου, δέ θ' ἄξιζα τ' ὄνομα τοῦ γιοῦ τοῦ μεγάλου μας πατέρα, ἂν δέ σέ τιμοῦσα σά μεγαλύτερο Ἀδελφό μου κί ἂν στή λατρεία τοῦ Θεοῦ μας δέ σέ καλοῦσα νά πάρεις μέρος καί πρῶτος ἐσύ νά ἱερουργήσεις. Αὐτό εἶναι ἀπόλυτο δικαίωμά σου.

Καΐν: Ποτέ μου δέν τό ζήτησα.

Ἄβελ: Γι' αὐτό εἶναι πιο μεγάλη ἡ λύπη μου, σέ παρακαλῶ νά τό κάνεις τώρα, ἡ ψυχή σου φαίνεται νά κυριεύεται ἀπό κάποια δυνατή πλάνη, θά τήν γαληνέψω.

Καΐν: Ὅχι, τίποτα δέ μπορεῖ νά μέ γαληνέψει πιά! «Γαλήνη» εἶπα; Ποτέ μου δέ γνώρισα τί εἶναι γαλήνη τῆς ψυχῆς παρ' ὅλο πού εἶδα νά γαληνεύουν τά στοιχεῖα. Ἄβελ, ἀδελφέ μου, φύγε ἀπό κοντά μου, ἄλλοιῶς ἐπίτρεψέ μου νά σ' ἀφήσω μόνο στήν εὐλαβικιά σου πρόθεση.

Ἄβελ: Οὔτε τό ἕνα οὔτε το ἄλλο, πρέπει νά ἐκτελέσουμε τό καθήκον μας, δέν πρέπει νά μ' ἀπωθεῖς.

Καΐν: Ἀφοῦ πρέπει νά γίνει ἔτσι - καλά, ἐγώ τί πρέπει νά κάνω;

Ἄβελ: Νά διαλέξεις ἕναν ἀπό τούς δυό βωμούς.

Καΐν: Διάλεξε ἐσύ γιά μένα, αὐτοί γιά μένα εἶναι τόσο πολύ τυρφώδεις καί πυρῶδεις.

Ἄβελ: Διάλεξε ἐσύ!

Καΐν: Διάλεξα.

Ἄβελ: Εἶναι ὁ ψηλότερος καί σά μεγαλύτερος σου ἀρμόζει, ἐτοίμασε τίς προσφορές σου.

Καΐν: Ποῦ εἶναι οἱ δικές σου;

Ἄβελ: Δές τες, εἶναι τά πρωτογέννητα τοῦ κοπαδιοῦ μου μαζί μέ τό πάχος τους, προσφορά ἑνός βοσκοῦ ἡ ἀσήμαντη.

Κάϊν: Δέν ἔχω κοπάδια, εἶμαι καλλιεργητής τῆς γῆς καί τίποτα ἄλλο δέν μπορῶ νά προσφέρω ἐκτός ἀπ' αὐτά πού ἀποδίδει στὸν κόπο μου, τοὺς καρπούς της. (Μαζεύει καρπούς). Πρόσεξε πόσο ὠριμοί κι ὁμορφοί εἶναι καί πόσο διαφορετικά χρώματα ἔχουν. (Στολίζουν τοὺς βωμούς κι' ὕστερα ἀνάβουν πάνω τους μιά ζωηρή φλόγα).

Ἄβελ: Ἀδελφέ μου, σά μεγαλύτερος, κάνε τήν προσευχή σου καί μαζί μέ τή θυσία πρόσφερε στό Θεό τίς εὐχαριστίες σου.

Κάϊν: Ὅχι, δέν ἔχω σειρά σ' αὐτό, ν' ἀρχίσεις ἐσύ καί θά σ' ἀκολουθήσω ὅσο μπορῶ.

Ἄβελ: (γονατίζοντας). Θεέ μου! Ἐσύ πού μ' ἐπλάσες καί φύσηξες μέσα μου πνοή ζωῆς, ἐσύ πού μᾶς εὐλόγησες καί μ' ὅλο τοῦ πατέρα μου τό ἁμάρτημα εὐδόκησες νά μή μᾶς καταστρέψεις ὅπως θά μπορούσες ἂν τή δικαιοσύνη σου δέν τή μετρίαζε ἢ μακροθυμία σου ποῦναι γιά σένα ἡδονή, τόσο πού μᾶς χάριες τή συγχώρεσή σου, ποῦναι σωστός Παράδεισος μπροστά στά μεγάλα μας ἁνομήματα, μοναδικέ κύριε τοῦ φωτός, τοῦ ἀγαθοῦ, τῆς δόξας καί τῆς αἰωνιότητος, ἐσύ πού χωριστά σου τό κάθε τι ἦταν κακό καί πού κοντά σου τίποτα δέ μπορεῖ νά περιπέσει σέ πλάνη ἐκτός γιά κάποιο ἀγαθό σκοπό ποῦναι ἀπόρροια τῆς παντοδύναμης καλωσύνης σου. Ἀνεξιχνίαστο καί ἀναπόδραστο, δέξου τό πρῶτο ἀπό τά πρωτογέννητα τοῦ πρώτου σου βοσκοῦ- μιά ἀσήμαντη προσφορά - γιατί ποιά προσφορά μπορεῖ νᾶχει ἀξία γιά σένα. Παρά ταῦτα δέξου την σά δεῖγμα τῆς εὐγνωμοσύνης ποῦχει γιά σένα αὐτός πού τήν ἀπλώνει ἀπέναντι στό ψηλό σου θρόνο, εὐλαβικά, σκύβοντας τό πρόσωπό του στή σκόνη ἀπό τήν ὁποία εἶναι. Αἰώνια νᾶσαι δοξασμένος Ἐσύ καί τ' ὄνομά σου!

Κάϊν: (Μένοντας ὀρθίος τήν ὥρα πού μιλάει). Πνεῦμα! Ὅποιος ἢ ὅποιο κι' ἂν εἶσαι πλάσμα, μπορεῖ παντοδύναμο, μπορεῖ κι' ἀγαθό, θά τό δείξεις ἂν οἱ πράξεις σου εἶναι ἀπό τό κακό ἀπαλλαγμένες. Ἐχωρῶ πάνω στή γῆ καί Θεέ στὸν Οὐρανό, μπορεῖ νᾶχεις κι' ἄλλα ὀνόματα γιατί οἱ ιδιότητες σου φαίνονται πολλές, ὅπως καί τά ἔργα σου. Ἄν πρέπει νά ἐξευμενιστεῖς μέ προσευχές πάρτες. Ἄν πρέι νά κερδίσουμε τήν εὐνοιά σου μέ βωμούς καί νά σέ μαλακώσουμε μέ θυσίες, δέξου αὐτές πού σοῦ προσφέρουν δυό πλάσματα πού στέκονται ἀπέναντί σου.

Ἄν ἀγαπᾷς τό αἷμα, τό θυσιαστήριο τοῦ βοσκοῦ ἐδῶ στά δεξιά μου εἶναι γιά σένα βαμμένο μέ τό αἷμα ἀπό τό

πρωτογέννητο του κοπαδιού του, πού τά κρέατά του αναδίδουν αίματηρό θυμίαμα πρὸς τοὺς οὐρανοὺς σου. Ἄλλὰ ἂν οἱ ὠριμοὶ καὶ γεμᾶτοι χυμὸ καρποὶ τῆς γῆς ποῦναι ἀπλωμένοι πάνω στὴν ἀμίαντη χλόη καὶ ἐνώπιον τοῦ παντεπόπτου ἡλίου, πού τοὺς ὠρίμασε, σοῦ φαίνονται καλοὶ ἀφοῦ δέν εἶναι προϊόν σφαγῆς καὶ ἀφαιρέσεις ζωῆς καὶ εἶναι μᾶλλον δεῖγμα τῶν ἔργων σου παρὰ ἰκέτευση γιὰ νά σέ προσελκύσουμε, ἂν ἕνας βωμός χωρίς θυμα καὶ σκῆνωμα χωρίς αἷμα μπορεῖ νά κερδίσει τὴν εὐνοιά σου, ρίξε τό βλέμμα σου σ' αὐτόν.

Ἵσο γι' αὐτόν πού σοῦστεισε αὐτό ἐδῶ τό θυσιαστήριο εἶναι ὅπως ἐσύ τὸν ἐπλάσες καὶ δέ ζητᾷ τίποτα ἀπ' αὐτά πού κερδίζονται μέ γονυκλισίες, ἂν εἶναι κακός, χτύπα τον! Εἶσαι παντοδύναμος καὶ μπορεῖς, ἐξάλλου τί ἀντίσταση μπορεῖ νά σοῦ προβάλλει; Ἐν πάλι εἶναι καλός, τιμώρησέ τον ἢ συγχώρεσέ τον - κατὰ τὴ θέλησή σου. Ἐν αὐτό εἶναι δίκαιο ἢ ἄδικο, δέν τό ξέρω, γιατί οὔτε παντοδύναμος εἶμαι οὔτε ἄξιος νά κρίνω τὴν παντοδυναμία, παρὰ νά ὑπακούω τυφλά στό πρόσταγμά της, πού μέχρι τώρα χωρίς παράπονο ὑπόμεινα.

(Ἡ φωτιά πού καίει στό βωμό τοῦ Ἀβελ βγάζει ζωηρή φλόγα πού σά στήλη ἀνεβαίνει πρὸς τὸν οὐρανό. Ἐνῶ ἕνας ἀνεμοστρόβιλος γκρεμίζει τό βωμό τοῦ Καῖν καὶ σκορπίζει τοὺς καρπούς του στή γῆ).

Ἄβελ: (γονατίζοντας). Ἀδελφέ μου προσευχήσου γιατί ὁ Ἰεχωβά εἶναι θυμωμένος μαζί σου.

Καῖν: Γιατί ἔτσι;

Ἄβελ: Οἱ καρποὶ σκορπίστηκαν στή γῆ.

Καῖν: Ἀπὸ τὴ γῆ προέρχονται, στή γῆ ἄς ἐπιστρέψουν, ἐκεῖ πρὶν καλοκαιριάσει οἱ σπόροι τοὺς θά δώσουν νέους καρπούς. Ἡ καμμένη σάρκινη προσφορά σου εἶναι καλλίτερη; Κοίτα πόσο ἅπληστα ὁ οὐρανός τραβάει τίς φλόγες, ὅταν εἶναι φορτωμένες μέ αἷμα!

Ἄβελ: Μὴ σκέφτεσαι τὴν ἀποδοχὴ τῆς προσφορᾶς μου, ἀλλὰ κάνε μιὰ ἄλλη δικιά σου ὅσο ὑπάρχει ἀκόμα καιρός.

Καῖν: Δέν χτίζω ἄλλους βωμούς οὔτε κάνω ἄλλη προσφορά.

Ἄβελ: (σηκώνεται). Καῖν, τί ἐννοεῖς;

Καῖν: Θέλω νά γκρεμίσω αὐτόν ἐκεῖ τὸν τιποτένιο κόλακα τῶν σύννεφων πού ὁ καπνός του εἶναι τό προοίμιο τῆς ἡλίθιας προσευχῆς σου. Τό βωμό σου, πού εἶναι βαμμένος μέ τά αἷματα ἀπὸ τ' ἄθωα ἀρνάκια καὶ ἐρίφια πού ἀλύπητα τάκοψες ἀπὸ τό μητρικὸ γάλα.

Ἄβελ: (Προχωρεῖ μέ πρόθεση ἀντίστασης). Ὅχι, δέ θά τό κάνεις, δέν πρέπει νά προσθέσεις ἀσεβῆ πράξη στά ἀσεβέστατα λόγια σου. Νά σεβαστῖς τό βωμό. Ἐχει καθγιαστεῖ ἀπό τήν ἀθάνατη εὐχαρίστηση τοῦ Ἰεχωβά πού μ' εὐμένεια δέχτηκε τίς προσφορές μου.

Καῖν: Μοῦ λές γιά τήν εὐχαρίστησή του! Τί εὐχαρίστηση μπορεῖ νάνοιωσε ἀπό τούς καπνοὺς τῆς καψαλισμένης σάρκας καί ἀπό τά λυπητερά βελάσματα τῶν μανάδων πού μ' ἀγωνία ζητᾶνε τά σφαγμένα τους παιδιά ἢ μέ τό σπαρτάρισμα τῶν δυστυχισμένων θυμάτων κάτω ἀπό τό εὐλαβικό σου μαχαίρι. Παράτησε αὐτήν τήν αἱματηρή ἀναφορά, δέν μπορεῖ νά σταθεῖ στό βλέμμα τοῦ ἡλίου καί νά ντροπιάζει τήν πλάση!

Ἄβελ: Ἀδελφέ μου Καῖν, τραβήξου δέ θ' ἀγγίζεις τό βωμό μου μέ βέβηλο χέρι ἐκτός ἂν θέλεις νά κάνεις μιά ἄλλη θυσία.

Καῖν: Ἀκόμα μιά θυσία! Τραβήξου γιατί αὐτή ἡ θυσία μπορεῖ νά ναι....

Ἄβελ: Τί ἐννοεῖς;

Καῖν: Φύγε, τραβήξου ὁ Θεός σου ἀγαπᾷ τό αἷμα, φύγε πρίν χυθεῖ κί ἄλλο.

Ἄβελ: Μά τό μεγάλο του ὄνομα! Στέκομαι μεταξύ ἐσένα καί τοῦ βωμοῦ πού δέχτηκε τήν ἀποδοχή του.

Καῖν: Ἄν ἀγαπᾷς τόν ἑαυτό σου μή μπαίνεις στή μέση κί ἄσε με νά σκορπίσω αὐτό τό γρασίδι πάνω στή γῆ πού τό γέννησε, ἀλλοιωῶς...

Ἄβελ: Ἀγαπῶ τό Θεό πολύ περισσότερο ἀπό τή ζωή.

Καῖν: (Τόν χτυπάει μ' ἓνα κλαδί πού πῆρε ἀπό τό βωμό στούς κροτάφους) Δῶσε τότε τή ζωή σου, στό Θεό σου ἀφοῦ προτιμáει τά θύματα!

Ἄβελ: (πέφτει). Τί ἔκανες ἀδελφέ μου;

Καῖν: Ἀδελφέ μου!

Ἄβελ: Θεέ μου! δέξου τόν ὑπηρέτη σου καί συγχώρεσε τό φονιά του, γιατί δέν ξέρει τί ἔκανε. Καῖν δῶσε μου... δῶσε μου τό χέρι σου καί πές στή φτωχή μου Ζίλλα...

Καῖν: (Μετά ἀπό μιᾶς στιγμῆς κατάπληξη). Τό χέρι μου! Εἶναι κόκκινο κί ἀπό τί; (σωπαίνει γιά λίγο καί μετά κοιτάζει ἀργά γύρω του). Ποῦ βρίσκομαι; Μόνος; Ποῦναι ὁ Ἄβελ; Ποῦναι ὁ Καῖν; Εἶμαι ἐγώ ὁ ἴδιος; Ἀδελφέ μου, ξύπνα... γιατί βρίσκεσαι πάνω στήν πράσινη χλόη; Δέν εἶναι ὥρα τοῦ ὕπνου, γιατί εἶσαι τόσο χλωμός, τί ἔχεις; Ἐσύ ἦσουν γεμᾶτος ζωή σήμερα τό πρωί! Ἄβελ, σέ παρακαλῶ μή μοῦ κάνεις τέτοια ἀστεῖα. Σέ χτύπησα πολύ ἄγρια, ἀλλά ὄχι θανάσιμα. Ἄχ, για-

τί νά μ' ἀντισταθεῖς; Αὐτό εἶναι ἀστεῖο γιά νά μέ τρομάξεις. Ἦταν ἓνα χτύπημα, ἓνα ἀπλό χτύπημα. Κάνε μιά κίνηση.... κουνήσου, κουνήσου λιγάκι! Ναί ἔτσι! ὦραϊα! ἀνασαίνεις! ἀνάπνευσε πρὸς ἐμένα. Θεέ μου! Θεέ μου!

Ἄβελ: (Πολύ σιγά). Ποιός εἶναι αὐτός πού μιλά γιά τό Θεό;

Καῖν: Ὁ φονιάς σου.

Ἄβελ: Τότε μπορεῖ ὁ Θεός νά τόν συγχωρέσει! Καῖν, παρηγόρησε τή φτωχιά Ζίλλα, τῆς ἀπόμεινε ἓνας μόνο ἀδελφός (ὁ Ἄβελ πεθαίνει).

Καῖν: Καί σέ μένα κανέναν. Ποιός μ' ἔκανε χωρίς ἀδελφό! Εἶναι ἀνοιχτά τά μάτια του, θά πεῖ πῶς δέν εἶναι πεθαμένος! Ὁ θάνατος μοιάζει μέ τόν ὕπνο κι ὁ ὕπνος κλείνει τά βλέφαρά μας. Τό στόμα του εἶναι ἀνοιχτό, πρέπει τότε ν' ἀναπνέει, μά δέ νοιώθω τήν ἀναπνοή του! Ἡ καρδιά του! Ναί, ἡ καρδιά του! Ἄς κοιτάξω μήπως χτυπάει... Ὁχι, Ὁχι, Ὁχι! Ὅλα αὐτά εἶναι μιά φρεναπάτη, ἐκτός ἂν ἔγινε κάτοικος ἐνός ἄλλου κόσμου. Ὁλόγυρά μου ἡ γῆ στριφογυρίζει. Τί νᾶναι αὐτό; Ἐνα ὑγρό ἀχνάρι (Βάζει τό χέρι στό μέτωπό του, καί μετά τό κοιτάει).

Κί ὁμως δέν εἶναι ἡ ὦρα τῆς πρωΐνης δροσιάς! Εἶναι αἷμα.... τό δικό μου αἷμα, τό αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ μου καί τό δικό μου πού ἐγώ ὁ ἴδιος τόχυσα! Τότε τί τῇ θέλω τῇ ζωῇ, ἀφοῦ τήν ἀφαίρεσα ἀπό τήν ἴδια μου σάρκα; Μά δέ μπορεῖ νᾶναι νεκρός; Εἶναι ἡ σιωπή θάνατος; Ὁχι, θά ξυπνήσει, ἄς καθήσω κοντά του κι ἄς περιμένω νά ξυπνήσει. Ἡ ζωῇ δέ μπορεῖ νᾶναι τόσο ἀσθενικιά γιά νά σβύσει τόσο γρήγορα.... Μά μοῦ μίλησε! Τί πρέπει νά τοῦ πῶ; Ἀδελφέ μου. Ὁχι, δέ θά μ' ἀπαντήσει, γιατί τ' ἀδέλφια δέ χτυποῦνται μεταξύ τους. Ὅμως μίλησέ μου. ὦ! Μόνο μιά λέξη ν' ἀκούσω ἀπό τήν εὐγενικιά ἐκείνη φωνή, γιά νά μπορῶ σάν καί πρὶν νά ὑποφέρω τόν ἦχο τῆς δικιάς μου (ΜΠΑΙΝΕΙ Η ΖΙΛΛΑ)

Ζίλλα: Ἄκουσα ἓνα βαρύ χτύπο, τί σημαίνει αὐτό; Εἶναι ὁ Καῖν καί κάθεται κοντά στόν ἄντρα μου, τί κάνεις ἐκεῖ ἀδελφέ; Μήπως κοιμᾶται; Θεέ μου, γιατί αὐτή ἡ χλωμάδα κι αὐτό τό αἷμα; Μά ὄχι! δέν εἶναι αἷμα, γιατί ποιός θάθελε τό αἷμα του νά χύσει; Ἄβελ πές μου ποιός τόκανε. Δέ σαλεύει, δέν ἀνασαίνει καί τά χέρια του ξεφεύγουν ἀπό τά χέρια μου σάν ἄψυχο σῶμα. Ἀχ, σκληρέ, Καῖν γιατί νά μήν ἐρθεις νωρίτερα νά τόν γλυτώσεις ἀπό τό βέβαιο θάνατο; Ὅποιος κι ἂν τοῦ ἐπιτέθηκε, ἐσύ ἦσουν δυνατώτερος καί θά μπορούσες νά σταθεῖς ἀνάμεσα στόν ἀδελφό μας καί στό φονιά του! Πα-

τέρρα, Εὐα, "Αδα! Τρέχτε! Ὁ Θάνατος εἶναι στὸν κόσμο! (Φεύγει ἡ Ζίλλα φωνάζοντας τοὺς γονεῖς της).

Καῖν: (Μονολογώντας). Καί ποιός τὸν ἔφερε στὸν κόσμο; Ἐγὼ πού ἀπεχθάνομαι τ' ὄνομα τοῦ θανάτου καί πού μόνο ἡ σκέψη του τὴ ζωὴ μου δηλητηριάζει, πρὶν ἀκόμα ἀντικρύσω τὴ θωριά του, ἐγὼ τὸν ἔφερα στὴ γῆ καί παράδωσα τὸν ἀδελφό μου στὸ παγερό του ἀγκάλιασμα, σὰ νὰ μὴν ἦταν βέβαιο πὼς καί χωρὶς τὴ δικιά μου βοήθεια ἀλύπητα θά διεκδικοῦσε τὸ δικαίωμα ποῦχει πάνω στὴ ζωὴ! Τώρα ξύπνησα, ἓνα φρικτό ὄνειρο μ' εἶχε ρίξει σ' ἓνα εἶδος ἐφιάλτη, ἀλλὰ ὁ "Αβελ ποτέ δέ θά ξυπνήσει!!

(Μπαίνουν ὁ Ἀδάμ, ἡ Εὐα καί ἡ Ζίλλα).

Ἀδάμ: Οἱ σπαρακτικές φωνές τῆς Ζίλλας μέ φέρνουν ἐδῶ. Τί βλέπω, εἶναι ἀλήθεια, παιδί μου! παιδί μου! (πρὸς τὴν Εὐα) Γυναίκα κοίτα τὴ δουλειά τοῦ ὄφη καί τὴ δικιά σου

Εὐα: ὦ! μὴ μοῦ μιλᾷς τώρα γι' αὐτό, τὰ δόντια τοῦ φιδιοῦ μοῦ σπαράζουν τὴν καρδιά, "Αβελ μου, πολυαγαπημένε! Ἰεχωβά! γιατί τὸν πῆρες ἀπὸ μένα, εἶναι ἡ τιμωρία γιὰ το σφάλμα μιᾶς μητέρας!

Ἀδάμ: Ποιός ἦταν ἡ αἰτία αὐτῆς τῆς συμφορᾶς; Μίλα Καῖν, ἀφοῦ ἦσουν ἐδῶ. Μήπως κανένας ἄγγελος ἀπὸ ἐκείνους πού δέν ἀκολουθοῦν τὸν Ἰεχωβά ἢ κάποιο ἀγρίμι ἀπὸ τὸ δάσος;

Εὐα: ὦ, τώρα πέφτει στὰ μάτια μου μιὰ λάμψη χλωμῆ, σὰ νᾶρχεται ἀπὸ σύννεφο πού κρύβει ἀστροπελέκι, ἓνας χοντρός ματωμένος δαυλός, παρμένος ἀπὸ τὸ βωμό, ποῦναι ἀπὸ τὴ φλόγα μαυρισμένος καί κόκκινος ἀπό...

Ἀδάμ: Μίλησε, γιέ μου, καί πές σέ μᾶς τοὺς δόλιους γονεῖς σου πὼς δέ μᾶς ἔλαχε κι' ἄλλη πιὸ φρικτὴ συμφορά.

Ἀδα: Μίλα Καῖν καί πές πὼς δέν ἦσουν ἐσύ!

Εὐα: Αὐτός εἶναι ὁ φονιάς. Τό βλέπω, σκύβει τὸ ἔνοχο κεφάλι του καί σκεπάζει τ' ἀγριο μάτι του μέ χέρι κατακόκκινο.

Ἀδα: Μητέρα τὸν ἀδικεῖς. Καῖν! ξεκαθάρισε αὐτὴ τὴ φοβερὴ κατηγορία πού μέσα στὴ λύπη της ἡ μητέρα μας ἀπάγγειλε.

Εὐα: Εἰσάκουσέ με Ἰεχωβά! Ἡ αἰώνια κατάρρα τοῦ ὄφη νὰ τὸν βαρβαίνει πάντα. Γιατί αὐτός μέ τοῦ ὄφη τὴ γενιά ταιριάζει πιό πολὺ παρά μέ τὴ δικιά μας. Ὅλες του οἱ μέρες νᾶναι γεμάτες πόνος καί λύπη.

Ἀδα: Φτάνει μητέρα, μὴν τὸν καταριέσαι γιατί εἶναι παιδί σου καί γιατί εἶναι ἀδελφός μου καί σύζυγός μου

Εὐα: Σ' ἔκανε χωρὶς ἀδελφό, τὴ Ζίλλα χωρὶς σύζυγο, ἔμένα χωρὶς γιό. Γι' αὐτό τὸν καταριέμαι γιὰ πάντα! Σπάω κάθε δεσμό

μεταξύ μας όπως αυτός έσπασε τό δεσμό τῆς δικιάς του φύσης, σκοτώνοντας αὐτόν ἐκεῖ πέρα. Θάνατε! Γιατί νά μήν πάρεις ἐμένα πού πρώτη ἔγινα ἀξιά σου; Γιατί καί τώρα δέ μέ παίρνεις;

Ἄδὰμ: Εὐα, δέν πρέπει αὐτή ἡ φυσική σου θλίψη νά σ' ὀδηγήσῃ στήν ἀσέβεια. Ἀπό πολύ καιρό μᾶς προειδοποίησαν γιά μιὰ βαρειά τιμωρία, τώρα ἀρχίζει, ἄς τήν ὑπομείνουμε μέ τρόπο πού νά δείχνει στό Θεό μας πῶς εἴμαστε σκλάβοι τῆς θεϊκιάς του θέλησης.

Εὐα: (Δείχνοντας τόν Κάιν). Τῆς θέλησής Του! Πές καλύτερα πῶς πάθαμε τή μεγάλη αὐτή συμφορά ἀπό τή θέληση τοῦ ἐν-σαρκωμένου αὐτοῦ πνεύματος τοῦ θανάτου πού ἔφερα στόν κόσμο γιά νά σκεπαστεῖ ἡ γῆ μέ νεκρικά λείψανα! Ὅλες οἱ κατάρες τῆς γῆς νᾶναι πάνω του! Κι' οἱ ἀτελείωτες λαχτάρες τῆς ψυχῆς του νά τόν ὀδηγήσουν στήν ἐρημιά, ὅπως κι' ἐμεῖς διωχτήκαμε ἀπό τήν Ἑδέμ, ὡς τήν στιγμή πού θά πάθει ἀπό τά παιδιά του ὅ,τι ἔκανε στόν ἀδελφό του. Τά φτερωτά Χερουβεὶμ νά τόν παρακολουθοῦν μέρα καί νύχτα σείωντας τίς πύρινες ρομφαῖες τους, φίδια νά πετιοῦνται σέ κάθε του βῆμα, οἱ καρποὶ τῆς γῆς στάχτη νά γίνονται στό στόμα του, τά φύλλα πού πάνω τους θά γέρνει τό κεφάλι του νᾶναι γεμάτα σκορπιούς. Στά ὄνειρά του νά βλέπει τ' ἀθῶο του θυμὸ καί νά ξαγρυπνᾷ μέ τόν τρόπο τοῦ θανάτου! Τά γάρφαρα ποτάμια νά γίνονται αἷμα ὅταν σκύβει νά τά λερώσει μέ τά κουρελιασμένα του χεῖλια καί κάθε στοιχεῖο τῆς φύσης νά φεύγει μακριά του ἢ νά ξεγελᾷ τίς ἐπιθυμίες του. Νά ζεῖ μέσα στίς ὀδύνες πού σ' ἄλλους φέρνουν τό θάνατο κι' ὁ θάνατος νά γίνῃ κάτι πιό φρικτό κι' ἀπὸ τό θάνατο πού πρῶτος τόν ἔφερε στόν κόσμο. Φύγε ἀπὸ δῶ φονιά τ' ἀδελφοῦ σου! Ἀπὸ δῶ καί πέρα τ' ὄνομα τοῦ Κάιν θά σημαίνει τόν ἀδελφοκτόνο σ' ὅλες τίς μελλοντικές μυριάδες τῶν θνητῶν πού θανάσιμοι ἐχθροὶ σου θᾶναι παρ' ὅλο πού θᾶσαι ὁ προπάτοράς τους. Νά μαραίνονται τά χόρτα στά πόδια σου, τά δάση ν' ἀρνιοῦνται τή σκιά τους, ἡ γῆ τήν κατοικία, τό χῶμα τόν τάφο, ὁ ἥλιος τό φῶς του κι' ὁ οὐρανός τό Θεό του.

(ΦΕΥΓΕΙ Η ΕΥΑ)

Ἄδὰμ: Κάιν! Νά φύγεις ἀπὸ κοντά μας, δέ θά μένουμε πιά μαζί. Ν' ἀφήσεις τό νεκρὸ στή φροντίδα μου, ἀπὸ τώρα θᾶμαι μόνος, δέν πρόκειται νά ξαναἰδωθοῦμε!

Ἄδα: Μὴ χωρίζεσαι ἔτσι σκληρά ἀπὸ τό παιδί σου πατέρα, φορ-

τώνοντας το μέ μιά κατάρρα ακόμα πιό βαρειά κ' άπ' αύτήν τής Εϋας!

Άδάμ: Έγώ δέν τόν καταριέμαι,κατάρρα γι' αύτόν άς εΐναι ή συνείδησή του. Πάμε Ζίλλα.

Ζίλλα: Πρέπει νά ξαγρυπνήσω στοϋ συζϋγου μου τό λείψανο.

Άδάμ: Θα έπιστρέψουμε πάλι όταν θαχει φύγει αύτός πού μās δημιούργησε αύτό τό θλιβερό καθήκον. Πάμε Ζίλλα.

Ζίλλα: "Άς δώσω ένα στερνό φιλί στό χλωμό αύτό πρόσωπο καί πάνω σ' αύτά τά χείλια πού πρίν λίγο ήταν ζεστά.... "Άβελ μου, "Άβελ μου!

(ΦΕΥΓΟΥΝ ΑΔΑΜ ΚΑΙ ΖΙΛΛΑ)

Άδα: Κάϊν! άκουσες πρέπει νά φύγουμε, έγώ εΐμαι έτοιμη καί σέ λίγο θαΐναι έτοιμα καί τά παιδιά μας, έγώ θα πάρω τόν Ένώχ κι' έσύ τήν άδελφή του. "Άς φύγουμε πρίν γυρίσει ο ήλιος, γιά νά μήν περπατάμε μέσα στήν έρημιά τής νύχτας. Μίλησε σέ μένα.... Τή σύζυγό σου.

Κάϊν: Φύγε καί άφησέ με.

Άδα: Δέν μπορώ γιατί όλοι σ' άφησαν.

Κάϊν: Γιατί νά μείνεις, δέ φοβάσαι νά ζήσεις μέ κάποιον πού έκανε μιά φοβερή πράξη;

Άδα: Δέ φοβάμαι τίποτα άλλο έκτός άπό τό νά σ' άφήσω, καθώς ή πράξη σου αύτή πού μέ κάνει νά νοιώθω φρίκη, σ' άφησε χωρίς άδελφό. "Αλλά γι' αύτό δέν πρέπει νά μιλάω, εΐναι κάτι μεταξύ έσοϋ καί τοϋ μεγάλου Θεοϋ.

(Μιά φωνή άκούγεται άπό μέσα Κάϊν ,Κάϊν).

Άδα: Άκούς τή φωνή;

Φωνή: Κάϊν, Κάϊν.

Άδα: Μοιάζει μέ φωνή άγγέλου.

(Εισέρχεται άγγελος Κυρίου).

Άγγελος: Ποϋ εΐναι ο άδελφός σου ο "Άβελ;

Κάϊν: Γιατί, εΐμαι φύλακας τοϋ άδελφοϋ μου;

Άγγελος: Κάϊν τί έκανες; Η φωνή τοϋ σκοτωμένου άδελφοϋ σου βοά ακόμα κι' άπό τό έδαφος πρós τόν Κύριο. Τώρα εΐσαι καταραμένος κι' άπό τή γή πού τελευταία άνοιξε τό στόμα της καί κατάπие τό αίμα του πού άπό τ' άπάνθρωπο χέρι σου χύθηκε. Άπό δώ καί πέρα όταν καλλιιεργείς τή γή δέ θα σοϋ άποδίδει τήν ίκμάδα της καί σά φυγάς καί περιπλανώμενος θα γυρίζεις.

Άδα: Αύτή ή τιμωρία εΐναι πιό μεγάλη άπ' αύτήν πού μπορεΐ ν' άντέξει. Πρόσεξε γιατί τόν οδηγείς μακριά άπό τό πρόσωπο τής γής καί πρόσωπο Θεοϋ πιά δέ θα ξαναδεΐ καί σάν φυγάς

καί πλανώμενος θά γυρίζει πάνω στή γῆ, θάρθει τότε μιά στιγμή πού θά τόν σκοτώσει ὁποῖος τόν συναντήσει.

Καΐν: Θά τόκαναν ἂν μπορούσαν, ἀλλά ποιοί εἶναι αὐτοί πού θά μέ σκοτώσουν; Σέ ποῖο ἐρημικό μέρος τῆς γῆς βρίσκονται πού ἀκόμα εἶναι ἀκατοίκητη.

Ἄγγελος: Σκότωσες τόν ἀδελφό σου, ποιός θά ἐγγυηθεῖ γιά σένα στό γιό σου;

Ἄδα: Ἄγγελε τοῦ φωτός! Εὐσπλαχνίσου μας καί μή λές πώς αὐτό ἐδῶ τό φτωχό στήθος δίνει τροφή σ' ἓνα φονιά καί μάλιστα φονιά τοῦ πατέρα του.

Ἄγγ-λος: Θά γινόταν αὐτό πούναι τώρα ὁ πατέρας του. Τό γάλα τῆς Εὕας δέν ταῖσε αὐτόν πού τώρα βλέπεις βαμμένο μέ αἷμα ἀδελφικό; Ὁ ἀδελφοκτόνος μπορεῖ εὐκολά νά φέρει στόν κόσμο πατροκτόνους. Μά αὐτό δέ θά γίνει. Κύριος ὁ Θεός σας καί Θεός μου μέ πρόσταξε νά βάλλω τό σημάδι του στόν Καΐν, γιά νά φύγει ἀπό δῶ ἀσφαλισμένος ἀπό φόνο, ἐφταπλή ἐκδίκηση θά πέσει στό κεφάλι ἐκείνου πού θά σκοτώσει τόν Καΐν. Ἐλα κοντά μου!

Καΐν: Τί μέ θέλεις;

Ἄγγελος: Νά σημειώσω στό μέτωπό σου τό σημάδι τῆς ἀπαλλαγῆς τῆς πράξης πού πρὶν λίγο ἔκανες.

Καΐν: Ὅχι, ἄσε με νά πεθάνω.

Ἄγγελος: Δέν πρέπει. (Ὁ Ἄγγελος τοῦ σφραγίζει τό μέτωπο).

Καΐν: Καίει τό μέτωπό μου, μά πιό βαθεῖά νοιώθω κάτι ἀφάνταστο. Τί ἄλλο θά μοῦ κάνεις, εἶμαι ἐτοιμος γιά ὁποιαδήποτε δοκιμασία.

Ἄγγελος: Σκληρή κι' ἀνυπότακτη φύση ἦσουν ἀπό τή στιγμή πού γεννήθηκες, σάν τή γῆ πού θᾶσαι ἀναγκασμένος νά καλλιεργεῖς, ἐνῶ αὐτός πού σκότωσες ἦταν πάντα εὐγενής σάν τό ἥρεμα κοπάδια του.

Καΐν: Συλλήφθηκα λίγο πιό ὕστερα ἀπό τήν πτώση, σέ στιγμή πού ἡ μητέρα μου δέν εἶχε ἀκόμα ξεφύγει ἀπό τή γοητεία τοῦ ὄφφει κι' ὁ πατέρας μου θρηνοῦσε τή χαμένη Ἑδέμ. Εἶμαι αὐτός πού εἶμαι καί δέν ζήτησα τή ζωή οὔτε δημιούργησα ἐγώ τόν ἑαυτό μου, ἀλλά ἂν ὁ δικός μου θάνατος μπορεῖ νά ξαναφέρει στή ζωή τόν Ἀβελ, καί γιατί νά μή γίνεται;- ἄς ξαναζωντανέψει κι' ἄς πεθάνω ἐγώ. Ἐτσι θά ξαναδοθεῖ ἡ ζωή ἀπό τό Θεό σ' αὐτόν πού ἀγαποῦσε κι' ἐγώ θά στερηθῶ τήν ὑπαρξη πού ἄθελα μου εἶμαι.

Ἄγγελος: Ποιός εἶναι ἄξιος τό φόνο νά γιατρέψει; Ὅτι ἔγινε, ἔγινε! Προχώρησε, συμπλήρωσε τίς μέρες τῆς ζωῆς σου καί

ποτέ καμιά σου πράξη μέ τήν τελευταία νά μή μοιάζει!
(Ὁ Ἄγγελος φεύγει)

Ἄδα: Ἄς φύγουμε κι' ἐμεῖς. Ἀκούω τόν μικρό μας Ἐνώχ νά κλαίει μέσα ἀπό τήν καλύβα μας.

Καῖν: Ἄ! πόσο λίγο ξέρει γιατί κλαίει! Κι' ἐγώ πού ἀνθρώπινο αἷμα ἔχυσα δάκρυα δέ μπορῶ νά χύσω! Οὔτε τὰ 4 ποτάμια δέ θά μπορέσουν τήν ψυχή μου νά καθαρίσουν! Ὑστερα ἀπ' αὐτή τήν πράξη θά θέλει ὁ γιός μου νά μέ βλέπει;

Ἄδα: Ἄν σκεφτόμουν ὅτι δέν θά μπορούσε, θά.....

Καῖν: (Διακόπτοντάς την). Ὅχι, ὄχι ἄλλες φοβέρες. Πολλές εἰπώθηκαν μέχρι τώρα. Πήγαινε κοντά στά παιδιά μας καί θάρθω σέ λίγο.

Ἄδα: Δέ σ' ἀφήνω μόνο μέ τόν πεθαμένο, θά φύγουμε μαζί.

Καῖν: ὦ ἐσύ, νεκρέ κι' αἰώνιε μάρτυρα! Ἐσύ, πού τ' ἀρούρηκτο αἷμα σου σκοτεινιάζει γῆ κι' οὐρανό, -τί εἶσαι τώρα δέν ξέρω, ἀλλά ἂν ἐσύ βλέπεις πῶς εἶμαι, ἐγώ πιστεύω ὅτι θά συγχωρήσεις αὐτόν πού οὔτε ὁ Θεός του, οὔτε ἡ ψυχή του, θά τόν συγχωρήσουν ποτέ. Χαῖρε! Δέν πρέπει δέν τολμῶ ν' ἀγγίξω αὐτό πού ἐγώ σ' ἔκανα, ἐγώ πού γεννήθηκα ἀπό τήν ἴδια μητρικιά κοιλιά μέ σένα, πού βυζάζαμε τό ἴδιο στῆθος, πού σ' ἔσφιξα τόσες φορές στήν ἀγκαλιά μου μ' ἀδελφική καί παιδική στοργή, ποτέ μου πιά δέ θά σέ ξαναδῶ, οὔτε ἔχω τό θάρρος νά κάνω γιά σένα αὐτό πού ἐσύ γιά μένα θάπρεπε νά κάνεις, νά θάψω τό λείψανό σου εὐλαβικά, τόν πρῶτο τάφο πού σκάφτηκε γιά τοὺς θνητούς. Μά ποιός ἔσκαψε αὐτόν τόν τάφο; ὦ Γῆ! ὦ Γῆ! Γιά τοὺς τόσους καρπούς πού μοῦ χάρισες, σοῦ δίνω πίσω τ' ἀγαπημένο αὐτό λείψανο. Καί τώρα πρέπει νά φύγουμε γιά τήν ἐρημιά. (Ἡ Ἄδα σκύβει καί φιλᾷ τό σῶμα τοῦ Ἀβελ).

Ἄδα: Μέ πρόωρο καί φρικτό θάνατο ἦταν γραφτό νά πεθάνεις ἀδελφέ μου, ἀπ' ὅλους ὅσοι πενθοῦν γιά σένα, μόνο ἐγώ δέν πρέπει νά κλάψω, γιατί ἔχω ὑποχρέωση νά στεγνώσω τὰ δάκρυα κι' ὄχι νά τὰ χύνω καί μ' ὅλα αὐτά, κανένας ἀπ' ὅσους κλαῖνε γιά σένα δέ νοιώθει τήν ἴδια θλίψη μέ μένα, ὄχι γιά σένα μόνο, ἀλλά καί γιά τό φονιά σου. Ἀπό δῶ καί πέρα Καῖν, θά μοιρασθῶ τό φορτίο σου.

Καῖν: Ἀνατολικά τῆς Ἑδέμ πρέπει νά πᾶμε, γιατί εἶναι ἐρημικός ὁ τόπος πρὸς τὰ ἐκεῖ καί μᾶς ταιριάζει περισσότερο στά βήματά μας.

Ἄδα: Ὁδήγησε! Θά εἶσαι ὁ ὁδηγός μου κι' ἄς εἶναι ὁ Θεός μας Θεός σου. Πᾶμε νά πάρουμε τὰ παιδιά μας.

Καΐν: Κί' αυτός πού βρίσκεται εκεί πέρα ήταν χωρίς παιδιά. Έγώ στέρεψα τήν πηγή μιᾶς εὐγενικῆς γενιᾶς πού ἡ πρόσφατη συζυγική του κλίνη θά μπορούσε νά τοῦχε χαρίσει καί πού θά ἡμέρωνε τ' ἀνυπόταχτο αἷμα πού βράζει στίς φλέβες μου ἐνώνοντας το μέ τό αἷμα τῶν παιδιῶν τοῦ "Αβελ. Ὡ "Αβελ!

Ἄδα: Ἡ εἰρήνη νᾶναι μαζί του.

Καΐν: Μαζί μου ὁμως;

(ΕΞΕΡΧΟΝΤΑΙ)

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΣΑΡΑΝΤΟΣ ΠΑΥΛΕΑΣ

Ὑπερηφάνεια

Ὑπερηφανευόμασταν ὅτι σπέρναμε τή γέννηση· τό ἴδιο ἔπρεπε νά ὑπερηφανευόμασταν γιατί ταυτόχρονα μέ τή ζωή, ἂν ἦταν αὐτό πού ζούσαμε ζωή, σπέρναμε καί τό θάνατο, ἂν ἦταν βέβαιο πώς αὐτό ἦταν θάνατος, τῆς ζωῆς δηλαδή ἀκολουθία.

Τό κέλυφος

Ὡστε τό σῶμα μου δέν ἦταν τό πραγματικό μου «ἐγώ»: δέν ἦταν ὅπως ἔλεγαν οἱ σοφοί τό κύριο μέρος τοῦ κοιλία τό κέλυφος· δέν ἦταν ὁμως τό κουκούλι τῆς ψυχῆς τό σῶμα;

Ἐκεῖ ὅπου ἐτοίμαζε τό φτερό της ἡ ψυχή γιά τοῦ πετάγματος της τό αἰθέριον ἔθος; Γιατί γύριζε λοιπόν στό σῶμα ἡ ψυχή κι ἔδενε τήν οὐράνια πτήση της; (Τό σῶμα μου ἦταν ροϊκό κι ἂν τῶν στοιχείων

τοῦ τῶν ἀπλῶν δέν εἶχε ὑπάρξει λήξη, δέν ἦταν ὁμως τό πραγματικό «ἐγώ»).

Παναγ. Παράσχης

Μετά μακράν όδυνηράν άσθένειαν μετέστη είς τόν Πνευματικόν κόσμον ό Παναγ. Παράσχης, έγγονός του Σπύρου Νάγου. 'Υπήρξε Πρόεδρος της Θεοσοφικής Στοάς 'Αθηνά και ύπηρέτησε μέ μεγάλο ζήλο τά Θεοσοφικά ιδανικά. Εύχόμεθα νά εΐναι φωτεινή ή πορεία του είς τόν Πνευματικόν κόσμον.

Γεώργιος Μέλλος

Πέρασαν 5 χρόνια πού ή άδυσώπητη 'Ατροπος σέ πήρε από κοντά μας. Αίσθανόμαστε βαρειά τήν ανάμνηση από τή μετάστασή σου στήν αιωνία ζωή.

Δέν πρόλαβες νά τελειώσης τό δρόμο της φιλοσοφίας πού αγάπησες και άκολούθησες, είχες στήν καρδιά σου τή λαχτάρα του θαυμαστού, τήν γλυκειά ένατένιση των ιδεών πού λάμπουν σάν άστρα, είχες τή ζωτικότητα ν' αντιμετώπιζης τίς αντιξοότητες.

'Υπήρξες ιδεολόγος, είχες άνοιχτή τή θύρα της καρδιάς σου πρós κάθε έκκληση βοηθείας, αγαθοεργίας, πρós κάθε άδικημένο της μοίρας συνάνθρωπον.

'Η άρετή ύπήρξε τό γνώρισμά σου, σέ όλη σου τή σταδιοδρομία. 'Εγνώριζες τήν όδό της τιμής και της άφοσιώσεως στό καθήκον.

'Εργασίαι Θεοσοφικών Στοών στάς 'Αθήνας **'Οδός Χαρ. Τρικούπη 26**

Στοά 'Αθηνά. Τήν α' και γ' Δευτέρα του μηνός, μέ θέματα 'Ελληνικής φιλοσοφίας.

Στοά 'Ηλιος. Κάθε Τρίτη.

Στοά 'Αρτεμις. Τήν α' και γ' Πέμπτη του μηνός.

Στοά 'Απόλλων. Τήν β' και δ' Πέμπτη του μηνός.

Στοά 'Αλκυών. Τήν α' και γ' Παρασκευή του μηνός μέ θέματα όμιλιών του Κρισναμούρτι.

Στοά 'Ελευθέρα Σκέψις. Τή β' και δ' Παρασκευή του μηνός.

Κυκλοφορεΐ τριμηνιαίο πρόγραμμα.

Μεταξύ μας

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Τὰ Γραφεία τοῦ «Ἰλίου», Χαρ. Τρι-
κούπη 26, α' ὄροφος Κωδ. 106 79, εἶ-
ναι ἀνοικτὰ καθημερινῶς πλὴν Σαββά-
του 10 - 1

Τηλ. Γραφείων 3620.702

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

Παρακαλοῦμεν, ἀποστέλλετε μὲ τα-
χυδρομικὴν ἢ τραπεζικὴν ἐπιταγὴν εἰς
τὴν διεύθυνσιν: «Κωστὴν Μελισσαρό-
πουλον, Χαρ. Τρικούπη 26, α' ὄροφος
Κωδ. 106 79, Ἀθῆνας». Ἀποστολαί
μὲ τραπεζικὰς ἐντολὰς μᾶς δυσκο-
λεῦουν πολὺ.

ΑΛΛΑΓΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ

Τεύχη ἀποσταλέντα στοὺς κατωτέ-
ρω συνδρομητὰς μᾶς, ἐπεστράφησαν
ἀπὸ τὸ Ταχυδρομεῖον μὲ τὴν σημείω-
σιν: «μετώκησε» ἢ «ἀγνώστος». Παρα-
καλοῦνται ὅσοι τοὺς γνωρίζουν νὰ
τοὺς εἰδοποιήσουν ἢ νὰ μᾶς δώσουν
τὰς διευθύνσεις των:

ΑΘΗΝΩΝ

Σωτ. Κούνδουρος, Κηφισιά

ΕΠΑΡΧΙΩΝ

Δῆμος Δούκας, Ἀλεξίς
Εὐθ. Παπαδόπουλος, Δράμα
Δαμ. Στεφανίδης, Μυτιλήνη
Κ. Παπακωνσταντῆς, Τουρκία
Mrs Effie Xanos, Ἀφρική

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

Κωστῆς Κοκόροβιτς: 5 Μελετήματα
(Αἰώνια γυναῖκα, Λορέντζος Μαβί-
λης, Μιλτιάδης Μαλακάσης, Ἄγγε-
λος Σικελιανός, Κωστῆς Παλαμᾶς).
Ἀθήνα 1986.

Νίκος Καζανᾶς: Ἐνα καλοκαῖρι (ποιή-
ματα). Ἀθήνα 1986.

Μαρσίλιο Φιτσίνο: Ἀναγέννηση.
Ἐκδόσεις Λυκαβηττός.

Πετρούλα Παναγιωτίδη: Ποιήματα.
Ἀθήνα 1986.

Παναγιώτης Στρατόπουλος: Ἡ Ἀποκά-
λυψις περὶ Θεοῦ. Ἀθήνα 1986.

Τάκης Γιαννόπουλος: Ἐλεγεῖς. Ἀθήνα
1986.

Μίνα Πέτρου-Βενετσάνου: Ὁ ἄγγελος
τῆς Εἰρήνης (ποιήματα). Ἀθήνα
1986.

Νίκος Φ. Πρέκας: Ἀντίλαλοι (ποιήμα-
τα). Ἀθήνα 1986.

Αἰκατ. Τσόπελα: Ἀχρονες Στιγμές
(ποιήματα). Ἀθήνα 1986.

Σωσὼ Πέτρου-Βλάσση: Τῆς Ἀγάπης,
τῆς Φιλίας, τοῦ Ἐρωτα (ποιήματα).
Ἀθήνα 1986.

Λάμπη Λούκου: Τὰ πρῶτα βήματα τοῦ
Ἑλληνικοῦ Ταχυδρομείου. Μελέτη
Ιστορική.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Ἰσραηλινὰ Νέα. Ἐκδ. Δ. Νικολαΐδης
(Σεπτ.)

Σύγχρονη Σκέψη. Διευθ. Γ. Ν. Παπα-
γεωργίου (Σεπτ., Ὀκτ.)

Πνευματικὲς Σελίδες. Διευθ. Ἀλ. Βασι-
λείου (Σεπτ., Ὀκτ.)

Νέα Σύνορα. Διευθ. Δ. Βαλασκαντζῆς
(Σεπτ.-Δεκ.)

Χρονικά. Ὑπεύθ. Ἰωσ. Λόβιγγερ (Ὀ-
κτ.)

Δαυλός. Διευθ. Δημ. Λάμπρου (Ὀκτ.,
Νοέμ.)

Ὁ Φυσιολάτρης. (Νοέμ.-Δεκ.)

Εὐβοϊκὸ Λογοτεχνικὸ Δελτίο. Διευθ.
Κώστας Δημόπουλος (Νοέμ.-Δεκ.)

Νέα Ἀκρόπολη. Διευθ. Γ. Πλάνας
(Νοέμ.-Δεκ.)

Εὐφορίων. Ἐκδ. Τασία Παπαϊωάννου-
Μπενεπούλου (Ἰούλ.-Σεπτ.)

«ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΛΙΣΟΣ»

της Θεοσοφικής Έταιρίας
έν 'Ελλάδι

Χαρ. Τρικούπη 26-Αθήναι 106 79

Έκδότης Διευθυντής:

Κωστής Ν. Μελισσαρόπουλος
Πλατ. Έθνικής Τραπέζης 3, Φιλο-
θήη 152 37

Τιμή τεύχους Δρχ. 100

Νοέμβριος-Δεκέμβριος 1986

Καβάλα: Πέτρος Φραγκίδης
Κέρκυρα: Άλεξ. Λουβρος
Κομοτινή: Έλ. Τσιτσόπουλος
Λαμία: Άντ. Τριανταφύλλου
Λάρισα: Άσ. Φελλούς
Μυτιλήνη: Δ. Ροδάκης
Ξάνθη: Μάριος Κουτσουρίδης
Πάτραι: Άθ. Κοντοσάκης
Ρέθυμνο: Άντ. Βιστάκης
Ρόδος: Σταύρος Βαφέιδης
Σέρραι: Άνέστης Σάββας
Σύρος: Π. Ζαραφωνίτης
Χαλκίδα: Γ. Τσιγκαρούλης
Χανιά: Έμμ. Νοδaráκης
Άμμόχωστος: Άνδρ. Τσόκκος
Λεμεσός: Άνδρος Σωτηρίου
Λευκωσία: Θεοφ. Παναγιώτου, 2
Όθωνος, Τ.Τ. 102, τηλ. 474815
Πάφος: Κ. Καθητζιώτης

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ
ΤΟΥ «ΙΛΙΣΟΥ»

Βόλος: Γ. Κουκουβίνος

Δράμα: Φιλ. Τζάλλας

Ζάκυνθος: Άλέξ. Κολπονδίνος

Ήράκλειον: Βασ. Βασιλείου

Ίωάννινα: Μιχ. Πραπίδης

Έγκάρδιες εύχές

γιά τά Χριστούγεννα καί τό Νέον Έτος

Πρός τό Περιοδικό «ΙΛΙΣΟΣ»

Χαρ. Τρικούπη 26

Ἀθήνας 106 79

Παρακαλῶ, ἀποστείλατε τά σημειούμενα βιβλία ἀξίας:

α) κάτω δρχ. 1000 μέ ἀπλοῦν δέμα, διά τά ὁποῖα ἀποστέλλω
τό ἀντίτιμον ἐκ δρχ.

β) ἄνω δρχ. 1000 μέ δέμα ἐπὶ ἀντικαταβολῇ ἐκ δρχ.
(ὕπογραφή)

Ὄνοματεπώνυμον

Δ' ἐϋθυνσις

Βιβλία		Δρχ.
H.P. Blavatsky	Τό Κλειδί τῆς Θεοσοφίας	500
»	Ἡ φωνή τῆς σιγῆς	200
Besant-Leadbeater	Ἡ Ἀτραπός τοῦ Ἀποκρυφισμοῦ	350
Inv. Cooper	Ἡ Μετενσάρκωσις	200
A. Besant	Ὁ Ἐσωτερικός Χριστιανισμός	500
Vivekananda	Κάρμα - Γιόγκα	150
Βενετοῦ-Ἰλαρίωνος	Φῶς στήν Ἀτραπό	150
Krishnamurti	Στά πόδια τοῦ Διδασκάλου	150
K. Μελισσαροπούλου	Ὁ Ἰησοῦς	200
»	Ἐκλογαί ἀπό τόν Κρισναμουρτι	300
»	Ὁ Κρισναμουρτι διά Διαλογισμό	150
»	Ἀποκρυφισμός-Μυστικισμός ἄδ.	150
»	» » δεμ.	250
»	Μελετήματα »	600
»	Εἰσαγωγὴ στή Θεοσοφία	
	ἄδ. 400 δεμ.	600
»	ΜΗΤΙΣ (βιβλίον σοφίας)	
	ἄδ. 400 δεμ.	600
»	Τά βήματα τῆς Φιλοσοφίας Α΄ δεμ.	400
»	Τά βήματα τῆς Φιλοσοφίας Β΄	200
»	Μεγάλες Πράξεις καί ἐγκλήματα	
	στήν Ἱστορία τῶν Ἑλλήνων	350
»	Ἀρχαιοελληνικά	400
ΙΛΙΣΟΣ, Ἐπιλογή ἐτῶν 1956-57-58		500
ΙΛΙΣΟΣ, Ἐπιλογή ἐτῶν 1959-60-61		500
ΙΛΙΣΟΣ, Ἐπιλογή ἐτῶν 1962-65		500
ΙΛΙΣΟΣ, Ἐπιλογή ἐτῶν 1966-70	ἄδ. 400 δεμ.	500
	Σύνολον	

Περιεχόμενα τόμου 1986

Πάνος Ἀναγνώστου: Ἡ 25ῃ Μαρτίου καὶ οἱ Τέκτονες	103
» » Νικ. Π. Παράσχος	166
» » Τό Πρωτοελληνικό Πνεῦμα	297
Σταῦρος Βασαρδάνης: Λήμματα Τεκτονικοῦ χρυσοῦ	42
» » Μνήμη μιᾶς Μεγάλης Μορφῆς	74
» » De Profundis	351
Χρήστος Βασιλείου: Ὁ μῦθος Κυβέλης καὶ Ἄπτιδος	173
» » Τό βάθος τῆς σιωπῆς	190
» » Ὁ ἄνθρωπος καὶ τὰ κατοικίδια ζῶα	311
Μαρία Δ. Βλάχου: Πλάτων, ὁ Ὑπερβατικός Διδάσκαλος	115
» » Θεός, Σύμπαν, ἄνθρωπος	342
Λόρδου Βύρωνος: Ὁ Κῆν (μετ. Ἀντ. Κουνάνη)	247, 315, 385
Ἀντ. Γαλανάκη-Βουρλέκη: Εἶδωλο στόν καθρέφτη	133
» » » Ἐάλλω ἢ Πόλις	185
Λοῦλα Γεωργαντᾶ-Πηνιατίδου: Μορφὴ Θεοῦ	383
Αἰδ. Ζάνος Γουγουτᾶς: Ὅλιγα γιὰ τόν πολῦτιμον Παστέρ	300
» » Φροντίδα γιὰ τὰ κατοικίδια ζῶα	384
Πυθ. Δρουσιώτης: «Μεγάλοι Θεοί»	168
Αἰμιλία Ἰβου: Ἀστρονομία	170
» » Ὁ ἄνθρωπος, ὁ μέγας αὐτοαγνούμενος	211, 281
» » Βασόλης	337
Νίκος Καζόνας: Καθὼς φυλλομετρᾷς	352
Παν. Κανελλόπουλος: Μεταφυσικῆς Προλεγόμενα	291
Μαριάννα Καρύδη: Φῶς	377
Κ. Κατσαμπῆς: Μία ἐπιστολή	105
Θωμᾶς Κιουστελίδης: Τὰ πρῶτα βήματα τοῦ ἀμυήτου	25
» » Γιὰ τὴν ἀναζήτηση τοῦ Διδασκάλου	357
Νανά Κοντοῦ: Ἡρῶ Κωνσταντοπούλου	314
Γ. Κουκουβίνος: Χιροσίμα καὶ Ἄουσβιτς	308
Διον. Κουλεντιανός: Ἰῶδιο	131
Ὁ Κρισναμοῦρτι στό Καστρί (Ἰούnius 1933)	28
Ὁ Κρισναμοῦρτι στά 85 τοῦ χρόνια	79
Κρισναμοῦρτι: Ἡ φλόγα τῆς προσοχῆς	88
» Πραγματικότητα χωρὶς Ἀτραπὸ	154
Λοῦλα Κωνσταντινίδου: Ὁδοιπορικὸ ἀπὸ νέο χρόνο	4
» » Ἄν ἴσως κ' ἔρθεις κάποτε	134
» » Κρυφὸ χαμόγελο τοῦ Μάρτη	134
» » Ὁ κήπος μιᾶς γυναίκας	158
» » Σκληρὸς καιρὸς	289
» » Τό Φῶς τῆς χαραυγῆς	352
Εὐφη Λαγοπούλου-Ἀποστολίδου: Ἀνέβασέ με	238
Βασ. Λαζανᾶς: Ἀνταγόρα	238
» » Κριναγόρας	307
Μαρί Μανούσου: Πρελοῦδια	22
» » Ἐποχές	183

Κωστής Μελισσαρόπουλος: Πληροφοριακό σημείωμα για τόν Κρισανα- μοῦρτι	15
» Πολύπλευρος ἡ ἔννοια τοῦ Λόγου	106
Ἡλέκτρα Μικρούτσικου: Ἐντυπώσεις ἀπὸ τῆ Μαγιόρκα	111
Ἑλ. Μπαρμπαγιαννίδης: Τὸ κάπνισμα	51
Ράντα Μπαρντέ: J. Krishnamurti	145
A. Μπεζάντ: Ὁ Νόμος τῆς Θυσίας	5
» » J. Krishnamurti	143
Κώστας Μπούκας: Ἡ Γαλήνη	196
Ἄδα Μπρούμη: Ἡ Παναγία τοῦ Ἡλίου	37
» » Τὸ πνεῦμα τῆς ἀρχαίας ἑλλην. ἱατρικῆς	125, 161
» » Λογαριασμοί	354
Σπῦρος Νάγος: Περί Ἑλευσινίων Μυστηρίων	273
Σπ. Ναραγιάν: Γιά τῆ Σοφία	33
Πετρ. Παναγιωτίδου: Ὀνειρευόμαστε	32
» » Ὁ Χριστός	109
» » Ὅταν	239
Παν. Παπασλιώτης: Μιά ἀπάντηση στὸν Νίκο Δήμου	99
Ἀχχιούτ Πατβαρντάν: Μήνυμα γιά ὅλες τίς ἐποχές	212
Σαρ. Παυλάς: Ὁ Νόμος τῶν ἀναλογιῶν	3
» » Ἀναστήσου κι ἔρχου στοὺς Ἑμμαοὺς	107
» » Πειστικὴ Τριάδα, Σύγκριση	169
» » Τὰ δάκρυα	239
» » Ὁ Μεγαλέξανδρος	279
» » Ὑπερφάνεια, Τὸ κέλυφος	401
N. Σρί Ράμ: Διαφημιζόμενοι Γκουρού, καὶ ἀληθινοὶ Διδάσκαλοι	135
Βασ. Ρόζος: Καθῆκον καὶ ἠθικὸς νόμος	187
Τάσος Σάντας: Γαλήνη	351
Νίκος Τέντας: Τὰ Νέα βιβλία	67, 139, 198 240, 301, 378
» » Ἡμέρα Κυρίου	160
» » Ἡ Ἰσότητα	192
» » Εὐμορφία	309
» » Ἐπὶ Γῆς Εἰρήνη	340
» » Ἡ Ἑλληνολατρεία τοῦ Βίκτ. Οὐγκώ	366
Αἰκ. Τσόπελα: Μὴν περιμένεις	341
Κώστας Φαλίδας: Τὰ Νέα βιβλία	203
Ἡ ἵδρυσις τῆς Θεοδ. Στοᾶς Ἀπόλλων	29
Μετάσταση Κρισαναμοῦρτι	74
Κρισαναμοῦρτι (1895-1986)	209
Ἡ ἑορτὴ τοῦ Λευκοῦ Λωτοῦ	225
Συνομοσπονδία Ζωοφιλικῶν Σωματείων Ἑλλάδος	312
Νεκρολογία Rukmini Devi	138
» Ἀγλαίας Ζάννου	246
» Σοφίας Ἀντζάκα	309
» Παναγ. Παράσχης	402
» Γεώργιος Μέλλας	402

Βιβλία Κρισναμούρτι
εἰς Βιβλιοπωλεῖον Καστανιώτου
Ὁδὸς Ζωοδόχου Πηγῆς 3

ΙΛΙΣΟΣ

Συνδρομὴ 1987 δρχ. 1.000
Ὅσοι δὲν μποροῦν νὰ πληρώνουν δρχ. 1.000,
ἂς στέλνουν δρχ. 600 μόνον
Ἐξωτερικοῦ \$ 12, ἀεροπορικῶς \$ 15

Ἐγγράψετε νέους συνδρομητὰς

«Ἐπιλογαὶ» ΙΛΙΣΟΥ

Α΄ Τριετίας 1956–1957–1958

Β΄ Τριετίας 1959–1960–1961

Γ΄ Τετραετίας 1962–1965

ἐκάστη δεμένη πρὸς δρχ. 500

Δ΄ Πενταετίας 1966–1970

Χαρτόδετη δρχ. 400, δεμένη δρχ. 500

Αἱ συνδρομαὶ ἢ ἀντίτιμον βιβλίων νὰ ἀποστέλλωνται μὲ ταχυδρομικὴν ἢ
τραπεζικὴν ἐπιταγὴν -ὅχι μὲ ἐντολὴν- ἐπ' ὀνόματι Κωστῆ Μελισσαροπούλου
Χαρ. Τρικοῦπη 26, α' ὁροφος Κωδ. 106 79. Τηλ. 3620-702

Ἡ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΙΛΙΣΟΥ ΓΙΝΕΤΑΙ
ΣΤΙΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ «ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ» Α.Β.Ε.Ε.
Τηλ. 9217513 - 9214820

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ

	σελ.
Αίμ. Ίβου: Βασάλτης	337
Νίκος Τέντας: Ἐπὶ Γῆς Εἰρήνη	340
Αἰκατ. Τσόπελα: Μὴν περιμένεις...	341
Μαρία Δ. Βλάχου: Θεός, Σύμπαν καὶ ἄνθρωπος	342
Σταῦρος Βασαρδάνης: De Profundis	351
Τάσος Σάντας: Γαλήνη	351
Λούλα Κωνσταντινίδου: Τὸ Φῶς τῆς Χαραυγῆς	352
Νίκος Καζάνας: Καθὼς φυλλομετρᾷς	352
Ἰἄδα Μπρούμη: Λογαριασμοί	354
Θωμᾶς Κιουστελίδης: Γιὰ τὴν ἀναζήτηση τοῦ Διδασκάλου	357
Νίκος Τέντας: Ἡ Ἑλληνολατρεία τοῦ Βίκτωρος Οὐγκώ	366
Μαριάννα Καρύδη: Φῶς	377
Τὰ Νέα Βιβλία	378
Λούλα Γεωργαντά-Πηνιατίδου: Μορφὴ Θεοῦ	383
Αἰδ. Ζᾶνος Γουγουτάς: Φροντίδα γιὰ τὰ κατοικίδια ζῶα	384
Λόρδου Βύρωνος: Ὁ Κάϊν	385
Σαράντος Παυλέας: Ὑπερηφάνεια, Τὸ κέλυφος	401
Μεταξύ μας	403
Περιεχόμενα τόμου 1986	407

Στά προσεχῇ τεύχη

Γιῶργος Σιέττος: Καθαρμοὶ
Ἀπὸ τὴ σοφία τοῦ Χαλὶλ Γκιμπράν
Ἀντὲλ Μπρούκε Φόρτ: Ὁ Κρισναμουῖρτι κάτω ἀπὸ τὸ πεῦκα
Χρ. Βασιλείου: Δικαιοσύνη καὶ Ἐλευθερία
Π. Βλαχόπουλος: Γενικὴ Δημιουργία